6
13-a

6
12 D
32

6-13-a-1

IHS
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

hoc in uolumine hec continentur.

Franciſci Maturantii Peruſini de Componendis carminibus opuſculum.

Nicolai Perotti Sypontini de generibus metrorum.

Eiuſdem de Horatii Flacci ac Seuerini Boetii metris.

Omni boni Vicentini de Arte metrica libellus.

Serui Mauri Honorati Grammatici Centimetrum.

¶ Franciſci Maturantii Peruſini uiri eruditiſſimi ad Petrũ paulũ Cornelĩũ de componendis uerſibus hexametro & pentrameto opuſculum.

POETICAM Artem ueteres primam quandam phiam eſſe uoluerunt: quæ ad uiuendi rationem ab ineunte ætate adduceret. Quæ mores: quæ affectiones nos doceret quæ res gerẽdas cum iocunditate preciperet. Poſteriores uero ſolum poeram ſapientem eſſe aſſeruerunt. Et græci quidem liberos ſuos poeticis erudire diſciplinis ab ipſis incunabulis conſueuerunt. Nõ nude uoluptatis: ſed caſtæ moderationis gratia: quod auctor grauiſſimus: Strabo ſcribit. Quem uero finem ipſi ſpectent poetæ: cum alii permulti: ut is quem modo nominaui. tum ſcite his uerſibus Flaccus Venuſinus oſtendit. Aut prodeſſe uolunt: aut delectare poetæ: aut ſimul & iocunda: & idonea dicere uitæ. Quid dicam? diuinos a Platone ſanctos ab Ennio poetas appellari: quaſi deorum aliqua dono ac munere nobis commẽdari uideantur: ut Cice. tradit. Dicetur hæc de admirabili & pulcherrimo artificio ſatis attigiſſe uiſum eſt mi ſuauiſſime Petre Paule omnis puſinæ nobilitatis ſplẽdor. & Illuſtris Corneliorum familiæ decus: quæ apud nos patritia eſt: & ſemper floruit: ac nũc parẽtis tui petri Phillippi uiri probatiſſimi: & iuriſconſultorum iuriſconſultiſſimi uirtute & gloria maxime floret: ut intelligas non ſine cã cupere te atq; optare cõponendi carminis hexametri & pentrametri rõnem: ac uiã p nos potiſſimum tibi patefieri. Quod & ſi ea de re pmulta tum a ueteribus tum a noſtræ ætatis hoĩbus accurate & luculenter ſcripta ſunt: facimus nõ inuiti: ne ſi refragati fuerimus: aut fuiſſe laborem: aut tibi cui oĩa debemus noluiſſe ĩduſtria noſtra: q̃tulacũq; eſt morem gerere uideamur. Et quæ te ad dicendi ſtudium excitauimus: atq; ad rethorica rudimẽta pduximus: ad dulcedinẽ quoq; muſicam q̃tum in nobis eſt nolle pducere exiſtimemur. In quo magis ſtudio tuo ac tuorũ q̃ recto & legitimo docẽdi officio & nr̃æ uoluntati ſatiſfecimus. Par. n. fuerat (quod nemo uel mediocriter doctus ignorare põt) ut tener adhuc & rudis aĩus tuus poetica prius lectione imbueret: & fabuloſis narrationibus exerceret. Sed cum breui in cõponendis epiſtolis ſic pfeceris: ut alicuius adiumẽto ad id amplius iam nõ egeas: ſatis arbitror fore ſi aĩum ut inſtituiſſi ĩtenderis: & ardor iſte tuus quo accenſum te cõſpicimus nõ receſſerit. ut nõ minus prompediem uerſu quã ſoluta oratione ualeas. Qua in re & hortari te & impellere q̃tum aſſiduæ occupationes meæ cõcedent tpis non deſiſtam. Sed iam ad ea quæ tradi tibi a me tantopere efflagitaſti aperienda pergamus: atq; a pedibus quibus uerſus ipſe conſtituitur: initium capiamus.

De pedibus uerſus hexametri & pentametri.

SVNT Autem oẽs quib⁹ utimur duo de trigīta: ſed exhis ſeptẽ dũtaxat uerſum hexametrũ & pentametrũ de qbus mox pceptuti ſumus ingrediunť. Spõdeus ut luctãtes uentos tẽpeſtateſq; ſonoras. Trocheus ut italiam facto pfugus lauinaq; uenit. Iambus ut liminaq; lauruſq; dei. Dactilus: ut Panditur interea domus oĩpotẽtis olimpi. Anapeſtus fluiorũ rex eridanus. Tribarch⁹ ut abdidit & nate tubaq; cãit hymeneos. Proceleumaticus ut genua labãt & hocqppe de trib⁹ in regionib⁹ uerſus heroici: Virgiliũ uſum eẽ cõperio: in pría ut arierat ĩ portas: in ſecunda ut hærẽt parietibus ut ſcalæ: in qnta ut labat ariete crebro ianua. & Tityre paſcẽtes a flumine reiice capellas. Spõdeus cõſtat ex dua b⁹ lõgis tẽpoꝵ eſt qtuor: ut muſæ: ſic dict⁹ παρατευσπον λῶν: quia hoc pede qdam in tẽplis απουλουτεσ: hoc eſt liberãtes carmina decãtabãt: Numa Põpillius pontificium apellauit. Iambus conſtat ex breui & longa ut dies παρατο ιαμβιζειν hoc eſt a malidicẽdo: ſic uocat⁹: eſt enim uerſui maledico habilis: uel ab ιάπτω qđ eſt noceo: quia pes iuẽtus ad nocendũ. Vel a iambes puellæ noĩe: q cælei & menalinæ famula cererem ad eos delatã: cum proſerpinã qreret conuitiis quibuſdam inuaſit ac male tractauit. traduntur & aliæ nonnulle noĩs origines. Trocheus ex longa & breui ẽ ut roma temporũ trium: ſicut iambus a mercurio repertum fuetunt παρατο τρέχειν: hoc eſt a currẽdo nominatũ ꝙ eſſet decurſionibus aptiſſimus: hunc arunci italiæ populi tutilum appellauerũt. Dactylus conſtat ex prima longa & duabus breuibus tẽpoꝵ eſt qttuor ut Romuul⁹ a tractatu digiti: ſic uocatus q græce δακυλοσ dicitur: ut enim in digito primis articulus longior eſt duo ſequẽtes breuiores: ita dactylus qdem prima ſyllaba longa eſt duabus uero ſequẽtibus breuib⁹. Nominis tantum & aliæ tradunť cauſæ: ſed nos uulgatiorem: tum in hoc: tũ in aliis ſequi maluimus. Anapeſtus dactylo contrarius eſt: cõſtat enĩ ex duabus breuibus & longa: ut nebulæ παρατο αναπάιειν id eſt παρατο αναπαλευ πος τουδάκτυλου: quia recurrendo repercutit dactylum ſono reciproco. Tribracus dicitur οδυρειο βραχειο εχει. Vnde latine tribreuis appellatur quidam brachiſyllabum pleriq; choreum dixerunt: quoniam choreis hui⁹ compoſitio conuenit: conſtat tribus ſyllabis breuibus ut Helena. proceleumaticus quattuor breuibus conficitur ſyllabis: & tempora totidem habet: ut philoſophus. cui nomen eſt. παρατυπροκελευεῖ. hoc ab hortando & ſuadendo ꝙ ei rei ob nimiam celeritatem aptiſſimus uideať. Quidã a nautarum clamore nomen inditum pedi manſuerunt. qđ uerũ eſſe Martialis carmẽ facit uideri. Lentos tingitis ad celleuma remos. Non nautas puto uos ſed argonautas. eſt enim celeuma clamor quo pari tenore ac celeritate ſe inuicẽ nautæ ad impellendum remos cohortantur.

¶De Pede Arſi Theſi.

PEs eſt ſublatio ac poſitio duarum ampliuſue ſyllabarum cum certa temporum obſeruatione. Nec pes dicitur niſi duæ pluresue fuerint ſyllabæ. quæ Arſim & Theſim hoc eſt ſubleuationē & poſitionem faciant. Vna enim ſyllaba longa efficere pedem non ualet. Nec gemino tempore: ſed duobus ictibus arſis & theſis perquiruntur. Et pes quidem in uerſu a ſimilitudine pedum corporis appellatur. ſicut enim pedibus corpora mouētur: ita uerſus ipſi cum ſcanduntur quibuſdam quaſi pedibus incedunt. ¶Pedum alii Legitimi: ali nothi: legitimi propriis & naturales cuiuſq; metri ſunt. Nothi pro legitimis ponūtur: & in eos reſoluuntur ratione temporum. Aequa autem pedis diuiſio eſt: quotiens pedis ſublatio temporis poſitioni par eſt: ut in Dactylo & Anapeſto. ¶Item Spondeo pyrrichio: quorum Arſis tantum habet quātum & theſis. Heroici uerſus legitimi pedes ſunt. Spondeus & Dactylus. Nothi reliqui. Et Trocheum quidem admitti nunquam uolunt: quod cuiuſq; uerſus ultima ſyllaba ſit indifferens: & pro longa cenſeatur: ut in Hexametro Spondeus potitus ſit: ne ſi Trocheum malis uno tempore a Spondeo ſuperetur: ſoluiq; in eum non poſſit.

¶Quot accidant Pedi.

PEdi acccidunt ſex: Arſis: Theſis: Numerus ſyllabarū: Tēpus. Reſolutio. Figura.

¶Arſis & Theſis: quoniam in pronunciando & ſcādēdo uerſū q̄dam fit ſubleuatio & poſitio in ipſis pedibus uel pedū ſyllabis. Breues naq; ſyllabe deprimuntur: longæ attolluntur.

¶Numerus ſyllabarum. quia cum duo de triginta. pedes ſint. ut diximus quibus in diuerſis metris utimur. quattuor diſſyllabi ſunt. triſyllabi octo. quadriſyllabi ſexdecim.

¶Tempus ſyllabæ accidit gratia pedis: eſt aūt mora qua ſyllaba effertur. Longa aūt ſyllaba duo tpa Breuis unum habet. Tm̄.n.tpis abſumitur duabus breuibus enunciandis q̄tum una longa ꝑferenda. Cum celerrime & uno pene ictu breuis. longa maiore mora ꝑferatur.

¶Reſolutio eſt cum ſyllaba una pro duabus: uel duæ pro una: aut pes pro pede pōitur. Et unā quidem ſyllaba ꝑ duabꝰ per diereſim: hoc eſt diuiſionem diphthongi poni cōſueuit: ut ſpartaneæ: uel qualis equos theiſſa fatigat Harpallice pro treſſa. & Aula in medio libabant pocula bachi: & diues equum diues pictai ueſtis & auri pro aulæ & picte ſunt enim græci diphthongi αι. Eſt autem diæreſis diuiſo unius ſyllabæ in duas. Duæ ſyllabæ altera breuis altera longa: & contra altera longa: altera breuis pro uno ponuntur: & in ſcandendo in unam coeunt per ſyneresim: quæ eſt coniunctio duarum ſyllabarum in unam. Exemplum primi eſt apud Ouidium. Non erat hic aries uillo ſpectabilis aureo. & apud Virgilium. Pendent Lychni laquearibus aureis: & cū refugit ſiluis: & cum ſe cōdidit alueo. Exem-

plum ſecundi:Fixerit eripedem ceruam licet pro eripedem pes pro pede ponitur:ut ſpondeus pro Dactylo in qnta regione que propria dactili eſt: ut apud Virgilium.Cornua uelatarum obuertimus antenaꝝ.& Lucanū Altus cæſorum pauit cruor armentoꝝ.Sed ante ſpondeum cum in qnta ſede fuerit:locari dactylum debere quidam uoluerunt:quod tamen Virgilius contempſiſſe uidetur : ut cum ait Nereidum matri & neptūno ægeo. Græci poetæ diligentius cuſtodiunt ut Homerus οιοεϖανι ωεριοϊ μολϖηθεον ϊλακοντο Heſiodus εν λραοιοθηο Σιλίακτο:figura que accidit pedi:ſyllabæ quātitatem προσαγείφαντησ indicat & directa quidem linea ſic. producte.Semicirculus ſic. correptæ ſignum eſt.Communis ſi breuis pro longa accipitur hæc nota erit. : ſi longa pro breui hæc.

❡De Verſu.

VErſus eſt partium legitima diſpoſitio:& pedum culta copulatio conſonanti ſpecie metricam exhibens regulam.Haud inepte ſic quidem uocatum exiſtimauerunt: quod tam diu uerti debeat quo ad recte conſtituatur.Idem & metrum eſt: ſicq; diffinit. Metrum eſt pedum iunctura numero modoq; finita.Diſtat a rythmo: ꝙ hoc certa quantitate ac numero ſyllabarum temporumq; conſtat certiſq; pedibus conſiſtit:& clauditur.Illud metri imago eſt numerum ſeruans ſyllabarum poſitionem ſæpe ſublationemq; continens lege pedum:& certa ſyllabarum quantitate contempta.

❡Metro accidunt ſex Genus:Species :compoſitio: Ceſura : Figura : Depoſitio.

❡Genus metri intelligamus cum participale eſt & uniforme : nec aliud metrum adnexum habet.ut arma uirumq; cano troiæ qui primus ab oris.

❡Generalia metra decem ſunt: Dactylicum: Anapeſticum: Iambicum : Trochaicū:Choriambicum:Pæonicum:Ionicū a maiori.Ionicum a minori: Antipaſticum: Anacreonticum.Solet autem diuerſorum metrorū iunctura fieri: ut dactilici & anapeſtici:hexmetri:& pentametri.

❡Species eſt qualitas metri quæ ſoler eſſe diuerſa.in quibuſdam generibus ſub choriambico Aſclepiadea.Ariſtophania.Anacreontia.Sapphica. Compoſitio eſt cum uerſus ex diuerſis metrorum generibus compoſiti. ſunt.Quales apud lyricos inuenimus ex diuerſis mixtos : ut ex dactylicis & Iambicis ſicut apud flaccum.Scribere uerſiculos amore pcuſſum graui. Eſt enim ſemiquinaria pentimemeris Iambica cum dimetro Iambico.

❡Heroicus ſimplex eſt cōpoſitiōe:qa ex pedibus: unius ſpeciei cōponit. Nec tamen ſimilis eſt pedibus:quia dactilos uel ſpondeos ponere licet ſexta regione excepta in qua nunq̈ dactilus & quinta in qua perraro ſpondeus locatur.

❡Cæſura eſt p quā in heroico:hexametro dedecora manſio ſeu terminatio uocum ſit:Coma græce dicitur.Alii ex noſtris ſectionem uocant.

Sunt aũt Cæſuræ q̃ttuor. Prima eſt Pẽtimemeris ſiue ſemiquinaria: ubi poſt duos pedes primos ſuperãs ſyllaba iuenit̃. q̃ ptem orõnis termiat ſic Deſceſſiſſe uidet ſe ſignari oculis. Ideoq; petimemeris appellat̃. q́ poſt qn tam ſyllabam pedem diuidimus morã q̃dam pnũciãdo faciẽtes. cũ orõnis pars illa expleat̃. Secũda ẽ pẽtimemeris. q̃ ſemiſeptenaria latine dicit̃. quia ſeptem diuidit. & cõtinet ſeptenarii medietatẽ. In hac poſt tres pedes ſyllaba ſuperãs inuenit̃. ut Italiam fato profugus. Tertia eſt Trochaica fine; κατὰ τρίτον. Cum poſt duos pedes Trocheus orõnem perficit. ut nil noſtri miſerere. Quarta eſt Tetrapondia & Buccolica. cum poſt quattuor pedes ſyllaba ſuperat in partem orationis definens. ut non omnes arbuſta iuuant humileſq; muricæ.

Cæſura item aut ſimplex eſt. aut compoſita. aut coniuncta. Symplex cum una tantum in uerſu inuenitur inciſio. ut panditur interea domus omnipotentis olympi.

Compoſita cum duæ ut eſt. Infandum regina iubes renouare dolorẽ.

Coniuncta cum tres: ut eſt Talibus Ilioneus cũcti ſimul ore fremebant Et uel unam uel duas inueniri in uerſu neceſſe eſt. Tres in eodẽ uerſu rariſſime reperiuntur. Nam ſi ſemiquinariam habet. Trochaicam raro habere põt niſi qñ mono ſyllaba interſit dictio: ut Munera clara dedit: dat eidem debita pater. Et contra ſi tertiam trochaicã habet: ſemiquinariã raro habere põt. Illud ẽt aĩaduertendum eſt in cæſura ſemiquinaria non obſtate q́ plures ſyllabæ ſint quã qnq; a dimidia: mõ poſt duos pedes ſyllaba inueniatur ſuperãs quæ: ut Arma uirũq; cano. neq; mouere debet in ſemiſeptenaria: ſi plures ſeptem ſyllabæ dum poſt tres pedes ſyllaba ſuperetur: ut Italiam fato profugus. Nomina. n. ab eoq; frequẽtius accidit acceperũt Figura eſt diſpoſitio pedum: & uis eos in metro uariandi: & ſunt heroici uerſus figuræ triginta duæ quarum ſunt modi tres. Primus eſt Monoſchematicus ideſt unius figuræ cum ſunt aut quiq; dactyili: aut quinq; ſpõdei: & habes figuras duas Secũdus modus eſt Penataſchematicus hoc eſt figurarum quinq;: cum ſunt quattuor dactyli & unus ſpondeus. Contraq; quattuor ſpondei & unus dactylus: & habes decem: unus. n. inter q̃ttuor mutans loca quinq; facit figuras. Tertius modus eſt Decaſchematicus ideſt decem figurarũ: cum duæ ſpõdei ſunt inter tres dactylos: & duo dactyli inter tres Spondeos. duos. n. & tres cõmutati denas faciunt figuras: & habes figuras. xx. collige ſingularem numerum: & erunt oẽs. xxxii. poſſumꝰ & alia racione figura in omni metro cognoſcere: ſi computauerimꝰ quot pedes ſingula loca accipiunt. & numerum multi elicauerimus: quem accipiunt ſingula loca priora ad numerum pedum: quos accipiunt loca ſequẽtia: ut in heroico primus locus accipit duos pedes hoc eſt Dactylum & Spondeum: ſimiliter ſecundus duos: bis duo quattuor fiunt: tertius ſimiliter duos: bis quattuor fiunt octo: quartus: quem duobis octo faciunt ſexdecim: quintus duos bis ſexdecim. xxxii.

De Depoſitione.

DEpoſitio eſt cuiuſq; metri definen tia. Sũt aũt q̃ttuor. Acathalecta. Catalecta. hypercatalecta. Brachicatalecta. Acatalectici. ſunt ſinguli uerſus integri quibus in fiue nihil deeſt. ut ſoror tonãtis hoc enim ſolũ mihi. Eſt enim ſenarius iambicus perfectus. Cathalectici ſunt qbus dumtaxat ſyllaba deeſt: ut perfecti ſint: qualis eſt apud Horatium Mea redinet i domo lacunar: eſt enim ſenarius Iambicus una ſyllaba minor. Hypercatalectici qbus abundãt una uel duæ ſyllabe: ut omne hoĩum genus in terris. Eſt enim Alemanius trimeter una ſuperãte ſyllaba. Brachicatalecticus eſt cui ut ſit perfectus deeſt integer pes. uel qui pedem plus habet q̃ poſcit uerſus diſpoſitio.

De Scanſione.

MEtro preterea accidit ſcanſio: quæ ſic finitur. Scãſio eſt legitimã metri in pedes ſingulos diſtinctio & cõmenſuratio. Origo nominis quia per pedes ipſos ueluti ſcalarum gradus ſcandentes incedimus. In omnibus autem metris preter cum a in dactylo pedes duos combinare & conduplicare ſcandendo ſolem⁹: & ſub uno quaſi ictu efferentes pro uno computare: hoc modo. Soror tonantis: hoc enim ſolum mihi. Hinc monumetrum uocamus: quod duobus pedibus conſtat. Dimetrum quod quattuor. Trimetrum quod ſex. Tetrametrum quod octo. Dactylicum iccirco exicipimus: quia cum omnes triſyllabos habet: binis pedibus ſcandi non poteſt. Scanſioni duo accidunt: ſynalœpha & ecthlypſis. Synalœpha eſt per interemptionem concurrentium inter ſe uocalium lubrica quedam leniſq; colliſio. Ecthlipſis conſonantium cum uocalis aſpere concurentibus difficilis ac dura conſilio. Itaq; illa precedentis dictionis uocali cum ſequentis dictionis uocali inſcandendo coit: hac m & ei adiuncta uocalis cum ſequentis dictionis uocali. Vtriuſq; exemplum in hoc uerſu eſt. Littora: multum ille & terris iactatus & alto: ſic enim ſcanditur. Littora multum: & terriſia: ctatus & alto e & m ſequentibus uocalibus omnino ſupprimuntur. Et quamuis in unius dictionis fine & alterius initio ſynalœpha & ecthelipſis ſoleant fieri eſt quãdo etiam in media dictione per hanc duæ ſyllabæ in unam coeant: ut ferreiq; eumenidum thalami: & centum ærei claudunt uectes in ferrei & ærei e penultimum ſcandendo excluditur: ſed hoc perrarum eſt. Nam in illo Orphei calliopea: lino formoſus Appollo. Datiuus grecus eſt per ſynereſim τοσ ορφεῖ καὶ ορφει in genetius quoque nominum: quæ apud græcos in ευσ: apud latinos in eus deſinunt ut θησευσ Teſeus: ſæpe cum uerſus ſcanditur duæ uocales in unam coeunt: ut apud Ouidium. Notus amor phædræ: nota eſt iniuria Theſei: apud Virgilium. Futurumq; promethei. Idem accidit in accuſatiuo: ut Miratur & hiſmarus orphea. Fiũt pterea ĩ exitu uerſus ſynalœpha & ecthlipſis quotiens ſuperabũdãte ſyllaba ſequens uerſus a uocali inchoat: ut Ecce furens animis aderat Tirinthius omneq;

liis undam epidi deſpumat aheni huiuſmodi autē uerſus una ſyllaba am-
pliores:Hypermetri appellantur. Illud item aduertendū eſt in uocaliū con
curſu:non ſemper ultimam præcedentis ſyllabæ ut dictum eſt abiici ſolet
ut apud Virgilium.Et longum formoſe uale uale in quit iolla:& clamarēt
ut littus hyla hyla omne ſonaret:& Poſt habita coluiſſe ſamo:hic illius ar-
ma & ſub ilio alto . Et credimus an qui amant:ipſi ſibi ſomnia fingunt:&
inſulæ ionio i magno. ¶ Idem apud alios poetas frequenter cōperies &
græcorum fit imitatione:qui in concurſu uocalium uocalem non exclu-
dunt præcedentem:ſed uel natura uel diphthongo productam īſequētis
corripiunt:ut Homerus αν,δρα μοι εννεπε μουσα πολυ'τροπον ος
μαλα πολλα.& Theocritus ει πε μοι ω κορι λων:id & noſtri & non
nunq̄ faciūt:quod in ſuperioribus Virgilii exemplis cognoſcit ut in uale:
ubi eſt natura longum.ut in hyla:ſecundo:ubi & ipſum a natura longum:
quoniam nominatiuus eſt a nominatiuo in as:ideſt indictione quæ cor-
ripitur.In his compoſitis aduerbiis.Dehinc deinde deinceps.proinde colli
ſio in ſcandēdo fieri frequenter ſolet.Iuuenalis.Dehinc clamore pari con-
curritur & uice teli.Virgi.Sic deinde effatus frondenti tempora Lauro:&
Aeneas quo deinde ruis:& experiar tu deinde iubeto ut certet amynthas.
Et incipi dameta:tu deinde ſequere Menalca.Item ꝓinde tona elobuio ſo
nitum tibi.Horatius redde age q̄ deinceps riſiſti ꝓmia. Aliqñ nulla fit col-
liſio:ut apud eundē poetā.Cogitat ut dehinc ſpecioſa miracula promat.
Virgi.doni dehinc auro.Idem accidit i his uerbis:deeſt deerit deerat.Lu-
canus Nō deeſt ꝓ lato ſeiunus uenditor auro.Idem quiq; fluat multo nō
deerit uulnere ſanguis Iunenalis pathicus nūq̄ tibi deerit amicus Ouidi⁹
deerat adhuc.Idem:hoc ego qđ uoci deerat plangore replebam. Nomina-
tiuo quoq; dii:& datiuo & ablatiuo diis alteꝝ i ſcandentes excludim⁹ ut di
qbus imperium hoc ſteterat & diis aliter uiſum ē.Et cum ſociis natoq; pe-
natibus:& magnis diis.Cui & huic monoſyllaba īterdum ſūt:ut cui pater
intactā dederat.Et hic coniūx ſic heus erat.Interdum nō:ut O regina no-
uam cui cōdere Iuppiter urbem.Heu quoq; monoſyllabam ꝓ diſſyllabo
poſitum inuenitur apud Virgilium:Heu q̄ pingui macer eſt mihi taurus
in aruo.S.ex dictionis principio cum uerſus ſcanditur ſæpe excluditur:ut
apud Lucanū:Terga ſedent crebro maſculis diſtincta ſmaragdo:& apud
Horatium:Linquimus inſani ridentes præmia ſcribæ:& apud Tibullum
O quātum eſt auri pereat potiuſq; ſmaragdi.Item eadem littera in fine di-
ctionis:& una adiuncta uocalis cum ſequens dictio a uocali incipit qñq;
excluditur:ut apud Virgilium.Inter ſe coiiſſe uiros & decernere ferro.Il-
lud quoq; aduertēdum eſt u poſitum poſt s ſequente uocali in eadem ſyl
laba amittere uim littere:& ſcandēdo excludi:ut in ſuadeo & ſuetus. Vir-
gilius.Suadet.o.ueſana fames & qbus acer erix In pl'a ſuetus.Illud quoq;
nō te fugiat.m.ſequēte uocali apud uetuſtiſſimos ñ ſemp excuti cōſueuiſ
ſe.Ennius inſignita fere tū milia militū octo.Idē & apud iuniores uſurpa-

tū reperies aſpirata præcipue ſequente uocali:ut apud Iuuenalē: Viuendū eſt recte: tum ꝑpter plurima cū his.Licet hoc rariſſimū ſit.Nec illud admouiſſe ab re fuerit ſolitos eſſe ueteres addere aliquid:uel detrahere diſtionibus:ut in reliquiæ & religionē cum.l.ſimplici ſcribant ſitq̧.e.uocalis correpta natura:uerſus tū gratia.l.geminatur. Vir.Throas reliquias danaum Idō religiōe patrū.A Iuuēali induperator pro imperator dicitur Nauita uero pro nauta.Mauors pro mars per epē teſim quæ eſt poſitio quedā in media dictiōe litteræ uel ſyllabæ frequētiſſimū eſt.Detrahit per ſyncopē: quæ eſt ablatio de media dictiōe litteræ uel ſyllabæ:ūt duxti ꝑ duxiſti:proptius Et quotiēs raro duxti ſuſpira motu:Sed iā de poteſtate litterarū q̄ breuiſſime diſſeramus.

¶De poteſtatibus litterarum.

Litteraꝝ alie uocales:aliæ cōſonētes.Vocales ſunt nūero quinq̧.i.e.i.o.u.utimur etiā.y.grecorum cauſa nominū.Et uocales quidē dicunt:q̄ ꝑ ſe uoces ꝑficiunt uel ſine quib' uox litteralis eſſe nō poteſt.unde & nomē hoc præcipue ſibi defendūt Græci quoque φωνήεντα ἀπὸ τῆς φωνῆς hoc eſt a uoce nominauerunt. Cætere enim quæ cū his proferunt cōſonantes appellant.Omnes aūt apud latinos ſunt ancipites uel liquidæ:hoc eſt quæ facile modo produci mō corripi poſſint.Sicut etiam apud antiquiſſimos erant græcorū ante inuētionem.η.&.ω.quibus inuentis.ε.&.ο.quæ ante ancipites erāt remāſere perpetuō breues:cum eaꝝ producta loca poſſeſſa ſint a ſupradictis uocalibus ſemper longis.

¶De A uocali.

A Vocalis ubiq̧ ſola longa eſt conſonantibus uero addita anceps eſt:ut fama fatigo.communis ſi muta cum liqudia ſequat ut patres.Perſius.Hos pueris monitus patres infundet Lippos. Vir. Religione patrum apud græcos quoque δίχρονον hoc eſt bitēporeum a:& in hac dictione troades modo corripitur.At procul in ſola ſecrete troades acta Et troades inuideo modo producitur.Perſius non mihi polidamas troades labeonem prætulerint.

¶De.E.

E Apud græcos ſemper breuiantur: apud nos per ſe producitur ſemp Aliis iuncta anceps ē ut legi leges lego.In græcis dictionibus ī quibus.h.fuerit ſiue illud in.a.ſiue ī e uertentes mutauerim' ꝑ ducere ſemp ſolemus ut θῆβη thebæ πριήνη priene μιλητος mi lenis ὅμηρος homerus.

¶De.I.

I Sola longa eſt:coniuncta uero dubia ut audi philii ſequente muta cū liquida modo producitur mō corripitur: ut in hac dictiōe uitreus perſius Turgeſcit uitreabilis Iuuenalis: uitreo bibit ille priapo.& quia δίχρονος eſt. Apud græcos.ideo in dictionibus græcis uariari contingit nonnunq̄.ut criticus.horatius ut critici dicunt.Iuuenalis critice pelluces.In maria corripitur.i.penultimū apud Claudianum maria angelo ūiſo & ſcis mariam multi ex iunioribus produxerūt.Modo

ēt pro ſimplici modo pro duplici accipiť pro ſimplici.quãdo ab eo incipiť ſyllaba in principio dictionis ſequente uocali in eadē ſyllaba:ut iuno iupꝯ piter:unde & poſitionē facit ni antecedens dictio deſinit in cõſonãtē:pro duplici quando in medio dictiõis ab eo incipit ſyllaba poſt uocalē ante ſe poſitã ſequente quoq; uocali in eadē ſyllaba.pro ſimplici tamen inueniť in media dictiõe:ſed in compoſitis tñ ut biiugus quadriiugus reiicio. Vir. tityre paſcentes a flumie relice capellas:ē hic in quinta regione Proceleuꝯ maticus ꝑ dactylo poſitus.mihi uidetur reiicio & ſubiicio aliquãdo ſimpliꝯ ci.i.aliqñ duplici iſcribi & propterea ſyllabã uariari:nã ut in ſuperiore exēꝯ plo cognoſciť corripiunt. Vir. Idem tñ produxit libro.xi.reiiciũt parmas & equos ad mœnia uertũt. Oui. Relice libatos illius ora cibos:Itē pedibuſꝯ q; rotarũ:ſubiiciũt lapſus producte ait. Vir. Statius uero correpte ſubiiciť gauiſus ulixes.Eſt qñ.i.inter uocales clauſa uocalis eſt cũ ſyllabæ dierefis ut in dictiõe Naiadas Vir. Aegle Naiadum pulcherrima.Quibus Naiadũq; tener crimine raptus hylas.Quãuis hoc ꝑpterea fortaſſe ꝙ quadriſyllabũ eſt apud græcos ναιάδες pleiades incipiēt humeros releuare paterꝯ nos Idem. Iungitur(ut fama eſt)pleiadeſq; parit:more græcorũqui dieræꝯ ſim faciunt & diphthongũ &.ε.in.η.conuertunt.ut heſiodus πληιάδωꝯ ν ατλαγενάων ἐπιτελλομενάων.

De.O.

O Apud græcos ſemper corripitur:quoniam ei contraria.ω.ſemp producitur & uocatis quidē aduerbiũ ſiue exclamãtis uox ſemper producitur etiã uocali ſubſequēte.Ouidi.O ego quantũ egi Horatius o ego infœlix quē ut fugis. Virgili⁹:o regina nouã. Corripitur tamen in illo uirgilii:te corydono alexi.Addita aliis dubia eſt:ut Romuꝯ lus toga:& in his quæ ω.μεγα habuerint apud græcos ferme produciť.

De.V.

N Vllam per ſe habet ſignificationem:cum aliis anceps eſt ut fuꝯ mus fuga.In principio dictionis ſequente uocali i eadem ſyllaba uim habet ſimplicis cõſonantis ut uetus uenus uagus. Idē accidit.& cum poſtponitur uocali.& præcedit in medio ut uiuus auidus Item cum in fine eſt ut ſoluo uoluo uoluo:hoc ita eſſe inde cognoſcitur. ꝙ non per ſe ſed una adiuncta uocali uocem uocali inueniť.ut apud Horatium Niueſq; deducunt iouem nunc mtre nunc ſiluæ Eſt dimetrum.iãbicum cõiunctum pentimemeri heroice. ſtare nõ poſſet niſi ſiluæ triſyllabum acciperetur.Similiter apud Catullum quod zonam ſoluit ligatam. Eſt enim inter endecaſyllabos phaleutios.Ouidi⁹ quum ſic ait.nũc quoq; te ſaluo perſoluenda mihi.Illud quoq; non tē fugiat.u.poſt.q.s.&.g.ſeꝯ quente uocali uim litteræ amittere.ut ſuauis lingua aqua.nam cum ſyllabam p ſe nõ efficiat eſſe uocalis non põt.Cõſona ideo nõ erit.qa poſitioꝯ nem non facit:ut i aqua.nam breue eſt a.quod produceret ſequentib⁹.q. & u.ſi.u.uocalis eēt:uocales correptæ ſingula obtinēt tempora. Productæ

bina·Sed hactenus de uocalibus ad alias litteras tranſeamus.

❡De Conſonantibus.

COnſonantiũ aliæ ſemiuocales aliæ mutæ. ❡Semiuocales ſũt ſeptem.f.l.m.n.r.ſ.x.quanuis.f.mutã eſſe potius multis rationibus oſtenditur. ❡Mutæ uero ſunt nouem.b.c.d.g.κ.p.q.t. Ex his.κ.& q quanuis figura & nomine uideãtur habere aliquã differentiam cum c.tamen eandem,tam in ſono uocum q̃ in metro cõtinent poteſtatem.Et κ quidem penitus ſuperuacua eſt.Nulla enim rõ uidetur cur a ſequente κ ſcribi debeat.Carthago enim & caput ſiue per c ſiue per κ ſcribantur nullam faciunt nec ĩ ſono.nec in poteſtate conſonantis differentiam.Quapropter nihil aliud uidetur ſcribendum.niſi ut oſtendat ſequens.u.ãte alteram uocalem in eadem ſillaba poſitum perdere uim litteræ in metro:quod ſupra dictum eſt.Duplices ſunt.x.&.y.Nam anteq̃ eas a græcis acciperemus loco.x.c.& s ponebamus. Loco uero.z.duo.ſſ &.z.quidem ſicut.y.græcorum nominum cauſa utimur.

❡Ancipites uero ĩ cõſonantibus uel liquidæ ſunt.l.&.r. ❡Quæ modo longam non breuem poſt mutas poſitæ in eadem dictione & diuerſa faciunt ipſam ſyllabam. ❡Hiis qdam addunt.m.&.n.quia ipſæ quoq; communes faciunt ſyllabas poſt ipſas mutas poſitæ:ut apertte atteſtat Ouidi⁹ lib.v.Piſcoſamq; guidon grauidãq; amathũta metallis : quæ ſequentibus g & n pduci debuiſſet: niſi eni liqda eẽt & mutæ iuncta ſyllabã antecedẽtẽ: uariãdi etiã in diuerſa dictiõe ptãtẽ teneret.❡S.ĩ metro apd uetuſtiſſimoſ uim ſuam frequenter amittebat.ut Virgilius lib.xi.æneid.ponite ſpes ſibĩ quiſq; ſuas.Idem.xii.æne.Inter ſe coiiſſe uiros decernere ferro.Aliq.s.liquidis adnumeraſſe traduntur.

❡H.uero aſpiratiõis nota ẽ.&nihil aliud habet litteræ niſi figurã:& q̧ ĩ ueſu cribitur inter alias lr̃as.Eſt tamẽ quãdo cõſonãs & poſitionem facit:ut apud Virg.Terga fatigamus haſta.Singuli cõſonẽtes dimidiũ poſſidẽt tẽporis duplicis excepiæ.Sed iam de ſillabis ex qb⁹ pedes cõſtituunt in uniuerſum precipiamus.

❡De Syllabis,

SYllaba eſt cõprehenſio lr̃arum ſub uno accẽtu & uno ſpiritu ꝓlata.Dicitur autem απο του συλλαμβανειν.hoc eſt ab acceptione lr̃arũ.Impropie tñ etiam ſingulaꝝ uocaliũ ſonos ſyllabas noĩamus.& q̃ ſillabe ex ſingulis cõſtant litteris nõ plures ſũt q̃ pſæ uocales:de qbus fiunt.a ſingulis aũt incipiens non plus q̃ ad ſex litteras aſcẽdere põt ſillaba in latino ſermõe:ut a abs mars ſtans ſtirps:Oẽs autem ſyllabæ a uocalibus exordium capiunt.Nam q̃ præcedunt cõſonãtes ut tego rego ipſi uocali imputãtur:ſine qua ſonare nõ poſſent.unde & cõſonantes appellant:q̃ ſequunt aut antecedenti hærent uocali aut ſequẽti in media dictione:ut in comparo in præcedẽti.p.ſequenti uocali dat.Syllabæ accidunt quattuor.Tenor q triplex eſt:acutus.grauis.circũflexus. Spi-

ritus qui duo ſunt:aſper & lenis.¶Tēpus.nam omnis ſyllaba eſt:aut longa:aut breuis:aut communis.Numerus:quia ab una littera:ut dictum eſt ad ſex poteſt aſcendere.Accidunt item ſyllabæ Ectaſis & ei cōtrarie Syſtole.¶Eſt autem Ectaſis ſyllabæ contra naturam extenſio Siſtole uero ſyllabæ contra naturam correptio:quod nulla fit additione aut detractione litterarum.Et naturaliter quidem breuis producitur:ut apud ouidium: Vitam dederitis in undis:& Vtilis hac aram ſi dederitis erit.Naturaliter uero longa corripitur apud Vergil.Obſtupui ſteteruntq; comæ.Et matri longa decem tulerunt faſtidia menſes.Syllabarū:aliæ primæ:aliæ:mediæ aliæ ultimæ.Et primæ quidem omnium partium orationis tam longæ q̄ breues modis ſeptem cognoſcuntur:diphthongo.poſitione:compoſitione:uocali ante alteram uocalem:regula:exemplo.

¶De Diphtongo.

Diphthongi ſyllaba ſemper longa eſt.Corripi inuenitur.ſequēte uocali in compoſitione:ut apud Virgiliū.Stipitibus duris agit ſudibuſue præuſtis .Itē cum in diuerſa dictiōe uocalis ſequitur. Et ut Inſulæ Ionio in mago.Et apud Homerum αναραμαι εν νετε νουσα πολυτροπον Fit & diæreſis diphthōgi ut Treiſſa,p træſſa Aeneus pro æneus.Ouidius.Tertia poſt illam ſucceſſit ænea proles. Et in genitiuis primæ declinationis: ut aulai pictai pro aulæ & picte: animai aquai terrai pro animæ aquæ terræ:apud lucretium.Sed hæc prius annotauimus. Quattuor uero ſunt diphthongi.ae.oe.au.eu.ut æneas.pœna audio.eurus.Ei quoq; in græcis dictionibus deprehenditur.ut orpbei.caliopea lino formoſus apollo.&.ui.ut harpya.una eni eſt ex his diphthongis quas improprias habent.

¶De Poſitione.

Poſitio ſyllabam ſemper extendit.Eſt autem poſitio cum uocalem correptam.aut duæ conſonantes ſequuntur.aut una duplex.ut arma.axis.mezentius aut altera conſonans altera uocalis loco cōſonātis poſita ut At iuno æternum.At ueuus obſcuro.Tam enim in diuerſa dictione q̄ in eadem ſequentes cōſonantes poſitionem faciunt.Et dictio in uocalem breuem deſinens.ſequētibus duab⁹ ſæpe produci conſueuit.ut apud Virgilium.fonteſq; fluuioſq; uoco.Terraſq; tractuſq; maris.Tribulaq; trahæq;.Iuuenalis.Gibbus & acre malum ſæpe ſtillantes ocelli.Homerus. λ ῶτοτε πρῶτ ωτε φερουσατε δύναμειν.Dotoq; protoq; pheruſaq; dynameneq;.

¶De compoſitione.

Compoſitione cognoſcitur prima ſyllaba.ut ſi neſcias pi.quāta ſit in dictione pius ex impius compoſito cognoſcis.ſed in compoſitis ſyllabæ quantitatē accentus præcipue demonſtrat amat enim ſi cōponitur cum adamat media correpta profertur.ſolor ſi componatur cum media producta conſolor enunciatur. ¶In com

poſitis ſyllaba tanta eſt quanta fuerit in ſimplicibus. Contra tale eſt in nõnullis ut nu. in nubo lõga eſt. Ouidius. Si qua uoles apte nubere nube pari. Corripitur in his innuba & pronuba. Oui. Tertia ſorte dei per opacas innuba ſyluas. Virgili⁹. Prima & tellus & pronuba Iuno in cõnubium uaciatur nu. Virgilius per connubia noſtra p inceptos hymeneos. Idem Nec pete cõnubiis natã ſociare latinis. In iuro iu. lõga eſt: i deiero & peiero breuis. Di ꝓducit in dico. Corripitur in hiis cauſidicus: falſidicus: maledicus. Incognitus quomodo & agnitus penultima breuis eſt. Notatur & ſemiſopius. Ouidius. Theſea præſumit ſemiſopita manus. Idem. Dum petis amplexus ſopitaque brachia iactans. Contra in ambiens participio penultima ꝓducit: cũ in eius ſimplici in prima corripiatur.

¶De præpoſitione.

PRæpoſitio ipſa quanta p ſe fuerit: tanta etiam in compoſitione eſſe ſolet. E ſemp ꝓducit ut euado Virgilius. Euado ad ſummi faſtigia culminis. De ꝓducit ut depono: deduco: decipio. Lucanus. Vanum depone timorem. papinius. Sed tota iuuenẽ deducere troia. Ouidius. Decipior prudens artis ab arte mea. Corripit ſi componat cũ dictione incipiente a uocali ut dehiſco. Virg. Totumq; dehiſcat. Lucanus. Si terra dehiſcat. Præ quoq; ꝓducit ſemper niſi uocalis ſequat: ut ſubdibuſue præuſtis. In his quæ cõpoſita non ſunt & diphthongũ non habent plerũq; corripiũt. ut ꝑcium ꝑcor: preces premo: ꝑhendo. Se quoq; ꝓducit: ut ſeparo ſepono ſeduco. Ouidius. Separat aonios actæis phocis ab Aruis. Tibullus. Nunc inde ueſtem ſepoſitam. perſius. paulum a turba ſeductior audi ſi uocalis ſequit de: & ſe breuiari compertũ eſt: ut in dictiõibus: dehinc: deorſum: ſeorſum. Di ẽt ꝓducit ut diduco: diuido: diripio: diligo. idiſertus & dirimo corripit. Ouid. Tulit arma diſertus. Virg. Dixitq; & prelia uoce diremit. Ab ſi cõponat cũ dictione incipẽte a uocali ſemp breuis eſt ut abigo abeo ſi uero cum dictione icipiente a cõſonãte ꝓducit: ut abuno: abrũpo.

¶Ad breuis eſt ſequẽte uocali: ut adigo. papinius Bis adactum legibus hiſtrum: ſequẽte conſonãte ꝓduci: manifeſtũ eſt: & in eam uerti ſolere: a qua dictio inchoat cum qua componitur: ut ex ad & nuo ſit annuo: ex ad & ligo alligo. ¶A quoq; ſemper longa eſt in compoſitione: ut auius: amitto. Vir. Amiſſos lõgo ſocios ſmõe requirũt. Ob. & in in cõpoſitione ſequente uocali corripit: ut oberro: obũbro obedo: deniq; ad. i. ſub. ob. cõpoite cũ eo ſp breuiantur. ut adeo: abeo: obeo: ineo: ſubeo. Cũ iacio uero: aut triſyllabũ faciunt: ut addiſo: inicio ſubiicio obiicio & idifferẽtes ſunt: aut tetra ſyllabũ & ꝓducunt: ut aditiio: iniicio ſubiicio obiicio Re corripit: ut repono reduco notat refert nã pro repræſento: rñdeo reporto corripit. Vir. Qui te tantum Idẽ Talia uoce refert: cũ ſignat itereſt uel diſtantia eſt. ꝓducit. Iuuena. Quid refert dictis ignoſcat mutius an nõ: indifferens eſt in reiicio. Vir. Reiiciunt parmas & tytire paſcentes a flumine reiice capellas: hic corripit re. eſt eni ꝓcelumaticus. hui⁹ ãt uarietatis ea ratio ueriſſima ẽ: q; ſicut diximus mõ re

ſyllabum reiicio eſt:mō quadriſyllabū & duo.ii.in unū habeāt productum Statius quoq; corripuit Tela manu reiicit.Iñ reppuli rettuli repperi conſonantes geminant᷑:ideo ꝓducitur re:Auſonius tamen re iñ repperit &.p. geminando ꝓduxit:& detrahēdo corripuit in hoc tetraſticho . Qui laqueum collo nectebat reperit aurū.Theſauriq; loco depoſuit laqueum.At qui cōdiderat poſtq̄ nō repperit aurū:Aptauit collo quē repperit laqueum.¶Pro naturaliter extēdit᷑ ut produco:proueho:ꝓfero.Fallit in multis: ut in ꝓcella:ꝓfugus ꝓfundus:ꝓfundo.Ou.Has lachrymas ſempq; habeo ſemperq; ꝓfundo.Profuſus.Itē ꝓcuro Oui.Riſit:& his inqt facito mea tella ꝓcures profectus ꝓnepos:proteruꝰ.profanū:ꝓpero:profecto profiteor : profeſſus propheta ꝓficiſcor profectus:pro corripiūt.Iuuenalis tamē inqt.Profectura domo.In proficio & eiꝰ participio ꝓfecturus producuntur.Oui.Non ꝓfecturis littora bobus aras.Breuiat᷑ ſi cū dictione cōponit᷑.quæ a uocali incipiat.i ꝓiicio extēdi ſolet rōne qua dixi.Hora.proicit āpullas.

¶De uocali ante uocalem.

VOcalis ante uocalem in primis ſyllabis.& in latinis dictionibus ſemper corripitur:ut:deus:meus:luo:producitur in fio ſed duntaxat biſyllabo:Item in dius.a.um.Virgilius dia camilla.perſius Quid dia poemata narrent.ſed eſt græca dictio:nam & Homerꝰ ait διοσαχιλευσ:Hædos & eos pro aurora producunt primam:quoniā græca ſunt nomina & ſic ſcribuntur ηρώ ηρωσ. dicitur tamen εωσ.unde eous quandoq; prima correpta.Vir.primo ſurgebat eoo:

¶De deriuatione.

DEriuatione cognoſcitur prima ſyllaba quādo deriuatum primitiui naturā ſapit.ut amabilis primam corripit.quoniā ab amo eſt.cuius prima breuiatur.Clamans uero producit.nam in clamo unde eſt producitur.Sed ut ſyllabæ quantitas cognoſci i deriuatiuis poſſit a quibus ueniant primitiuis animaduertendum eſt i plurimis.enim imperiti falluntur.Et deriuatiua quidem multa ſūt quæ primitiuorum quantitatē nō ſeruant.lego.ſedeo.uoco rego primā correptā hñt. in leges.ſedes.uoces.reges ꝓducta eſt.q̄uis dubitari ſæpe poteſt nomina ne a uerbis.an a nominibus uerba deriuent᷑.quod ipſam ſignificatione & rerū naturā rimātibus facile erit cōprӕhēdere. Nō.n. dicere poſſumꝰ rego niſi prius ſit q̄ regat.nec ſedeo niſi ſedes fuerit aut locus ubi ſedeat. Vires quoq; cum primitiuo non conueniūt ſi tamē a uireo deſcēdere certū ē Item quæ ſequunt᷑ a ſuis diſſentiūt primitiuis:ſtaturus a ſtatus Lucan.& ſtaturus redit idem hiis aſcripſit aquas quorum ſtata tēpora ſtatus.Iocundus a ioco: ſecius a ſecus Vir.Non ſecius ac iuſſu faciūt.Idē nōn ſecius ac rotat enſem. Tegula a tego.Luca.Paſſus ſicanio tegitur quæ carbo ſepulchro.Iuuenalis Quem tegula ſola tuetur.Laterna a lateo Mar.dux laterna uiæ cluſis fetor aurea flammis.Luca.Quis latet hic ſuperum . Regula a rego.Vir.Ille regit dictis animos Hora.Regula peccatis quæ pœnas irroget æquas.Dicax a

a dico idē Qui captat riſus hoium famamq; dicacis. Oui. dicere pyerides.
Lucerna a luceo luu. Venuſina digna lucerna. Ariſta ab areo Feralis a fero.
Vir. & ferales añ cupſſos: nā feralia/dies erat quo ſacra mõtuo℞ celebrãtur
ſic dictus a ferendis in ſepulchra epulis auctor Varro. Multa præterea deri/
uata cõperies: quæ primitiuo℞ ſuo℞ q̃ titatem nõ retinẽt ſed de his particu
lares regulæ tradent̄ inferius. Accidit itē: ſed non niſi rariſſime ut mutatis
primitiui in deriuatiuo litteris: quãtitas quoq; ſyllabæ uariet̄. mo ĩ moueo
corripit̄: pro ducit̄ imobilis qm̃ poſt. o. nõ. u. ſed. b. ſequitur.

De regula.

Regula cognoſcitur hoc pacto. Omne p̃teritũ biſſyllabũ primã p/ducit ut legi: uidi. p̃ter hæc pauca. bibi: ſidi. ſcidi. tuli: dedi: ſteti: & uocalē ante uocalē hẽntia ut fui: nui: rui: cũ ſuis cõpoſitis in fidi quidē a fido primã corripi ex cõpoſito deriuato cognoſcit̄: nã in quadrifidus penultima corripit̄ Vir. quadrifidã quercũ. Geminata p̃terita primã corripiunt ut pepuli fefelli: momordi pependi: Alio℞ p̃terito℞ tãta eſt prima ſyllaba q̃ta in eo℞ poſitione fuerit ut in amaui a breuiatur qm̃ in amo breuis ē. fallit in his regula genui. poſui. coegi: nec mirũ quia prie po/ſitiõis ſuæ litteraturã nõ ſeruãt: reppuli: reppi: rettuli geminãt cõſonãtē cã uerſus ut dictũ eſt. ſimplici tñ ſcribi deberet. uñ in reptus: & repulſa qm̃ p. nõ duplicant re breuis eſt. Supia biſſyllaba primã p̃ducũt ut luſum: Hora. Luſum & Mecenas: notantur quitũ a queo: ſed huius exẽplũ uix inuenies. itũ ab eo: hoc ex deriuato cõpoſito ĩtelligit̄ primã corripe Ouidius Sol adi tus quam quæris ait: ſitũ a ſino. uñ obſitus paupertas obſita pãnis: datum a do. ſtatũ a ſto rutum a ruo. unde dirutus. Oui. diruta marte ruo: ratum areor. Vir. Nos abiiſſe rati: litũ a lino hic oblitus Oui. Oblitus a domine ce de libellus erit: citum a cieo es: nam cio cis quarte coniugationis produci/tur. Lucanus. Stratiſq; excita iuuen. Illa præterea generalis regula eſt: tan/tum eſſe primam ſyllabam in omni præterito perfecto & pluſquam per/fecto: & in uno futuro modi tantum coniunctiui: quanta fuerit in præte/rito indicatiui/cætera tempora rationem ſequuntur præſentis indicati/ui niſi fortem litteraturam mutanti ut demus detur: in quibus deproduci/tur cum prima in do breuietur quoniam mutatio litterarum facta eſt: Par/ticipium præteriti & futuri in rus: ſupini regulam ſequantur præter am/bitus a. um. nam contra primitiui naturã penultimã extẽſam habet. Oui. Iuſſit & ãbitæ circũdare littora terræ: Ambiter ſubſtãtiuũ correptam. Luca. Letaliſq; ambiter urbi. Verbalia & q̃cq̃d a ſupio ẽ rõni cõſentit ſupini. præ/ſentis participiũ futuri in dus & gerundia cũ præſenti congruunt.

Exemplo cognoſcit̄ prima ſyllaba quotiẽs ad approbationē ali cuius poetæ confugimus auctoritatē: ut ſi dubitet q̃ſpiã quãta ſit ti ĩ titus ex illo Ennii uerſu breuiari pcipiet. O tite tute tãti ti bi tãta tyrãne tuliſti. Itē ex illo Mar. Cogit me titus actitare cãs. eſt. n. endeca ſyllabus phaleutius cõſtans ex Spondeo dactylo & trib⁹ tro/

cheis.In oībus autē dictionibus poetaꝝ uſus requirendus eſt:& ꝓpterea le
gendi ſunt oēs:ſed inprimis optimi & probatiſſimi: ut Virg. Oui. Lucan⁹
Papi.Sylli.eorū aūt uerſus mēoriæ cōmendandiq̄ plurimi:ſic fiet ut ne ip/
ſis qdē regulis opus futuꝝ ſit:quibus tñ omnia cōplecti pene infinitū eſſet:
nunc quomodo mediæ ſyllabæ cognoſci poſſint differendum eſt.

¶De mediis ſyllabis cognoſcendis.

MEdiæ qdē ſyllabæ ſunt q̄cūq; inter primā & ultimā fuerint: ut in triſyllabis & retraſillabis:ac etiā polliſyllabis dictionibus:& ſi raro inueñies q̄ plures ſex ſyllabas hēat:& uerſum heroicū ingrediatur.Oui.in pētametro heptaſyllabū poſuit Inſatiabilibus corpe rixa lupis.Sex aūt modis mediæ ſyllabæ cognoſci pñr.poſitiōe:diphthongo.uocali añ alterā uocalē.accētu.regula & exemplo.poſitione: ut capillus. metellus.Diphthongo:ut ceraunia:comœdia.tragœdia.Vocali ante uocalem media ſyllaba:ut prima in latinis dictionibus ſemp corripit̄:ut gloria:filius.Norant̄ hii gti: unius.ipſi⁹.nullius in q̄bus i.uocalis āte u.modo lōga modo breuis ē.In alius & ſolius ſemp producit̄.in alterius ſemp breuiatur.Genitiui itē quintæ declinatiōis.e.puram ꝓducunt:ut:ſpei:rei: diei.Statius in lycius.i.ante e productū protulit dicēs . Templa lycie dabis.x. Thebaidos.Græca in αιοσ noībus in.н.uenientia apud latinos ac diph. habēt:ut a.θα?βαιοσ ιδιλαιοσ κιρκυн κυρнναισ :& ſimilia.& hoc eſt a thebe thebeus.ab ida idæus a cyrene cyrenæus.Item cū ει diph. apud græcos ante.os.fuerint.&.uel oy.mō in.e.mō in.i.longum a noſtris cōuertit̄ in.e.longū:ut σπονδειοσ Spondeus.αλφειοσ Alpheus:αχιλεοσ: Achileus. καλοϊπειϊσ μεδειϊσ πλατειϊσ διοπειϊα . Chaliopea: Medea:platea: diopea.In.i.longum.ut λαττειϊα οργειϊα λαμπειϊα:νικομεδειϊα θαλειϊα:lāgia argia:lampia.nicomedeia.thalia.Quod autem Virgilius: Qui rela typhœa temnis correpumt protulit:doricum eſt dores.ει i.dipht. i detrahere ſolent.Chorea. nemea.malea.mō productā mō correptam pēnultimā habent:& tamen græce eſt χορειϊα νεμειϊα μαλειϊα. Virgilius: Pars pedibus choreas plaudunt.Idem.Maleæq; ſequacibus undis. Lucan⁹ Longe fluctus donare maleæ.Idem.Nemæi pectora monſtri.Martia.Non Mataron taurum:nemeæ frondora leonem.Accentus ſyllabarum mediarum q̄ntitatem precipue indicat:eſt aūt accentus quaſi accātus dictus:eo ꝙ a uocis catilena nos faciat ſyllabas cognoſcere:ſed duo rantū neceſſarii ad hoc ſunt.Correptus q eſt quotiēs ſine ulla mora medias ſyllabas enunciamus:ut romulus:tabula poculum.Productus uero quotiens medias ſyllabas aliqua mora uocis exprimimus ut fortuna:natura.Sic aūt cōſideratur i dictionibus tribus triſyllabis:& tetraſyllabis:& polliſyllabis:ut ſi queratur amiciſſimoꝝ q̄bus ſyllabis conſtet primā ēē breuem dicimus : exemplo ut amicum dilexit amicus:ſecūdā longā inuenimus accentu:tertiā poſitione quartam breuem accentu:qa cum dicimus amiciſſimorū penultimā ſine ulla mora enūciamus:quintā longam accentu:ultima quāta ſit regulis col

ligiť de ultimarũ q̃titate. Regulæ quibus mediæ ſyllabæ cògnoſci poſſint
inferius tradenť. Illa tñ generalis regula eſt. Supina oĩa triſyllaba quæ a p̃
terito formanť mutatione ui in tum ſi mõ nihil addatur aũt detrahať: pe
nultimã ꝑducere: ut mandaui mandatum. audiui auditũ. Idem & in biſy/
labis ſeruať. Exemplo depreheditur media ſyllaba qñ ad probati alicuius
poetæ decurritur auctoritatem. Nunc de cremẽto dicẽdũ eſt. Crementũ
in nominibus fieri dicimus: cum recti a ſuis obliquis ſyllaba aut ſyllabis
ſuperanť. In uerbis aũt quom p̃cipalia a reliq̃s q̃ ex ſe gignunť pſonis &
tpibus uincunť. A. E. o in omni cremẽto nois ꝑduci inueniunť: ut domi
nabus. dominaꝝ: teꝝ diebus amboꝝ ambob⁹. I. & u. ſemp corripiunt. ut
tribus. manibus tribubus uerubus. A incremẽto oĩum uerboꝝ ſemp lon
gatur: ut amamus amabis amabam amabas bat. amabo bis bit: amamur
amabamur amaris amare. Notať do. cũ ſuis cõpoſitis primæ cõiugatiõis
tm̃ ut circundo: uenũdo: in quibus corripiť ut damus: circũdamus uenũ/
damus. e. ſemp ꝑduciť niſi r. ſequatur: ut monemus: monebamus: mone
bimus: & ſequẽte quidem. r. pñs indicatiui uerborum ſecundæ coniuga.
ac prima tempora optatiui & coniunctiui tam actiui q̃ paſſiui uerbi cuiuſ
cunq̃ coniug. Item infinitiua ſecundæ. e. producunt ut doceris: docerẽ: do/
ceretur: moneris: nonerem: monerer. amaris: amarete: audieris: audirere:
auditer: audirete: docerer. Reliqua uero tempora corripiũt: ut monuera/
mus tis: amaberis: amabere: doceberis: docebere. I. ſemper corripiť ut legi/
mus: in pñti indicatiui quartæ cõiu. & ab eo deſcendentibus ſemp ꝑduciť.
mi. & r. ſequentibus ut audimus. audire audirẽ: audites. In p̃teritis oĩum cõ
iugationũ. i. ante. m. breuiať ut legimus uidimus minuimus qd ut ſeruet
in preterito uerbi audio cũ aliter corripi nõ poſſit ſyncopa fit ut audit: au/
dierã: audierim: audiero diciť ꝓ audiuit audiueram audiuerim: audiucro.
O in q̃libet coniugatiõe ſemp ꝑduciť: ut amatote: legitote: docetote: audi
tote. In uerbis ſum & uolo eorũq̃ cõpoſitis ut nolo adſum ſemp extendiť
ut uelimus: anolim⁹ dſimus. V. in eiſdẽ uerbis ſemp corripiť: ut uolumus
ſumus: adſumus: hactenus de pedibus uerſus hexametri & pentametri de
ſcãdendi rõne: de his q̃ accidunt metro: de q̃ntitate primoꝝ ac mediaꝝ ſyl/
labaꝝ: ſatis mi. P. Paule in uniuerſum arbitror dictũ. Supeſt ut q̃ uia uerſus
ipſi hexameter & pentameter cõſtitui ſolent parefaciamus: ſimul & aliqd
quod ad carminis heroici & elegiaci legem & uarietatem pertineat leuiter
attingamus: & poſtremo de quantitate omnium ſyllabarum generatim
regulas ſubiiciamus.

¶ De Hexametro uerſu conſtituendo.

VErſus hexameter ſiue heroícus ſic cõſtituiť ſex regionibus quas
obtinet: dactylũ ſpondeũq̃ pedes recipit: ſed dactylus perraro: &
nõ niſi ornãdi poematis gratia qntam regionem ſuam ſpõdeo
cõcedit. Spõdeus in poſtrema ſyllaba nũq̃ dactylum cõſiſtere patiť. In re/
liquis regionibus dactylus & ſpondeus ſine ulla inter ſe diſcretiõe uariať

BIBLIOTECA NAZ. ROMA. VITTORIO EMANUELE

quis ſpōdeus in tertia meli⁹ pētimemeres q̄ dactylus diu dat. A. xii. ſyllabis
in ſeptem & decem extēdit. ultra nō pōt. bipermetris exceptis. quoꝝ abū
dantiā ſequētes uerſus excipiūt. facta in ſcandendo ectlipſi. uel ſynalepha.
Scandit ergo uerſus hexametri ſexies ita ut ī primis ſedib⁹ dactylus & ſpō
deus ꝑmiſcue ponant. in qnta ferme ſemp dactylus in ſexta ſemp ſpōde⁹
collocet: uel troche⁹. Et ſicut dixim⁹ in oībus metris poſtrema eſt īdifferēs
qdam uolūt ēē tribracho eē in hoc uerſu locum. Et frequēter in tertio inue
niri: ut apud Virg. Si pereo mãibus hoīum periiſſe iuuabit. Item noſtroꝝ
obruimur oriturq; miſerrima cædes: & apud Luca Aethiopumq; terris alie
no gurgite campos. ſed ſi finales ſyllabæ natura breues in principio pedis
produci poſſunt: qd Seruio grāmatico honorato placuit: dactyl⁹ erit non
tribarchus nam & luca. Natura correpta in prīcipio pedis produxit. Dum
ſanguis inerat dum uis materna peragi.

De pentametro.

Verſus pētameter cōſtat duabus ſemiquinariis. i. ut poſterior co/
ma duos dactylos habeat & ſemipedem prior duos uel. ambos
ſpōdeos uel mixtos: & ſibi inuicē cedētes pro ut ſeſe obtulerint:
ac ſemipedem ſic. Et teneat culti iugera magna ſoli. Et tene: at: cul: ti: iugera
magna ſo: li. Quidā uero ſic diſtinguunt ſcandentes: ut primis duabus re/
gionib⁹ dactylus & ſpōdeus indifferēter locent: in tertia ſemp ſpondeus:
qd ſi priorē ſyllabā memorari pedis breuē inueneris ꝓ longa poſitā ſcito ra
tionis eē: qa pars illic orōnis finit: ut apud Ouid. Et qua tu biberis hac ego
parte bibā ſic. n. ſcandit & qua: tu bibe: ris. hac ego par: te bibā. quod ſi ita ſe
quit iambū in uerſu pētametro inueniri nunq̄ poſſe. duob⁹ aūt anapeſtus
finit Quidam uolunt tribracū qntam regionē nōnunq̄ occupare. ut Vix
priamus tāti totaq; troia fuit. ſed ſi ultima qd prius dixim⁹ in omni metro
differēs ē nō erit tribrach⁹. ſed anapeſtus.

De Verſu Heroico.

Erſum heroicū. pythio oraculo nos debere. & ante troianū bel
lum cœpiſſe in naturali hyſtoria Ply. auctor eſt. proſa rō cōdita
u nōdū fuerat. Gadmus. Pherecides ſyrus & hecateus. cereris om
nib⁹ poetices ꝑtib⁹ ꝓuatis metrū primi ſoluerūt. Qui deīde poſt
illos fuere ſemp aliquid adimētes ad eum quo nūc utimur modum pede
ſtrem orationem ideſt quæ abſq; metro eſt ueluti ab ex celſiore loco in pla
num delapſa deduxerunt. Diuerſis aūt nominibus uerſus heroicus appel/
latur. ſenarius. uel hexameter a numero Pedū. ſex enim recipit. heroicus:
ꝙ heroum hoc eſt uiroꝝ fortium ac ſemideoꝝ res geſtæ hoc uerſu deſcri
bant: nam & Hora. ait Res geſtæ regum ducumq; & triſtia bella. Quo ſcri
bi poſſent numero mōſtrauit Homerus Ille aūt ꝓprie heroicus nominat
in cuius priore loco ſpōdeus ponit. & in quarto & in ſexto. ut apud Virg.
Defeciſſe uidet ſua nūc ꝓmiſſa repoſci. Pythium ꝓpterea cognominatū
exiſtimāt. ꝙ cum appollo pythona delphis ī matris ultionē necaſſet. Ac
colæ carmē heroicum. initio ſex pondeis texuerunt deinde ſoluta altera

ſyllaba ſine dãno tpis dactylũ recepit. uerior opinio ẽ metrum heroicum Apollinis oraculo fuiſſe celebratũ & ex hoc pithii nomẽ ſortitum. Idẽ uerſus ẽt Bucolicũ nominatᷣ quotiẽs in quarta regione dactylus finiẽs partẽ orationis inuenitᷣ. qd Theocritus fere ſemper. ut αρχεται βουκολικᾶς μωσαἴφιλοιαρχεταιαιελασ. Vir. non niſi perraro ſeruauit. ut nos patriæ fines & dulcia linquimus arua. nos patriam fu. tu tityre lentus in umbra. Dactylicus uerſus eſt cum ultimo excepto dactylos omnes hẽt. ut apud Homerum βῆ δὲ κὰτ ὰπρο μαχων κεκονὶμενος αἴθοπι χαλκῷ & apud Virgilium. pãditᷣ interea dom⁹ omnipotẽtis olympi. Et dactylo qdem utimur cũ impetum & maiorem rei uehemẽtiam ſignificare uolumus. quod Homerus facit frequentiſſime. ut cum ait νοῦσ ονανὰ Sρατον ωρσε κακηνο λεκοντο δελαοι. Virgi. quoq; currentem equum & alterno crurum replicatu terram crebro pulſantem deſcribens. hunc uſurpare uerſum ſolet. ut Quadrupedante putrem ſonitu quatit ungula campum. & Tremit omne ſolum. ſonituq; reſultat. & Grauis horribili circundatur ungula nymbo. pulueris. huiuſmodi autem uerſus ſonori appellantur. quoniam crepitant. & ſunt pronunciatione fragoſa atq; exultanti. quales materia ipſa poſtulat. Quibus item nimium quem uis ſtrepitum aut ſonitũ murmurue deſcribimus. t. litteram & u. & o. & r. frequenter inſerimus. ut At tuba terribilem ſonitum procul ære canoro increpuit. Item inde ubi clara dedit ſonitũ tuba. finib⁹ omnes. Haud more pſiliere ſuis. ferit æthera clamor Nauticus: & dant ſtrepitũ montes toto tonat æthere uaſtas inuoluens ſonitus tremefacta p auia uoces. Item Olli p galeã fixo ſtetit haſta cerebro. Et reſponſat circũ: & gemitu nemus omne remugit. Item Torua mimalloneis inflatur tibia bõbis: ſed tales uerſus. qm̃ uolubilẽ & coherẽtem continuat dictionẽ ãr teretes appellantᷣ. Spondiac⁹ uerſus eſt uel moleſtic⁹. cum ſpondei omnes occupant regiones una excepta. ut Luctantes uentoſ tempeſtateſq; ſonoras. Hoc uerſu tunc præcipue utimur cum graues pſonas & ætate puectas loquẽtes inducim⁹. ut Diomedem Virgilius latinorum legato reſpõdentem. O fortunatæ gentes ſaturnia regna. Antiqui Auſonii rei traditati atq; difficultati & admirationi exprimendæ plurimum cõuenit. ut apud Virgilium. qui de fabris Vulcani ſic loquitur. Illi inter ſeſe multa ui brachia tollunt. & Dido ſic ad Aeneam inqt admirans. Tu ne ille Aeneas quẽ Dardanio Anchiſe. Languidæ pterea res commode hoc metro enarrantᷣ ut iuadunt urbem ſomno uinoq; ſepultã. Itẽ & lunam in nymbo nox intempeſta tenebat. Quæ poemati heroicis uerſibus contexto gratiam & ſplendorem afferant.

Multa ſunt quæ poemati heroicis uerſibus contexto gratiam & ſplẽdorem afferũt. Sed illud in ptimis ſi duo uel tres: aut etiam plures uerſus nexu orationis & cõtextu ueluti catena quadam inter ſe cõnectantur ſic. Eſt in ſeceſſu lõgo locus: inſula portũ Efficit obiectu laterum: quibus omnis ab alto. Frãgitur: inq; ſinus ſcindit

ſeſe unda reductos¶Delectat plurimum Anadiploſis:cum ultima prioris
uerſus dictio in ſequentis principio iteratur.ut ſequit̃ pulcherrimus aſtur.
Aſtur equo fidens & ardentia lumina fruſtra.Lumina:nam teneras arce/
bant uincula palmas¶Verbi in principio uerſus poſiti in eiuſdem fine cõ/
cinna eſt.& elegans repetitio.ut Multa ſuper priamo rogitans ſuper He/
ctore multa.& ante etiam ſcæptrum dictæi regis & ante.Item relatio eiuſ/
dem uerbi.aut ſimilis per principia uerſuum plurimorum¶ut Nate.meæ
uires.mea magna potẽtia ſolus Nate patris ſummi qui tela typhœa tem/
nis & ſpes tu nunc una ſenectæ.Tu requies miſerere.decus imperiumq̧
latini.Te penes¶Pulchrum eſt nonnunq̃ homioteleuton in uerbis præci
pue ſublũctiuis.ut Recte ſecũdarent uiſus oméq̧ leuarẽt.& illum & laben
tem teucri & riſere natãtes.Similit̃ ſemi homeoptotõ.ut Senſit Neptũn⁹
& imis ſtagna refuſa uadis¶Cõmendat̃ q̃nq̧ ẽt illi uerſus.quoꝝ ſimiles ſũt
exitus.ut flãma media ipſa tenebat.Ingentem & ſũma teucros ex arce uo/
cabat¶Verſus quoq̧ iteriectus decorem affert ut ille ſimul manibus tentat
diuellere nodos perfuſus ſanie uittas atroq̧ uenẽo.Clamores ſimul hor
rendos ad ſydera tollit medio ſublato ĩteger in reliqs ſenſus manebit¶Cõ
uenit cõcitationi eiuſdem dictionis in eodẽ uerſu ſine aliqua dilatione ge
minatio:ut Me me adſum q feci.in me cõuertite ferꝛ.O Rutuli¶Frequenſ
uocaliũ cõcurſus pleniorẽ ſæpe & grauiorem efficit uerſum:eiq̧ elegantiæ
adiicit plurimũ p̃ſertim ſi eiuſmodi res fuerit ut hiatu:quodam orõnis ad
eam exprimẽdam opus ſit.Virg.de poliphœmo.Monſtrũ horrendum in/
forme ingens cui lumen adeptũ¶Illuſtrat nõnihil poema adiectio repetẽs.
cũ ab ea dictiõe q̃ ſenſus ſupior terminatur:inferior incipit:ac deiceps qua
ſi per gradus idem dicendi ordo ſeruat̃ ut Torua leæna lupſi ſequitur lu/
pus ipſe capellã florentem cytiſum ſequitur laſciua capella:Te Coridon o
Alexi toui.Mars uidet hãc uiſamq̧ cupit:potiturq̧ cupita.Illud quoq̧ non
diſplicet cum ſingulis nominibus epithera coniuncta ſunt:ut Marſa ma/
nus peligna cohors feſtina uirum uis.Item cũ caſuum uarietate oratio di/
ſtinguit̃:ut Littora littoribus cõtraria:fluctibus undas imprecor.arma ar/
mis pugnent ipſi nepotes:& Hæret pede pes:denſuſq̧ uiro uir.Item apud
Homerum.ωσ φρητρηφρητ̃ ρην αρηΥη φιλαΔεφιγοισ. Verſus quoq̧
pluribus coniũctionibus nexus creber eſt:ut Meandrũq̧:Hæmonaq̧:pri
taniumq̧ & tectũq̧:larẽq̧:armaq̧:amycleũq̧ canem:creſſamq̧ pharetram
Familiares autẽ figuræ poetis ſunt.Metaphora Metonymia:Hyperbole:
Allegoria:Ironia:& Metaphora qdem eſt reꝝ uerborũq̧ trãſlatio a ꝑpria
ſignificatiõe ad nõ ꝑpriam decoris:aut neceſſitatis:at cultus:aut ampha/
ſeos gratia.Et fit quattuor modis ab animato ad animatum ut Thiphim
aurigam celeres fecere carinæ.Ab agitatore ad gubernatorem trãſlatio eſt.
Ab animato ad inanime:ut Atlantis cinctum aſſidue cui nubibus atris.
piniferum caput & uento pulſat̃ & imbri.Mons.n.animam nõ habet:cui
hominis membra tribuunt̃.Ab ianimi ad inanimatum ut ambo florẽtes

ætatibus. Ab inanimi uero ad inanimei ut ſequitur cumulo præruptus aquæmons. Meronymia eſt ueluti tranſnominatio quædã: quæ fit mul/tis modis: aut enim per id qđ cõtinet: id qđ cõtinet oſtendit: ut Nunc pa/teras libate ioui: & Cælo gratiſſimũ amnis: aut contra Crateras magnos ſtatuũt: & uina coronãt. aut. pro inuentore res inuenta: ut uinũq; præcat & contra: ut Cereremq; caniſtris expediunt. Hyperbole eſt dictio fidem ex/cedens minuẽdi augendiue cauſa. Minuendi ut ſurdior ſcopulis: leuior folio tardior teſtudine. Augẽdi ut niue candidior: & apud Virgilium. Illa uel intactæ ſegetis per ſumma uolaret Gramina: nec teneras curſu læſiſſet ariſtas. Vel mare p medium fluctu ſuſpẽſa tumenti. Ferret iter celeres nec tingeret æquoræ plãtas. Allegoria aliud dicit: aliud ſignificat p ſimilitudi/nem: aut cõtrarium: aut apud Virgiliũ. Et iam tẽps equum ſpumãtia ſoluere colla: ſignificat enim finiẽdum cramen eſſe. Ironia a Quintiliano uocatur illuſio: & in contrarium redit ſenſus uerbo℞ ꝓnunciationis grauitate: ut Egregiam uero laudem: & ſpolia ampla refertis. Tuq; puerq; tuus hic niſi prouunciationis grauitate uſi fuerimus: laudantis uidebit oratio non ut tuperãtis: & cõfitentis nõ negantis. Parabola item & Paradigma atq; aliæ permultæ frequẽtiſſime a poetis uſurpantur & modis multis fiunt. Quod apud grammaticos licet cognoſcere. Non enim omnia perſequi nobis in animo fuit: ſed monere te dũtaxat quibus poemata: ſi qñ aliquid ſcribit qđ cito arbitror fore: ea ex ingenii bonitate: ut luminib' diſtingui poſſint: ſed in primis. Periphraſis tibi amplectenda eſt quam nos circumlocutionem uocamus. Hæc longiore uerborum ambitu rem deſcribit: quæ breuiter ex primi potuit: aut ornandæ rei cauſa quæ pulthra eſt: aut uitadæ q̃ turpis /eſt: & ornandæ quidem rei cauſa: ut Et iam prima nouo ſpargebat lumĩe terras. Titani croceum linquens aurora cubile: potuit enim dici dies ortus erat. uitandæ uero: ut placidumq; potuit. Cõiugis effuſus gremio p mem bra ſoporem. Item nimio ne luxu obtuſior uſus: Sit genitalis aruo & ſul/cos oblimet inertes: quẽ circuitũ difficilem ſemine cõceptum poeta ſigni ficauit. Sunt & uitia nonnulla quæ effugere conueniat: & tñ apud proba/tos auctores frequẽter reperiunt: uerum opere in longo in quoqñq; bo// nus dormitat Homerus: quod Flaccus ait. Pleonaſmos: ut ſic ore locuta ẽ. Macrologia longa nimium deſcriptio. ut poſtea lux ſummo ſpargebat lu mine terras. Ortas dies cum primum alto ſe gurgite tolluut. Solis equi: lu cemq; elatis naribus efflant. Amphibologia ut Aio te æacidem romanos uincere poſſe: hic ſenſus uitio ambiguitatis proprietate caret. Tanto lo/gia ut ipſe egomet uenio ſufficiebat enim dicere. ego uenio. Tapinoſis cum res magna humiliter exponit. ut Apparent rari nantes in gurgite ua ſto. gurges enim non maris ſed fluminis eſt. Aeſchrologia ut eſt dorica ca ſtra. hæc enim oratio minus uerecũda eſt compoſitionis uitio. Cachepha ton cum item uitio compoſitionis in uerecundia gignit ſuſpicio. ut Atra mum hunc aperit ramum qui ueſte latebat. Vitandus eſt concurſus uoca

liū preſertim cum ſynalœpha non fit:ut Si pereo hominum manibus pe riiſſe iuuabit:& ſub ilio alto.Item Caſtori amiclæo.& amicleo polluci.Ca uendum præterea ne in cōſimiles caſus exeant diuerſa uerba:ut merentes flentes lachrymātes ac miſerātes.Contra ne ab eiſdem litteris diuerſa no mina aut uerba incipiāt.ut Otite tute tate tibi tanta tyranne tuliſti.& Ca ſus caſandra canebat:quod tñ nonunꝗ cum decore fit apud Virgi.Sale ſa xa ſonabant.s.enim littera : quod & Quintilianus ait ſibilum habet : qua murmur aquæ ſcopulis illiſæ ex primi uidet.Idem poeta artificioſe.r.litte tam frequētauit:cum de Orontis naui tempeſtate obruta loqueret. Tor quet agens circum:& rapidus uorat æquore uortex:rem enim geſtā mur mur uerdoꝝ imitari uidet.L.quoqꝫ crebro de qua loquēs inculcauit:ut & lita de fluuio labat ungula lapſa p algas:Homerum ſecutus qui ait. οἰδα πελλυμενον τοκαειο αλαμματαβαλον. Animaduertendum etiam ne ſit indecens ſtructura uerboꝝ:ut uerſaqꝫ iuuencum terga fatigamus ha ſta.Fugienda eſt & cacozelia.hoc eſt nimia decoris affectatio:p quam aut nimio tumore ſententia corrumpit:ut Iuppiter o pſens cœli ꝗ ſidera tor quens.Ore tuo dicēda loquar:aut nimio cultu:ut Aureus axis erat:temo aureus aurea ſummæ Curuatura rotæ:radioꝝ: argenteus ordo . per iuga chryſoliti:poſitæqꝫ ex ordine gemmæ.plurima ſunt preterea quæ imita ri:plurima quæ uitare te uelim.Sed ea tu ueterum & probatorum poeta rum lectione cognoſcens.Vnum tamē eſt quod te monere ī primis utile uiſum eſt. Cum tria omnino ſint dicendi genera humile mediocre ſubli me propriis electis & commodis uocabulis in quolibet genere utendum eſſe Virgilii exemplo:qui ne in mediocri charactere lucernam duceret : ꝗ humili conuenit:aūt lychnum:qui grandiloquio teſtam elegit:dicens te ſta cum ardente uiderent icintillare oleum.Idem in ſublimi uulgaria ui tauit uocabula:& lychnum nō lucernā aut teſtam:Cererē nō panē uſurpa uit.Materiæ ergo & pſonis uerba accōmodanda ſunt:qd optimorum:ſed Virgilii in primis imitatione ſeruare perdiſces.

¶De uerſu Pentametro.

VErſus Pentameter ſic a pedum numero nomē accepit . Quinqꝫ enim conſtat.Idem uocatur elegiacus:ſed cum eſt iunctus hexa metro:ſic autē dicitur : απο του ελεγειν τους τεθνεῶτας quod fere defunctorum hoc carmine laudes comprehendebā tur ſiue απο του ελεγος:id eſt miſeratione:quod uetuſtiſſimi miſeriam & lamentationes ſuas elegis decantabant:ut ait Horatius:Verſibus imPa riter iunctis querimonia primum.Poſt ēt incluſa eſt uoti ſententia com pos.Nam quicquid erat:quod expeditim conſecuti fuerant : elegiaco car mine deſcribebant.Sed pentametri uerſus inuētionem quidam in Teo clem naxicum referunt:qui eum p inſaniam uociferaretur caſu eum eſſe cit:obſeruatur autem elegiacus uocatus eſt:quoniam ελεγεῖν α eſt in ſa nio.Ambigi tamen a grammaticis in arte poetica Flaccus ſcribit dicen

Quis tamen exiguus elegos emiſerit:auctor grammatici cetram & adhuc ſub iudice lis eſt.Elegiam decet eſſe uerſu leni & minime aſſurgenti: in offenſo:ut prodire ſua ſponte ex ore noſtro uideatur.Vitandum eſt ne conſtructio ad tertium uerſum ſuſpendatur:& ne crebra fiant commata : ſed ĩ ſingulis uerſibus perfecta oratio ſit ad exitum uſq; uerſus perducta : quod uidetur diligentiſſime ſeruaſſe Tibullus Quintilliani iudicio cæteris qui elegiam ſcriptitauerunt ꝑferendus . Et pentametrum quidem ſemper teretem eſſe conuenit:purum: argutum : qualem apud probatos legimus : quos ſequi uolueris:non poteris nõ commode & eleganter ſcribere . Sed iam ad generales ſyllabarum regulas trahendas pergamus:ac prius de cõmunibus præcipimus.

❡De Communibus ſyllabis.

COmmunes ſyllabæ modis fiunt ſeptem.Primus modus eſt ſi correpta uocalis a duabus excipiť conſonantibus:quarũ prior muta ſequens liquida ſit eſt.n.breuis ĩ hoc uaſtoq; rupe Cyclopas longa in hoc.At genus e ſiluis cyclopum.Secũdus modus eſt cum ſequẽte uocali nulla interpoſita cõſonãte longa uocalis natura uel diphthongo in fine dictiõis corripiť:ut Te coryndo o alexi: & ĩſulæ ionio in magno:& apud Homerum.βουλεταῖ αυταοκσ ημῖνα πολοιτον αμῖναι.Nam produci ferme ſemp inueniunť:ut muſæ aonides. & O ego quantum ægi.Tertius modus eſt cum in fine partis orationis natura breuis ꝓducitur ſequente uocali:ſed una iterpoſita conſonante : ut Nam tibi Tymbreæ caput euandrius abſtulit enſis Corripitur in hoc per caput hoc iuro.Quartus modus eſt cũ correptã uocalẽ duæ cõſonãtes ſequuntur.quarum prior eſt.s quæ ꝑpoſita mutis uim obtinet liquidæ.& precedentem ſyllabam modo producit.unde ſpiſſa coma.modo corripit.ut Põite ſpes ſibi quiſq; ſuas.Quintus cum correptam uocalem ſequitur.z.quæ cum ꝓcedentem queat efficere.uim tñ duplicis nonnunq̃ amittit.ut Nemora zacynthos.& Mezentis ducis exuuias.Sextus cum pronomẽ hic uocalis ſub ſequiť:modo enim corripiť ut in hoc Hic uir hic ẽ tibi quem ꝓmittis ſæpius audis:ꝓduciť in hoc.At pulchrum eſt digito mõſtrari & dicier hic ẽ. Septimus eſt cum correptam uocalẽ.h.ſequiť una conſonante media eſt enim breuis in hoc.Quiſquis honos tumuli.Longa in hoc Terga fatigamus haſta.

❡De primis ſyllabis.

ANte.b.in.primis ſyllabis producunt hæc fabula:fabella. Tibullus.Hæc tibi fabellas referat:fabor uerbum:flabam a flo nabã a no.nabo:tabes:tabi:tabo:& quæ ſunt ab eo:ut tabidus . pabulum:ſtabam. labor uerbum:labes. labilis. Strabo.cætera corripiunt:ut ſtabulum.

❡Ante.c.producunt hæc pacis:& quæ inde ſunt:placo : acer pro forti & uehementi.Graculus auis : Tracia: Facundus:Machina : Dachus: cætera corripiunt:ut gracilis:facilis:acer:arbor: acerbꝰ: aceſco: acetum: placeo:ba

culus.Hyacinthum producit Virgi.dicens Et pinguem tiliam & ferrugineos hyacenthos.

¶ Ante.d.corripiũt gradus:uadam:uatis a uas nominatiuo: uador ris:ꝓducunt radix:clades·ſuadeo cum componitis:uado uadis gadies

¶ Ante.g.producunt:ſtrages:uagitus:uagina:magalia ſtragula:ſaga pro uenefica:pagus:fagus.Corripiunt ago:ſagax:flagellum:ſagum pro militari ueſte:plaga pro retibus:& regione.Nam pro uulnere producit quia a græco eſt.

¶ Ante.l.producunt hæc diſſyllaba.malus nauis arbor.& malus pro pomo.malo mauis.ales cum obliquis.Item triſyllaba hæc.baliſta.alea caligo.ſqualeo.balena.corripiũt alo.is malus mala malũ.palã aduerbiũ.phalanx.phalæ turres lineæ.pales.ſalũ ꝑ mari.calẽdæ palilia.Itẽ ꝗ creſcunt in genitiuo ut ſal ſalis.palus.ſalus ſaluto.caleo.ſalebræ calo nis uariat.

¶ Ante.m.producunt poliſyllaba lantina.lamentum.lamentor. amentum.amẽtor.Item diſſyllaba ut hamus.Iuuenalis tamen inquit Diſpoſitis prædiues hamis.corripiunt damus cum compoſitis.fames.clamys.amo as.caminus.

¶ Ante.n.producuut diſſyllaba:uanus manes:manus propium corripiunt.manus cano canis nomen.Anas anus.anhelo.anabrum tanalis.ganeo producitur.

¶ Ante.p.corripiunt dapis:capio uapidus ꝓducunt papalio rapa.pappõ uerbum:pappas nomen:apdulus.uappa:mappa.geminãt.p.

¶ Ante.q.corripit aqua cum deriuatis.

¶ Ante.r.corripiunt aries aruſpex:ariſta parum parumper: paraclytus: paraſit' producunt carex:naris parco.carica galera naritius uarus uarill'. charus a um uaruſa um.Ara pro altari:nam hara cum aſpiratione corripit:ut hic cædit e tepida uictima porcus hara.

¶ Ante s.producunt diſſyllabam:ut calus caſa & baſis demum t,poliſillaba quoq; corripiũt:ut baſiliſcus:exceptis baſio & caſeo.

¶ Ante.t.corripiũt nato natator:quater ſat' ſtatiu ſtatium lateo:latus:hoc plato platea.matheſis.ꝓducũt uates ſaturnus leterna latus a tum catholic' ꝗttuor latũ quatenus.ater a um.frater crater mater ideo ꝓducit:qa græ.eſt pr̃ corripit in recto:qa græcum eſt πατνέ.

¶ Ante.u.naturaliter corripiũt grauis:fauus & cætera eiuſmõi ꝓducũt nauus nauo uerbũ:nauis ignau'.auius.gauiſus mauors mauis ſecũda pſona uerbi malo.pauo dauo ſuauis:ſuauiũ ſuauior uerbũ prauus clauus:claui claua

¶ De.E.

Ante.b i primis corripit heben' & ſimilia ꝗ apud græcos habẽt h.ut thebe:hebe.aut diphthõgo ſcribunt:ut Phœb' thæbe' nomẽ ꝓpriũ eq apud Virgiliũ.Itẽ dabeo debitor:debilito:debiles:nebris producunt.

¶ Añ.c.corripiũt.Secus pecus ꝓducũt ſæculũ:fecis & reliq eius oblig.ſe

curus.echo græ.ἐ ηχῶ mæch⁹ fœcūdus græcia cæc⁹ ꝑco diphthōgū hēnt
uecors itē ꝓducit ſecl⁹ theca & cōpoſita:ut chirotheca diatheca hipotheca
¶Ante.f.corripiunt multa:ut refero:reficio.refigo epheſus ciutias.
¶Ante.g.corripiunt naturaliter lego tego rego producunt in obliqs lex.
& ſex regina regula tegula dego.æger uero ægrotus ægiptus.ægis ægidis
ægloceros diphthongo ſcribuntur.producunt item lego as.legatus.licet
fit a lego legis:quia publice eligitur:ut Varro ait.
¶Ante.l.corripiūt uelut uelim uelis elegus gelo as.gelu melus ſcelus &
q̄ inde ſunt:celer chelis chelæ brāchiæ ꝓducunt item ſpelunca belua: deli
butus:electrum ſpelæa eliſium.delitiæ delicatus delubrum.
¶Ante.m.ꝓducūt demo:ſemita.nemo.Memor uero nemus.femur cor/
ripiunt.Tremor itē tremulu :& cætera q̇ inde ſunt.dæmon hæmus diph/
thongum habet.ſemis eſt ab eo quod græce dicitur.
¶Ante n.producunt.lena penis uena:quæ inde ſunt.Venor item & ab/
eo.ſenio.ſenus a um:unde biſſenus.Corripiunt feneſtra penu penit⁹.pe/
nes penetro penates phreneſis.bene benedico ſenex genus.tenuis uenio
tænarus diphthongo ſcribitur:leneus ē:ἀπὸ τοῦ ληνοῦ:quod ſignificat
orcular quo uuæ exprimuntur.
¶Ante.p.corripiunt nepa reperio.ſepelio.præputiū præpono.ſæpe diph
thongo ſcribuntur. Repperit.reppulit duplicant.p. producunt cepa.ſæ/
pio ſæpes.
¶Ante.q.corripiunt equus animal.neq; ꝓducunt neq̄.neqcq̄.nequaq̄ ne
qtia æquus a um æquor & q̄ inde ſunt diphthongo ſcribi.
¶Ante.r.producunt Herux:hera:heros:nam græce eſt
feralis cerulus.meris proprium.Verus uera uerūm ce/
ro.ceroma.ſerio.ſeria.ſerus.ſera ſerum:eruca ſeres quoniam eſt
ceres populus.Virgilius qui cerite domo.
clerus.A græco enim eſt ¶Pero peronatus.perſius
Nauem ſi poſcat ſibi peronat⁹ arator.aereus.mœreo. hæreo:erumna q̄ro
diphthongum habent corripiunt mereor.unde meretrix ſeries uero uerū
tum:uereor.
¶Ante.s.corripit Theſis.cætera producunt.
¶Ante.t.corripiunt metallum metus metuo m̄eto:fretum . heteroclytū
geta getic⁹.Iuuenalis tamen dixit tanquam de getis aliquid toruiſque ſic
ambris peto uero.Thetis mater achillis.Nam Thetis uxor oceani ꝓducit
fretur.item participium.& Retia producunt.
¶Ante.u.corripiunt.Seuerus breuis.leuo leuis qn̄ opponitur graui.
Nam pro molli & polito ꝓducit ſæuus ſcæuola diphtongū habent.

¶De.I.

ANnte.b.corripiunt hyberus hyberina proprium.Tribulus:pro
ducunt Tibia:hybernus:Tribula fibula:ſcribo.Liber libertus li
bertinus:Ibo ibis.Libo libum uibex.quibo a queo.ſibilo.

¶Ante.c.producunt.Dico ſpicuſum mica.ſpica trica.pica. uicus.uicinus.
tricenus.lycia picens.ficus.picus.ficedula:niciterium.corripiunt dicax di/
caciras.
¶Ante.d.corripiunt.Idem.n.g.fides fidelis.idoneus. bidens. tridens. ui/
deo quidem cydonia producunt cætera:ut idus idem.m.g. fidus ſtrideo
uel ſtrido idolum.
¶Ante.f.uel ph.producunt. Griphes. Tiphis corripiunt. Trifidus:bifi/
dus.tripherus cyphus.
¶Ante.g.Ligo.ſtix.& ſtryx.in obliquis ſtrigilis corripiunt.bigæ trigæ.
triginta.uiginti.frigus.& quæ ab eo ſunt pyga.pygargus auis frigo.is ſty/
go unde inſtigo producunt.
¶Ante.l.corripiunt Cyliudrus.philomena filix hilarus cilicia.milium.bi
libris.pilus.pila qua ludimus.ſilex:tilia producunt.nilus.pila:pro colſina:
pilum telum romanum.
¶Ante m corripiunt.thymus.fimus.nimis.hymen. Itẽ poli ſyllaba ſimia
tamen producunt.
¶Ante n corripiunt:Tinea:lino is ſinus:minor nomen:cinis minor uer
bum minæ:cætera producunt:ut linea:uinum linum ſinum pro uaſe:li/
nus proprium uariar.
¶Ante p producitur:uipera ripa:ſtipo as:cætera corripiunt ut ſtipes:
¶Ante q producit.Liquor liquoris uerbum Virgili. Tunc toto corpore
ſudor liquitur.Cætera corripiunt:ut Lique liqueor aris.liquor nomen.
¶Ante r.corripiunt uir ini obliquis:Lira.pyra tyrus producunt.ita irrito
ſtiria pyrata pyramus.
¶Ante.s.ꝑducit fiſus corripiũt niſi derert' ptiſana ordeum decorticatum
¶Ante.r.producunt itur.& compoſita:& ambitur ambitus.Item obliqui
nominum lis.& dis pithon.obliqui nominis glis titan.titillo:ſcitis a ſcio.
pſittacus gemino.tt.ſcribunt.niror ritus.rite uitta corripiunt iter. uitulus
uitellus.uitala uitulor.Italus indifferentem habet.
¶Ante.u.corripiunt biuium.triuium.cætera producuut ut riuus.

¶De.O.

ANte.b.corripitur.Obſes ſec unda perſona uerbi obſum ſoboles
obeſus:Item compoſita ab ob quæ poſt.b.conſonantem non a
mittunt:ut obaudio obumbro.Itẽ q̃ ante.o.habuerint duplicẽ
conſonantem ũt probo.Cætera producunt ut obex:obiicio producit.ſi ſic
ſcribitur:ſi uero ſic obiicio corripit.
¶Ante.c.producunt.Iocundus:obliqui nominis uox:procerus.a.nncior
uenit enim ab. phoca piſcis.phocis.ciuitas poculum
ocium:Cocitus græce enim eſt ¶Cætera corripi/
unt ut iocus.iocoſus.iocor.oculus.
¶Ante.d.producunt.Nodus nodo nodas:& item cætera diſſillaba corri/
piunt:modo aduerbium.odor.odoro.rhodus:modus.poliſyllaba corripi

tunt ut modius.
¶Ante.f.producunt.offella tophus. Cætera corripiunt ut profatus ex-
ceptis compoſitis cum præpoſitione pro de quibus eſt ſupra dictum.
¶Ante.g.corripiunt.toga: togatus.rogus rogo:unde Artalogus cætera
producunt.ut cogo.cogito.
¶Ante.l.producunt Sol in obliquis.moles dolium.proles.ſolor aris.bo
etus olim coſiphium.ſolus ſolennis.ſolers polypus:polixus:nolo:cætera
corripiunt ut colo colis:ſtola:melior.
¶Ante.m.corripitur hō:ſtomachus. omaſus.tomos. oppidum. taurice.
uomo.comedo.domius dom⁹.como as glomero as.comes domus omit
to.cætera producunt ut omentum.como is.
¶Ante.n.pauca producunt ut nōæ.nonus a.um.& quæ ante.o. habent
c.uel.d.uel.p.ut Conor.donum.pono cætera corripiunt ut bonus.
¶Ante.p.producunt ꝓpago pro uite.ſapio opilio.populus arbor & quæ
inde ſunt.Item quæ habent.p.an' e.o.ut Cepio, demitur ſcopulus Cæte-
ra corripiunt ut ſopor.ſoporo.oportet oportunus producit:& a portu eſt
oppido oppidum.opperior.p.duplicant.
¶Ante.q.corripiunt coquus quoqꝫ in compoſitis ꝓducit ut proquiro.
¶Ante.r.producunt corus uentus.os &.mos in obliquis utriuſque nu-
meri.coram torax morus.noram. oro. orator.ora.regio torulus dorus.
dorius:doris:ſed hæc habent.ω ante ρ.οἷον λῶρος λώριος apud græ-
cos ſorex.Omnia item quæ ante.o.habent.l.ut lorum uel.r.ut roris.roro
as.cætera corripiunt ut coranus.coralia nam claudianus ait Mergit ſe ſu-
bito uellitque coralia cloe.
¶Ante.s corripiunt proſeuca.roſa.poſuit proſa.cætera producunt.
¶Ante.t.corripiunt totidem.quotus nota.noto.producunt dos.in obli-
quis poto.totus.notus.uot⁹.uotum.eos in obliquis.Itē quæ duas cōſonā
tes habēt ante.o.ut protinus.præter proteruus a um quottidie gemiat.tt.
¶Ante.u.producunt prouincia ouum:quia græce eſt   prouid⁹
prouentus prouenio prouideo.Cætera corripiunt ut ouis.

¶De.V.

V Ante.b.producunt Tuber.rubigo.ſuber rubus.uber pubes.Itē
quæ habent.b.ante.u.ut bubo.uel.n.ut nubo.corripiunt ſubul
cus.Bubulcus.rubeus
Ante.c.corripiunt Lucerna.dux in obliquis ducenti numerale
nomen.Item quæ habent.n.aut.c.aut.r.ante.u.nucis.cucullus.crucis.ce-
tera producunt ut duco.luceo.lucis.lucus.
¶Ante.d.corripiunt Rudentes.rudꝫ. perſius tñ lōgum protulit findor.
ut archadiæ pecuaria rudere dicas.Pudet pudor pubibundus ſudes:rudis
ſtudium ſtudeo.producūt cætera ut trubo.
¶Ante.f.ſi qua inueniuntur producunt ut Rufus.
¶Ante.g.corripiunt Tugurium:& habentia.f. ante.u.ut fugio:fuga: uel

.I.ut iugum:iugalis:uel.p.ut pugil.hæc producunt fruges:iugerum:iugis
iuge:& iugiter. frugi:frugalis.Cætera item producunt.ut iugeo.
¶Ante.l.producunt fuligo:uligo corripiunt fulica:mulier:gula.
¶Ante.m.corripiunt humilis.humus.humerus: ſummus.a.um. Itẽ ſi
n.uel.r.uel.c.ſit ante.u.ut Numa.tumulus:cumulus:umera:præter hoc nu
men cumæ.ſtrumę.Cætera item producunt ut humanus.
¶Ante.n.omnia producunt ut luna:duo corripiunt cuneus tunica.
¶Ante.p.omnia corripiunt ut lupus niſi.r.præcedat.u.ut ſcrupulus ſcru-
pus:ſcrupeus:uel.p.ut pupula cuius eſt diminutiuũ pupilla:pupillus.pu-
pis:uel.n.ut nuper uel.r.ut rupes:ſtuppa:& cuppa.pp.geminant.
¶Ante.r.cætera producunt ſed nurus.fur.in obliquis:curules muria furo
uerbum corripiunt.
¶Ante.s.cætera producunt:ſuſurro puſillus cũ cõpoſitis corripiunt.
¶Ante.t.diſſillaba producunt u tutus corripiunt puto:cutis:uñ cuticula.
Iuuenalis:Noſtra bibit uernũ cõtracta cuticula ſolẽ.Item frutes unce fructi
coſus:lutum:& quæ inde ſunt Pollyſyllaba.item.u.ante corripiũt ut pute-
us:rutulus:rutula :præter hæc mutuus a.um.ut mutuo.glutio:gluto :pu-
teo:putor.futilis.utilis:utilitas.utris & putris indifferenter poni poſſunt.
¶Ante.u.producit̃ ſemper ut una ſi præcedit.i.breuiatur ut iuno.

De Mediis ſyllabis hoc eſt ultimis & antepenultimis.

ANte.b.corripitur ut ſylla ba.arabus quæ deſinunt in bilis.a pro-
ducũt ante.b.ut ambibilis.Itẽ ibundus terminata ut erabũdus
In ulum quoq; ut uenabulum:tintinabulum:conciliabulum.
¶Ante.c.producunt opacus:cloaca uernaculus Vir.Quæ tibi poſui tan-
quam uernacula poma umbraculum:cætera corripiunt ut abacus.
¶Ante.d.producunt cicada.cætera corripiunt.
¶Ante.f.corripitur:ut colaphus.
¶Ante.g.producunt imago:indago tam uerbum q̃ nomen.Nomina ſe
cundæ declinationis ut mõtiuagus aruiragus.pedagogus .Item pelagus
lalage.ſynagoga corripiunt.
¶Ante l.corripiunt naturaliter ut italus:tantalus:aſcalon.In nominibus
in alis tertiæ:ut borealis:producit̃ itẽ in aliquibus propriis ut ſũt:Iuuenalis
Martialis:Item in obliquis in aliis nominum neutri generis ut animalis.
¶Ante.m.producunt exeuntia in men ut ſolamen:cætera corripiunt ut
thalamus:calamus.
¶Ante.n.corripitur ut clibanus libanus:propria producunt ferme ſem-
per ut bianor traianus.Item loci & gentis nomina ut mõtanus.romitan⁹
phecaſian⁹.aranus.arauea.titã ĩ obliquis uulcan⁹.gargan⁹ balanũ corripit.
¶Ante.p.omnia corripiunt.ut catapulta.nam priapus ſinapi græca ſunt.
¶Ante.r.Item corripiunt omnia ut barbarus:cæſaris.nectaris. fallit in de
ſinentibus in rius.ut temerarius denarius carnarium armarium. Item in
dominare auxiliare.lætare & cæteris huiuſmodi item in amarus in com-

poſitis ut affare. ¶ Itē in denoiatiuis.ut auxiliare peculiare.fallit i tenari⁹.
¶ Ante.s.corripitur ut carbaſus:in deriuatis producitur:ut agaſo omaſuſ parnaſus gemino.ſſ. cribitur.
¶ Ante.t.corripitur ut calathus:cyatus:deſinentia in tes producunt:ut a/chates. Item obliqui nominum ī as ut abbas abbatis : maieſtas maieſtatis: pubertas:pubertatis:Item deriuata a ſupinis nomina:ut dominatus.
¶ Ante.u.ſemper producit̄ ut cadauer animaduertenda ſunt compoſita de quibus ſupra locuti ſumus.

¶ De.E.

ENte b.naturaliter;producitur coreb⁹ tenebo Corripitur i helleborus:erebus celeber:tenebroſus:latebroſus:ſalebra:ſalebroſus in tenebra latebra indifferens eſt.

¶ Ante.c producitur ſemper niſi in ſeneca.

¶ Ante.d.item producitur ut heredis:corripiunt eſſedum nomina ī dus ut tenedus.Item compoſita a pede ut compedis compede:tem ficædula Iuuenalis mergere ficædulas.
¶ Ante.f.producit̄ ut ueneficus.Elephas & celephus corripiunt.
¶ Ante.g.omnia corripiunt fere omnia ut prolego:Cethegus producit̄.
¶ Ante.l.producitur ut phaſelus.corripitur in angelus.
¶ Ante.m producitur ut heremus uerbum:corrip:t̄ in his herēmus uehemens potius biſſyllabum profertur.Horatius.¶ Vehemens & liquidum puroq; ſimilimus amni.Item i obliquis huius noīs hyems & in alemania
¶ Ante.n.producitur ut tyrrhenus ſerenus.corripitur helena:helenus: iuuenis hebenus.
¶ Ante.p.corripitur ut pronepos producitur tamen iñ præſepe.
¶ Ante.r.corripitur naturaliter ut terere legere:cerberus:producitur in galerus in ſtatera.in adiectiuis quoq; in rus rarum.ut ſeuerus:auſterus. Cratera ideo producit quia græcū eſt.κρατηυ Megera chimera diphthongum habent producit etiam hyberus trieteris dis & trietericus.a.um.panthera & mulier in obliquis:reliqua corripiunt ut alterius alterum uereris ueteq; Deſinentia in rius uel in riū corripiūt ut canterius.
¶ Ante.s.corripiunt protheſis epheſus:matheſis:producunt poeſis i phreneſis indifferenter ponitur iuuenalis producit cum fruor haud dubius cū ſit manifeſta phreneſis:ſerren⁹ corripitur.ex uitio capitis phreneſis furioſa mouetur.
¶ Ante r.corripitur in ametiſtus ameteſtina ueſtis:producūt in obliquis: magnes locuples lebes quies:cætera eius formæ corripiūt:ut aries:paries temetum breuiat.

¶ Ante.u.ſi inuenitur ſemper producitur.

¶ De.I.

IAnte.b.naturaliter corripitur:ut aprilib⁹ producit̄ i peribo.is it.
Ante.c.ſimiliter corripitur ut ciliteni ut amicus prop rium.pro

ducunt' næc' apricus:amicus.umbilicus formica . pudicus lorica.lectica. uefica.marica dea minturnenſium.urtica.mirica arbor.caicus fluuius me dicus.Fœdricus.poſticus.Perſius.Poſticæ occurrite ſanæ anticus ab ante. Item hæc in obliquis pernix.lodex & bombix.unde bombicinus phænix corripiunt.falix.calix.maſtix.piſtrix.

¶ Ante.d.corripit' naturaliter ut cupidus.producũt cupido.abydus abydenus.theſides formido.deſiderio.deſiderium infidus.perfidus corripitur Ante.f.uel.ph.cum inuenitur.producitur.ut colipha.

¶ Ante.g. naturaliter corripitur.ut colido .producunt auriga . caligo & ſimilia.

¶ Ante.l corripitur naturaliter.ut agilis bibilis.producent tamen exilis: aſylum.cubile.mantile.& cætera huiuſmodi.Item quintilis ſextilis.& ſimilia a quibus diffendiunt.futilis ſutilis a ſuo ut ait Martialis.ſutilis apratur crinibus roſa.Item humilis . parilis.dapſilis . ambilis.nubilis . legibilis.& ſimilia.

¶ Ante.m.breuiatur.ut callimachus.producunt.opim⁹.ſublimus. & creſcentia quartæ coniugationis.ut audimus.

¶ Ante n producitur ut feſtino.caminus.martinus erynus.ſalinum catinum caminum.manicinus camin⁹feſtinus & huiuſmodi deriuata. ut q̃rin⁹.ſupin⁹ nanum propino item deſinentia in na.ut culina popina.præter hæc fœmina.pachina pſerpina lamina trutina ſarcina buccia. Nomina item i in.i.ante n producunt:ut eienſimus.deſtino uero corripit:ut & me.deſtinat aræ.pducit in deſtinatus.Iuuẽalis.Et domini giadiis iam deſtinata corripit.Item protinus craſtinus comperendin⁹ ſerotinus homotinus biſſynus.trinundinus oleaginus ſaginus clãdeſtinum claudian⁹ pe nultima producta protulit.cætera corripiunt:ut acinum.

¶ Ante p breuiat':ut antipus.producit' obſtipus conſtipo as.

¶ Ante q.producitur:ut iniquus.antiquus corripitur in his ſiliqua:reliquus.aliquis.

¶ Ante r.corripitur:ut martyris. producitur:ut papirus ſaphyrus. butyrum corripit apud Virgilium.Lac niucum butirum quenouum cum mel le comedit.

¶ Ante s producitur:ut deriſus gauiſus anchiſes cambiſes corripi aut nũquam:aut rariſſime inuenitur.

¶ Ante.t.corripiunt ut leuitas:deſinẽtia in ta:ut heremita; anachotita:ab derita.Itẽ mittẽtia gtũm in tis:ut ſamnitis:& noĩa primæ in tes:ut poletes tæ:itẽ cenſitus receſitus laceſſitus.Sed de ſupinis & participiis huiuſmodi dictum eſt.Itẽ hermaphroditus cocytus aconitum.ſeruitus uero incuitus & aduerbia in itus corripiunt:ut cælitus:item pituita polymita ueſtis: lecychus uas olearium corripit penultimam:ut pater ex ueiſu homerico λο-καλεχρυσεεγεν λμκυθωυγυονελαιον.

¶ Ante.u.producitur:ut rediuiuus.

¶De.O.

Ante.b.corripi.ut niobe:exceptis duobus october.
Ante.c.breuiatᷣ: ut colocaſum:antiloch⁹:excipito obliquos nominum in ox:ut uelox ferox q̄ ꝑducũt ꝑter celos genus nauis.

¶Ante.d.breuiatᷣ:ut exodus exodium.producunt herodes cuſtodes.

¶Ante.g.corripitur:ut eloga. præter ea quæ habent grecæ.ω̄.ut συνα/γωγη ſynagoga.

¶Ante.l.breuiatur ut ſoboles.

¶Ante.m.breuiatur.item ut ſalomon.neutra: ut amomum producunt Virgi.Aſſyrium uulgo naſcetur amomum.

¶Añ.n.naturaliter ꝑducitur:ſicut in gt̃is noĩum tertiæ in o: ut Caronis: demonis tñ & agamẽnonis ſindonis corripiunt.Noĩa ꝓpria locorum:ut helycon calidon.ſidon producunt in obliquis.calcedon tamen corripit: ſydonius.o producit ſydonis patronymicum corripit:ſi qua ſunt alia poetarum lectione deprehendentur.

¶Ante.p.naturaliter corripitᷣ ut caliope:ethiopis:& reliquis obliquis ei⁹ nominis.item caropus fallit in his cariopus æſopus:europa pyropus.

¶Ante.r.producitur in his odorus ſonorus:honorus:& ſimilibus deriuatis:Itẽ in pelorus:& in genitiuis nominum in or:ut caloris amoris furoris:ꝑter q̄ in his memoris rethoris:caſtoris marmoris æquoris:& ꝑter q̄ in obliquis propriorũ ut hectoris:amintoris Item in cæteris breuiatur.

¶Ante.s.longatᷣ ubiq;:ut doloſus erumnoſus:pilloſus.

¶Ante.t.Iter longatur.amotus:herodotus:theodotus:aſotus producitur quia græce eſt:ασωτοσ.

¶Ante.u.ſi quando inuenitur fermè ſemper corripitᷣ.ut lodouicus.Compoſita ſiqua ſunt regulam ſequuntur primitiuorum.aduertẽda ſunt quæ a græcis ueniunt.

¶De.V.

Ante.b.corripitur naturaliter.ut coluber.producitur in ſaluber. Innuba.pronuba corripiunt.in cõnubium indifferens eſt.
Ante.c.producitur in adiectiuis primæ & ſecundæ declinationis ut caducus a.um Sambucus.ſambuca.mãduco.fiducal.pollux in obliquis.In cæteris corripitᷣ.ut reducis reduci reducem.

¶Ante.g.naturaliter producitᷣ:ut ſugo.is.in obliquis noĩbus.coniunx & in ſanguiſuga corripitur.

¶Ante.l.naturaliter producitur.ut paruulus:calculus producitur ingetulus adulor adulator.currulis.breuiatur in his herculis ſpecula. ſpeculũ ſpecularia nebulo nebulonis.preſulis.exulis.ſotular.bibulus.

¶Ante.m.naturaliter producitur:ut albumẽ:hæc corripiunt incolumis columen:contumax autumo.

¶Ante.n.producitur ut lacuna.

¶Ante.r.naturaliter producitur ut ſilurus: excipitur purpura. Item uerba quæ uocantur meditatiua ut exurio.item quæ formam habent meditati/

norū ut luxurio:& quæ ſunt inde:lemures:centurio:mercurius.Item obli/
qui nominum in ur.ut furfur murmur:telluris obliqui producuntur.

¶Ante.s.producitur ut creuſa:meduſa.

¶Ante.t.Item producitur:ut præputium arbutus breuiatur intercus:pecu/
tis percutit.

¶Ante.u.breuiatur ut cluuies.colluuies.

¶De Vltimis ſyllabis.

FInalis in nominatiuis & accuſatiuis corripitur: ut muſa templa monumenta:Græca nonunꝗ productū:ut hypermeſtra rheane mea:tegea.quia apud græcos eſt Ouidius.Mitti hypermeſtra de tot modo fratribus uni:& ſæpe rhea quæſta eſt iterum ſecunda:Papinius. Non tega non ipſa deo uacat alite:fœlix cillenæ.Idem te plangeret argos: te nemea tibi lema comas.Lariſſaue ſuplex poneret:Vocatiuus a nomi/ne in as tam tertiæ quam primæ declinationis producitur ut æneas æne ænea a pallas palla.Virg.ænea uigilia.idem nō hæc o palla dederas ꝓmiſ ſa parenti.Item ablatiuus ſemp ꝓducit̉:ut ab hac muſa.Numeralia ī ginta indifferenter ponūt̉:ut Triginta Virg. Trigīta capitū fœtus enixa iacebit. Iuuena.Quadringēta dedit graccus ſeſtertia dotē.Verba in.a producunt̉: ut ama uola.Aduerbia itē ꝓducunt̉ ultra ꝑter ita quia.

¶De.E.

EFinalis corripit̉ in nominatiuis & ablatiuis ut cubile:mōile pla tone:obliq nominū primæ declinatiōis & noiatiui plurales.æ: diphthongo ſcribunt̉.Nomina in.e.græca ut thæbe ꝓducunt̉ qa græce eſt:uocamus cū a græcis.ησ.uel in.η.deſinentib᷒ tráſi/tus longat̉.ut.ὦ.αγχίσησ.o.anchiſes.ὦ.χρυσῆ.o chriſe.Fame ꝓducitur qua ueteres huius famei nō huius famis declinabāt.Inuenit̉ ablatiuus i.e. aliqñ ꝓduci:qm̄ eſt a græco datiuo ut τῷ εὐφράτῃ ablatio euphrate. Lu/canus ſignaq; ab euphrate:cū parthis capta ſequētes. Ablatiui qnte ſemp ꝓducunt̉:ut die.Verba ſecūdæ cōiugationis in impatiuis.e.ꝓductam ha/bent ut doce uade:qd ſequēte uocali corripi inuenitur apud Virgi.in hoc uerſu.Et longum formoſe uale uale inquit Iolla. Caue quoq; frequenter corripit̉.Ouid.Tu caue defendas.Hora.uade uale caue ne titubes:proper tius.Tu caue noſtra tuo contēnas carmina faſtu:tertiæ enim coniugat.fu it apud ueteres.& canon caueo es dicebat̉.Monoſyllaba.me te ſe de.e.pro/ducuntur.Aduerbia ſuplatiui gradus ut minime oīa longant̉. Similiter & ea quæ ueniūt a nominibus ut a docto docte: bene male breuiantur:& item ſæpe qm̄ a noīe nō ē.Ne cum affirmat:aut ꝓhibet ꝓducitur cū inter/rogat corripit̉.Cōpoſita a die ꝓducunt̉ ut pridie hodie Ve pro aut breuiat̉ cum eſt interiectio producitur.Quod coniunctio corripitur.

¶De.I.

PRoducit̉ ut ſinapi.In uocatiuis a nominatiuo ī is uenientib᷒ cor ripit̉ ut iri.Virg.irí decus cœli:amarylli.Idem Mirabar qd mœ/ſta deos amarylli uocares.Lycatoni:thebai:daphni:& ſimilibus

In datiuis quoq; a noibus in aſbreuiaſ ut palladi Papinius: palladi littore. ſolet.i.natura lógum breuiari aliqñ ſequente uocali aut apud Virg. Credimus an qui amãt ipſi ſibi ſomnia fingunt. Mihi tibi ſibi quaſi niſi ibi ubi cũ cõpoſitis uariari ſolent: In uerbis ſemp ꝓducitur ut legi.

¶De.O.

Variatur in nominibus ut uirgo. Virgi. O uirgo noua mi facies iopina ue ſurgit. Iuuenalis. Conſcia matri uirgo fuit. Item Cato Virg. Quis te magne Cato. Martialis. Si Cato reddaſ cæſarianus erit. Nomina fœminina in.o.& apud nos indeclinabilia ꝓducunſ ut Dido manto: nam græce eſt. διδω μαντω.

¶Datiui Item & ablatiui ſemper producuntur: ut populo. Ego & duo ferme ſemper corripiunſ. Verba oĩa ultimam indifferentem habent: ut amo lego. Similiter & gerundia: ut legendo. eodem modo aduerbia ut ſubito modo ſero cito.

¶De V.

V Semper producitur: ut Cornu gelu.

¶De.C.

Item ꝓduciſ ut alec Lac corripitur naturaliter. Ex aduerbiis nec & donec breuianſ: hic differẽs ẽ: hæc diphthongum habet: hoc uero natura corripi debere: ex uerbis priſciani cognoſciſ qui ait hocce uocali ablata p Synalepham manẽtibus duobus.cc.ſolere produci. Virg. Hocce erat alma parens. Si enim duobus.cc.manentibus ꝓducitur: ſequitur ut remoto altero corripiatur.

D Finita corripitur: ut quod quid ſed.

L Præcedente qualibet uocali breuiatur ut Hannibal: mel: uigil: tana quil: exul: conſul: Sol & nil producuntur. Barbara quoq; in.l.ꝓduci ſolent: ut Daniel Michael.

M Corripitur ut idem damnum.

N Finita tam græca q̃ latina producunſ: ut pœan: ſalamin: pyrachmon. Accuſatiui in an & in in breuiaſ: ut æneam: deidamian: iphigenian capin procrin: parin. Item greca in neutra ut pelion: irion: accuſatiuꝰ in on græcus a nominatiuo in os nominũ.g.m.f.& cõmunis ut menelaon: epodõ eutropelon nariaſ: frequẽtiꝰ tñ breuiari ſolet q̃ ꝓduci. Corripiunt itẽ noĩa quoq; genitiui creſcentes penultima breui ſunt: ut Nomen is: carmen: is: an. An forſan forſitan dictiones. Item quæ per apoſtropen proferuntur corripi ſolent ut uiden ſatin egon

R Habentia in fine corripiunſ ut lucifer græca in er: æther: aer: crater: ꝓducuntur qm̃ græce habent. αιτηρ κρατηρ αηρ. Claudianus tñ ultima nominis aer corripuit dicẽs. Lucidus umbroſo miſcebitur aer a uerno: qd apud alium legiſſe non memini.

¶Ex monſyllabis breuianſ fer cum compoſitis ut confer. Item per uir.ter.

¶As in fine dictionis ꝓduciſ ut dignitas muſas græca quæ genitiuum in

os mittunt.Item accuſatiui plurales corripiunť ut palras:doſilias aonas. Virg.Aonas in montes ut duxerit una ſororum cycladas Idem cycladas & crebris legimus freta concita uentis.

¶Es finica naturaliter ꝑducuntur ut chremes heres:mores : doces:mones:q̃ creſcũt in genitiuo penultima breui coiripiuntur ut miles tis eques tis:hoſpes tis.Ouid.hoſſis ut hoſpes iuit.Cæres & pes cũ cõpoſitis non ſeruiunt regulæ.Item quæ habent.i.ante.s.ut paries:aries:græca corripiũtur: ut pleades:garamantes:arcades.

¶Is corripiť tam in græcis q̃ in latinis nominibus ut paris: collis . Datiui ablatiui & accuſatiui inis ꝑducuntur:ut muſis:populis omnis ꝑ oẽs. Item deſinentia in is:quæ creſcunt in genitiuo penultima longa ut ſamnis tis. Tertiæ coniugationis ſecundæ perſonæ præſentis idicatiui modi breuiãtur:quartæ longanť:ut audis.Et unum anomalum uelis cum compoſitis ut nolis mauis quauis dis Notantis is mis tis quis bis qa breuiantur.

¶Os finita tam græca q̃ latina ꝑducunť ut heros : nepos:doctos. Græca tñ neutra in os breuianť ut αρΥοσ κнτοσ argos cætos.Item maſculina uel cõmunia in ου habẽtia genitiuũ ut τροχοσ φιλοσοφοσ. Trocheus Philoſophus.Os oſſis:corripiť cõpos & impos ut qdam uolunt. Genitiuꝰ quoq; in eos græcus a ntõ in as ut pallados:arcados.

¶Vs corripitur ut digitus:demuntur monoſyllaba:ut pus:mus:rus: ſus: thus:quæ producunt penultimam genitiui creſcentis omnia producunť ut ſalus tis:uirtus tis.Palus ab Horatio corripiť cũ ait ſterilis palus aptaq; remis.Virg.tamen extendit quem magis ſequi debemus dicẽs . Stygiaq; palus inamabilis unda.

¶Genitiui ſingulares quartæ declinationis: nominatiuus : accuſatiuus: & uocatiuus plurales ꝑducunť.ut manus hæ manus accuſatiuo & uocatiuo manus.Græca itẽ ut pantus: melampus:oedipus genitiui græci Calypſus:mantus longantur.

¶T.corripitur ut Caput:ſinciput:occiput.

¶Opuſculi de cõpoſitione uerſus hexametri & pentametri æditia Franciſco Maturatio peruſino uiro clariſſimo.

¶FINIS.

τελοσ.

¶NICOLAI PEROTI DE GENERIBVS METRORVM.

NIHIL A TEIVCVNDIVS Nobis potuit iniungi:quam ut dè ratione metrorum conſcriberemus.Nam & beneficio tuo in illam dulciſſimam ætatem uidemur reuocati quadecimum ante annum his ſtudiis una operam dabamus:& rem fecimus:niſi nos fallit opinio : q̃ plurimis nõ modo adoleſcentibus.uerum etiam puectis utiliſſimã.Ita enim tãdiu hæc ars abolita erat:penituſq; reſtincta : ut uel

nullus extaret auctor:qui de ea re traderet:uel ſiquis ſupat:adeo mendoſus corruptuſq; eſſet ut multa in his diſcerent: quæ neſciſſe rectius fuiſſet Libuit itaq; experiri q̃tum auctoritatis apud noſtros homines ex hiis ſtudiis haberemus:q̄q̄ nō lateret nos eē nōnullos q in capeſcendis bonis litteris ita obſurduerunt:ut ſimulac emanat noui aliquid ēt ab eruditis uiris nō modo a noſtri ſimilibus qd ab illoꝝ opinionibus quoꝝ doctrina ſunt imbuti diſcrepēt non ſolum id contemnāt:ſed acerrimus etiam uerbis inſectentur. Verum his quidem perſuaſum uolumes pluris nos facere duorum aut trium eruditoꝝ iudiciū:q̃ mille ſui ſimiliū ineptiſſimas reprehenſiones. Pōperari.n.nō rememorari ſnīas cupimus:nec publicū laudamus conſilium:in quo nihil eſſe inæqualius cōſuuenit q̃ idſa æqualitas. Nam cum impar prudentia ſit:par omnium eſt auctoritas. Tibi igitur hunc librum:cuius uolūtate hanc ꝓuinciam ſuſcipimus Iacobe dicamus in quo fere oīa metrorū genera a nobis comprehenſa ſunt:ac ueluti per manus tradita. Qua in re incredibile dictum eſt quos ſuſtinuimus labores: adeo quippe oīa non ſolum p̄cepta:uerum etiā pedū ac metrorū noīe correpta erāt ut neceſſe fuerit cōpluris nō ſolum latinos:uerū ēt græcos ad ea comperienda libros euoluere:noua quoq; exempla inueſtiganda fuere:multa ēt noſtro marte componenda:qd ſi unq̄ euigilatæ a nobis noctes & epota fuligo lucubrationum:ac ſudatæ ueſtes fructus aliqud pepererūt:ampliſſimum uidebor laboꝝ meoꝝ p̄mium cōſecutus. Si uero rem potius ſcombris(ut aiunt)ac thure dignā cōpoſuimus. Tamē hoc nos maxime conſolabit ꝙ morem geſſimus uolūtati tuæ:quem ob egregiā indolem: ſuauiſſimos mores. excelſum dulce. eruditumq; ingenium tm̄ diligimus. q̃tum alium neminē. r[illegible] & amore tuo uoluptatem capimus ut nihil iam ſine te nobis dulce eē poſſit. nec lōgiota nobis uiuēdi ſpacia dari uellimus. q̃ dum tecum fideliſſime amiciſſimeq; uixerimus. Vale.

Es eſt metrica conſtructio ſyllabaꝝ. Eſt aūt pedibus hoc nomen inditum a ſimilitudine pedum corporis. Nam ſicut pedibꝰ mo ueri corpora uidemꝰ. ita uerſus ipſi cum ſcandunt. quibuſdam quaſi pedibꝰ uident incedere. Verum latini quidem hoc nomē ut alia pleraq; a græcis ſumpſere. nam quod illi ποοας. nos pedes dicimus. dicti autem pedes ſunt ob æqualitatem quandam ac ueluti cōuenientiam motus hoc eſt ἀποτοῦ βῶτο βαίνω mutationem β litteræ in π frequentiſſime uſurpatur a græcis. βαίνειν autem non tam ire ſignificat. q̃ cum q̄dam ratione & ueluti harmonia moueri. unde &
α dicuntur. neq; me latet alios qui aliter ſentiant. & inprimis Ariſtotilem. qui αποτουπεσον dici ποδας exiſtimat. ſed nos uulgatiorem hoc loco opinionem ſequi maluimus.

¶ Pedes omnes duo de triginta numero eē cōſtat. ex hiis quattuor diſſyllabi ſunt triſyllabi octo. quadriſyllabi ſexdecim.

¶ Diſſyllaborū primus q ex duabus ſyllabis cōſtat ſpōdeus dicit. ut mu

ſe.Secũdus ꝗ ex duabus breuibus pyrrhichius.ut dea.Tertius qui correpta primã ſecũdam ꝓductam habet iambus.ut dies.Quartus q ex prima pro/ducta correpta altera componiť trocheus.ut arma.

¶Triſyllaboꝝ uero primus moloſſus ſeu trimacrum ex tribus longis cõſtatut uirtuti.Secũdus dactylus ex longa& duabus breuibus ut iuppiter Tertius huic cõtrarius anapeſtus ex duabus breuibus & longa ut ueneri Quartus amphimacus.ex duabus extremis ꝓductis & media correpta.ut palladi.Quintus amphibrachus huic cõtrarius.ut cupido.Sextus bac/chius ex prima breui & duabus longis ut quirino. Septim⁹ palimbacchi⁹ huic contrarius.ut auguſtus.Octau⁹ tribrachus ex tribus breuibus.ut ca/tulus.Hic Chorius diciť.ꝙ eo frequẽter in choris ueteres utebantur.quẽ/admodum quoq; moloſſus appellatur eſt.ꝙ eo metri genere odas in tem plo Iouis moloſſi laudem canere cõſueuerunt.

¶Quadriſyllaboꝝ primus q ſpondeus dicitur quattuor ꝓductas ſyllabas habet ut fortunati.Secundus ꝓceleumaticus quattuor breues ut philoſo phus.Tertius pæon primus ex prima longa & trib⁹ ſequentibus breuib⁹ conſtat.ut tararea.Quartus pæon ſecundus ex prima & duabus ultimis breuib⁹ ſecunda longa diremimus.Quintus pæon tertius ex penultima longa & cæteris correptis ut dirimamus.Sextus pæon quartus ex tribus correptis & ultima producta.ut dirimerent.Septim⁹ Ionicus a maiori ex duabus longis & duabus breuibus ut demetrius.Octauus ionicus a mi/nori huic contrarius ut diomedes.Nonus coriambus extremis longis & mediis breuibus ut æthereo.Decimus antipaſtus huic cõtrarius ut alexan der.Vndecimus diiamb⁹ ex prima & tertia breui reliqs ꝓductis.i.ex duo bus iambis cõnexit ut platonici.Duodecimus ditrocheus huic cõtrarius.hoc eſt ex duobus trocheis cõpoſitis ut dulcioris.Tertiuſdcima epitrius prim⁹ ex prima breui.& ſequentib⁹ longis ut ariſtoteles.Quartuſdecim⁹ epitritus ſecũdus ex prima longa ſecũda breui:ſequentib⁹:item longis: ut eurimedes.Quindecimus epitritus terti⁹ ex penultima breui reliquis pro ductis:ut demoſthenes.Sextuſdecim⁹ epitritus quart⁹ ex ultima correpta precedentibus productis:ut Conſtantinus.

MEtrum eſt connexio quædam atq; ordinatio pedum ad delecta tionem aurium iuenta.Metro accidunt ſeptem:genus:ſpecies compoſitio:cæſura:magnitudo.figura.& depoſitio.Genus me tri appellamus mutuam cõtrarioꝝ iuncturam.& ueluti quãdã inter ſe affinitatem.ut ſi dactylum anapeſtico coniungať.cui⁹ coniũcture tres ſpecies ſunt.prima diadicum triſemum a græcis diciť ut trochaichũ.& iambicum.Secũda diadicum tetraſemum ut dactylum & anapeſticum & choriambicũ.Species imetri diciť qualitas metrica p ꝗ ſpecies ipſa con ſtruiť.ut trochaicum anapeſticum.Sunt autẽ metroꝝ ſpecies decem.tro/chaicum.iambicum.dactylicum.anapeſticum. coriambicum.ionicum a maiori.ionicum a minori.pæonicũ.anapeſticum.& anacreonticũ.Com

poſitio eſt ipſa diſpoſitio pedum p quā diſcernimus ſimplex ne an compo
ſitum id metrum ſit.Simplex nāq; eſt cum uerſus pedes oēs ſimiles habet
ut Stat ſua cuiq; dies breue & irreparabile tempus.compoſitum uero cum
ex diuerſis conſtat:ut Cornua uelataꝝ obuertimus antennaꝝ.Cæſura eſt
decora terminatio uocum in medio uerſuum notata:hæc quadrifariā di/
uiditur:alia pentimemeris dicit̄ ſiue ſemiquinaria:alia heptimemeris:ſiue
ſemiſeptenaria:tertia trochaica:q̄rta bucolica.Pentimemeris eſt qn̄ poſt du
os primos pedes ſeparans ſyllaba iueuit̄:q̄ dictionem terminet,ut arma ui
rūq; cano.Itē:Italiam fato.Habet enim ex qnq; dimidiū.Heptimemeris eſt
cum poſt tres pedes ſimiliter ſyllaba inuenit̄:ut Arma uirumq; cano troiæ
Item:Italiam fato ꝓfugus.Cōtinet enim ſeptenarii medietatem.Trochai
ca eſt cum poſt duos pedes trocheus partem orationis perficit:ut nil noſtri
miſerere.Poſtrema uero ideſt bucolica cum poſt quattuor pedes ſyllaba
ſuperat in partem orationis deſinens:ut Non oēs arbuſta iuuāt humileſq;
myricæ.Sunt q aliam quoq; trochaicā addunt.Ea eſt cum poſt q̄ttuor pe/
des inuenit̄ tracheus partem oronis terminās: ut Omnia uincit amor &
nos cedamus.Magnitudo eſt ꝓductio ſyllabaꝝ quæ natura correptæ ſunt
ut Terraſq; tractuſq; maris:& dum ſanguis inerat.Figura eſt:ordo & con/
uenietia inter ſe inuicē nō ſolum pedū:uerū ēt dictionū metrorūq;.Depo/
ſitionem appellamus uniuſcuiuſq; metri deſinentiā.Sunt autē depoſitio/
nes quattuor.Dicimus enim omne metrum aut brachicatalecticū:aut ca/
talecticum:aut acatalecticum:aut hypercatalecticum eſſe.Brachicatalecti/
cum eſt cui ut perfectum ſit:deeſt integer pes:ut in illo ariſtophanico φεῦ
φεῦ.neceſſe eſt enim alienigenis utamur exemplis ubi nō ſuccurrunt no/
ſtra:hoc quippe monometrum brachicataleſticū eſt:quid pedem unū ha/
bet:altero deficit.Catalecticum dicit̄ cui una tantūmodo deeſt ſyllaba : ut
apud Horatiū.Mea renidet in domo lacunar.Eſt enim ſenariū iambicum
una ſyllaba minus.Acatelecticū dicit̄ qđ legitimo fine claudit̄ : ut nec fon/
te labra prolui caballino.Eſt enim ſenarium iambicum pfectum.Hyper/
catalecticum cui una ſyllaba ſuperat uel duæ:u Omne genus in terris ſimi/
li ſurgit ab æuo:Item Virg.Alloquitur Venus o qui res hoīmq; deorumq;
& Horatius.Siluæ laborantes geluq;.Illa enim dactylica hypercatalectica
ſunt hoc uerum iambicum hypercatalecticum : ſiquidem oīa una ſyllaba
abundant.Notādum ꝙ oīa metra præter dactylum duplicib⁹ pedib⁹ com/
putāt̄ aſcendūtq; uſq; ad hexametrum.Monometrum dicimus quid duo
bus pedibus cōſtat:dimetrum quod quattuor trimetrum qđ ſex: tetrame/
trum:qđ octo pētametrum quod decem:hexametrum qđ.xii.quē nume/
rum pedum nunq̄ qđ equidem compererim metrū aliquod excedit.Ideo
aūt dactylicum excepimus:qa binis pedibus ſcandi nō pōt.oēs enim tri/
ſyllabos hēt.Accidit alia quoq; paſſio:q̄ ſymphoneſis dicit̄:& eſt cum duæ
ſyllabæ ſcandendo in unam coeunt:hoc aūt fit cum ī diuerſis dictionibus
una parte orationis uocali uel m littera terminata ſequens item a uocali

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Incipit.ut Atq; iterum ad troiam magnus mittet Achilles.ſic enim ſcan/
ditur.Atquite radtro:e:& in litteris oino ſupreſſis. Fit ēt ſymphoneſis in
eadem dictione q̄ttuor modis:Vel cū duæ ſyllabæ lōgæ pro una longa po
nuntur:ut unius ob noxam & furias aiacis oilei:uel cum duas breues pro
una breui:ut cornua uelataꝝ obuertimus antennaꝝ:uel cum lōga & bre/
uis pro una longa:ut Fixerat æripedem ceruam:uel cum breuis & longa
pro una longa: ut depedent lycni laquearibus aureis. Item: Cum refluit
capimus & iam ſe condidit alueo.

AT qui ſyllabæ aut longæ ſunt:aut breues:aut cōmunes.Longæ
aut natura ſunt aut poſitione.Natura ut æneas. poſitiōe ut Ne
ctor.Breues quoq; aut natura breues ut pius aut conſuetudine
ut cum uocalis uocalem ſequitur:ut uale uale iquit iola.Mediæ
uero ſiue communes ſyllabæ uel natura aptæ ſunt modo produci: modo
corripi:uel cum naturaliter longæ ſint propter ſequentem uocalem cor/
ripiuntur:ut in exemplo cuius pauloante meminimus uale uale inq̄t iolæ
& inſulæ ionio in magno uel econtrario cum natura correpte ſint produ
cuntur:hoc autem pluribus modis fit: uel propter ſequentem in princi/
pio dictionis aſpirationem:cum præcedens quoq; in conſonātem termi/
nauerit:ut Terga fatigamus haſta uel cum additur alia conſonans:ut Re
ligione patrum multos ſeruata per annos:uel cum in eadem dictione ſeq
tur muta cū liquida:ut Magnus ab integro ſæcloꝝ naſcit̄ ordo: uel cū ſ lit/
tera alteri cōſonāti iuncta ſequit̄:ut hortat̄ mneſtheus.

SIgna quantitatē indicantia huiuſmodi ſunt productæ hoc cor
reptæ hoc u communis ſi breuis pro longa ſumatur hoc.
L ſi longa pro breui.

MEtri origo a deo immortali eſt:qui compagem hanc cœli & hūc
terrarum orbem omniaq; in his contenta certa ratione & quaſi
metro diſpoſuit.Armoniam enim in cæleſtibus terreniſq; reb⁹
nemo eſſe dubitat.Nam quo pacto cōſiſteret uniuerſum niſi cer
ta ratione & præfinitis numeris ageretur.Inſtrumenta quoq; omnia qui/
bus utimur menſura quadam hoc eſt metro fiuntq; ſi in certis rebus hoc
accidit:quanto magis in oratione quæ cunctas complectitur:& enim pe/
deſtris quoq; oratio armoniam habet:quod facile perſpici poteſt cum ora
tionum alia ſolutior ſit:alia numeroſior:uerumtamen magis hac poeta/
rum propria eſt quibus & in figuris & in uarietate uerborum & in fabulis
& in cæteris rebus & quibus armonia fieri ſolet:& maior copia eſt:& licen
tia uberior.Iccirco non immerito maiores noſtri carmine potius q̄ pede/
ſtri oratione delectati ſunt:ꝙ in carmine armonia ſit:armonia autem mu/
ſicæ pars eſt:cuius:quæ dignitas ſit:qui ſplendor quæ pulchritudo nemo/
dubitat. Quapropter metrum optimum eſſe fateri licet:uel ideo ꝙ ſub
muſicæ ſit:cuius gloriam ut homerus inquit, οιογ AKουοHεν ούοε τι
in Dττέγ.

¶ Metra diuerſis rationibus appellationes ſortita ſunt. Alia enim ab acci
dentibus ſuis dicuntur. Alia a locis in quibus cani conſueuere: Alia ab
inuentoribus. Alia a diis cum laudes eo carmine celebrabantur quem/
admodum pedes quoque dicti fuere. Pyrrichius enim a pyrrho dictus eſt:
qui primus uictoria potius eo genere metri: quod frequentibus pyrrhi/
chiis laudatus eſt. Trocheus uel αϖοτου τρεχειν uel per metaphoram
decurrentium ſuperne lapidum: qui currere ambulantes cogunt: uel ꝙ
currentes ſaltanteſq; circa aras in ſacrificis deorum hoc genere prætenti/
onis utebantur. Spondeus ἀϖοτοῦσϖένο ꝙ σϖεγοντέσ idem li/
tantes: ꝙ a diis boni aliquid præcantes frequentibus carmen ſuum ſpon
deis ornabant. Iambus uel αϖοτουια   εἰν ideſt a con/
tumeliando & maledici hoc genere carminis utebantur & maxime uete/
ris comœdiæ ſcriptores: quibus imponere mordere quēlibet licebat: uel
a Iamba puella: quæ turpiter hoc carmine lacerata: atq; omni genere con/
uitii affecta laqueo ſe ſtragulauit: uel ꝙ cererem olim cum dolore rabtæ
Proſerpinæ cruciaretur apud mulierem atticam cui Niobe nomē erat ho
ſpitatam cum ancilla eius Iamba nomine laudare uellet huiuſmodi me/
tro orſa eſt. Dactylus a tranſlatione iuncturarum quæ.
Ideſt in digito ſunt: etenim quemadmodum indigito lōgiorem primum
articulum: ſequentes uero breuiores cernimus: ita dactylus prima q̄dem
ſyllaba producta conſtat. ſequentibus uero correptis. Anapeſtus ἀϖο/
τοῦ ἀναϖαίειν τῶ δαχτύλω: hoc eſt ꝙ dactylo contrarius ſit Amphi/
macus: ꝙ A   hoc eſt utrinq; duas ſyllabas Μαχρασ idem
longas habebat. Aphibarcos ꝙ duas βραχειασ: ideſt breues. Bacchius
quoniam dithyiambicorum carmen quod in honorem Dionyſii: q Bac/
chus dicitur: fieri ſolebat magna ex parte huiuſmodi pedibus conſtabat:
palimbacchus ἄποτουαλιν ꝙ illi ſit contrarius Chorius: quod in choris
hoc metrum frequentiſſime cantabatur. Moloſſus quia præcipue hoc pe/
de conſtabant odæ: quæ in templo Iouis canebantur in memoriam Mo/
loſſi fili Tiri & Andromaches: a quo poſtea feſta moloſſia ſunt dicta. Iam
uero ut ad quadriſyllabos uenimus. Diſpondeus ideo dictus eſt quod du/
plici conſtet ſpondeo: ſicut diiambus quod duplici iambo: & ditrocheus
quod duplici trocheo. proceleumaticus αϖοτου ϖροδελειν
Ideſt hortari & ſuadere: ad quod hic pes ob celeritatem: conſtat
enim quattuor ſyllabis breuibus: aptiſſimus uidetur eſſe. Pæon ab inuen/
toris nomine: uel quod hoc metro Apollinis canebant laudes: quas pæa
na uocamus. Ionicus quod a ionibus inuentum: uel quod apud illos in
uſu frequenti fuit. Choriambus quod iambicam deſinētiam habeat: & in
choris apud ueteres celebratiſſimus extiterit. Antipaſtus quod conſtet ex
iambo & trocheo quæ ſunt.   ideſt con
traria. Epitritus dicitur quoniam hic pes ex pondeo cōſtat: quia quattuor
habet & iambo uel trocheo qui habet duntaxat tria at quaternarius nu/

merus ad ternarium relatus ſeſquitertiam proportionem facit:quæ græce επιτριτοσ dicitus:neq; me latet hæc a plæriſq; latinorum aliter tradi quoꝝ refutare errores ſupuacuum mihi uiſum eſt:cũ eorũ illitteratiſſime litteras uel ob id maxime ignorantiam:præ ſe ferant:q; græcis nominibꝰ latinas ethimologias:qno nihil poteſt ineptius reddere conant.Nunc de iambico diſſeramus.

¶Iambicum metrum eſt trimetrum:huius duo genera ſunt:alterũ apud uetuſtiſſimos comicos tragicoſq; in uſu fuit:quod teſtatur Horatius. Hũc ſocci ſumpſere pedem grandeſq; cothurni:primuſq; hoc carmine ſcribere cœpit Archilocus de quo idem Horatius. Archilocum proprio rabies armauit iambo:Altero uero iuniores duntaxat uſi ſunt.Vetus iambicum comicum ac tragicum dicitur:hoc autem proprie purum trimetrũ appellat:ſuſcipitq; tres pedes inuicem mutatos iambum pyrrhichiũ & ſpõdæũ nec niſi raro apud ueteres in uſu fuit:at qui uetus iambicum in diſparibus ſedibus:hoc eſt prima tertia & quĩta quinq; pedes ſuſcipit dactylũ ſpõdeũ choriũ anapeſtũ:& a quo denoiat iambũ.In ſecunda uero & quarta anapeſtũ chorium & iambum.ſexta ſedes & ſi uarie uſurpetur proprie tamen iambum uel pyrrhichiũ requirit.Nouũ aũt iambicũ in primo tertio & qnto pede iambũ aut ſpõdæum capit:in ſecũdo & quarto ſemp:in ſexto iābũ ſiue pyrrichium.Veteris iambi genera quinq; ſunt:comicũ:tragicum:ſatyricũ.Hipponactiũ:& ananicũ.Tragicũ eſt cum unum pedẽ ĩ triſyllabum ſuſcipit.Comicũ cũ tris pluriſue triſyllabos.Satyricum cum duos: Hipponactium cũ in ultimo pede ſpondæum ſiue trochæum habet.Ananicum cum poſt quartum pedem quinq; ſillabæ duproductæ metrum perficiunt

¶Illud diligenter hoc loco animaduertendum eſt metrum ex quo præcipue conſtat:uocari:neq; tamen eo ſolo perfici ſed alios quoq; pedes ſuſcipere.Optimũ tamen eẽ metrũ:quod uno duntaxat pedũ genere:a quo denominat:cõſtat ut ſi iambicũ ſex iambis cõſtet:ſicuti eſt apud Horatium: Beatus ille qui procul negociis paterna iura bobus arat propriis.

¶Aliæ quoq; metrorum ſpecies a iambicis fluunt:quas ſummatim referri præcium opere putauimus.Nam quæ hactenus dicta ſunt duntaxat ad ſenarium iambicum pertinent.Igitur iambicorum omnium treſdecim ſunt ſpecies.

¶Prima eſt Ariſtophaĩum ab Ariſtophane comico appellatum:hoc monometro hypercatalectico conſtat.ideſt duobus pedibus & ſillaba ut Horatius Vides ut alta.

¶Secunda Euripidum conſtans dimetro brachicalectico:hoc eſt tribus pedibus:ut deæ decus meum.

¶Tertia anacreontium conſtans dimetro catalectico:hoc eſt tribus pedibus & ſyllaba:ut præceps amore ſcæuo.

¶Quarta archiloicum cõſtans dimetro acatalectico hoc eſt quattuor integris pedibus:ut paremq; poſcit Priamus.

¶ Quinta alcaicum conſtaňs dimetro hypercatalectico:hoc eſt quattuor pedibus & ſyllaba:ut Silue laborantes geluq̧
¶ Sexta alcmanium conſtans trimetro brachicatalectico.ut coacta uerba mitius feras.
¶ Septia hippõactiũ cõſtãs trimetro catale.ut mea ſnideti domo lacunae
¶ Octaua archilochium conſtans trimetro acatalectico ut Ibis liburnis i/ter'alta nauium.
¶ Nona hipponacticum conſtans trimetro hipercatalectico:ut Cuncta regna linque lacunas mœrorem.
¶ Decima ariſtophanium conſtans tetrametro brachicatalectico:ut mar cent lucernæ ſol propinquat'ñon tamen uocas.
¶ Vndecima anacreontium conſtans tetametro catalectico:ut portũ pe/tens:auram laxa:uela ſolue malo.
¶ Duodecima ariſtophanium cõſtans tetrametro acatalectico:ut ludos amat puella nobilis pudicos & leues.
¶ Tertiadecima anacreontium conſtans tetrametro hipercatalectico:ut conſortium uites eorum qui petunt fœdum ſupanar.
¶ Vides Iacobe q̃ breuiter ſpẽs oẽs metri iambici percurrimus:ita tamen niſi me fallit opinio ut rem & ad itelligendũ apertã & ad cõmendandum memoriæ facilẽ reddiderim:facit hoc meus in te amor & ſumma cupidi/tas ſatiſfaciendi deſiderio tuo ut non ſolũ ego facile ſcribam.uerum etiam cæteris qui hunc librum legẽt apertiſſimam reddam.¶ Sed iam ad heroicum tranſeamus.

Eroicũ hexametrum ex ſex ènim pedibus conſtat.Dicitur autẽ heroicũ qm̃ poetarum princeps Homerus cæteriq̧ deinceps cõ ſecuti heroũ res geſtas hoc carmine ſcripſerunt.Enim uero ãte Homeri ætatem pythium dicebatur:ꝙ Apollinis pythii oracula hoc me/tro reddi conſueuerunt.Dicit̃ ẽt dactylicũ ꝙ hoc pede præcipue cõſtet ſi/cut iambico iambicũ anapeſticũ anapæſtico.Suſcipit aũt dactilũ ſpõdeum & trochæum apud græcos etiam amphimacrũ & palimbacchiũ:ſed raro: ſicut apud nos quoq̧ proceleumaticum:ut Tityre paſcentes a flumine re iice capellas:nonunq̃ etiã anapeſtũ:ut fluiorũ rex eridanus.Cum igitur hi ſint pedes ex quibus heroicum componit̃:optimũ eſt quod oĩbus dacty/lis conſtat ultimo pede excepto:qui uel ſpondæus uel trochæus eſt ut En/nius:At tuba terribili ſonitu taratãtara dixit.Et Virgilius.Sat ſua cuique dies breue & irreparabile tempus.Cæteros autem pedes accipit hoc mo/do.In ultima ſede ſemper ut dictum eſt uel ſpondæum uel trocheum.In quinta ſemper dactylum licet rariſſime uel ſpondeum uel proceleumati/cum reperire ibidem contingat:qui tamen pro dactylo ponuntur.In cæte ris ſedibus indifferenter modo ſpondæum.nam ꝓceleumaticus anape ſtus iambus raro.& figuratæ dactylico immiſcetur.Trochæus uero præ/ter quam in fine non admittitur ne uerſus claudicet.Quinetiam non de

ſunt:qui hunc pedem protſus ab heroico arceant:& ne in fine quidem ip/
ſius reperiri uelint ſpondeũ ſemp in nouiſſima ſede eſſe dicentes:quãdoq
dẽ in oĩ genere metri ultima ſyllaba cõis ſit. Sũt ẽt q dactilũ afferũti fine ali
qñ repiri ut ĩ illo uirgilião uerſu. At tuba terribilẽ ſonitũ ꝓcul excitat horri
da. Verum non animaduertunt id fere nunquam fieri:niſi is uerſus ĩ uoca
lem aut in .s. litteram terminet: ſequenſque item a uocali incipiat. Tunc
enim extrema ꝑcedẽtis ſyllabe p ſynalœphẽ:ſiue ut nos ſuperius appellaui
mus ſymphonœſim primæ ſyllabæ ſequentis uerſus annectitur.

HVic coniunctũ elegiacũ eſt atq adeo ãnexũ ut nunq̃ fere qđ me
mora teneã ſiue eo cõpoſitũ cõpererim Elegiacũ ἀπὸ τοῦ ἐλε/
οσ ꝙ dictũ: luctũ ſiue lamentationẽ ſignificat. Tractũ eſt id uoca/
bulũ a uoce q̃ in fletu atq eiulatiõibus utimur. unde eiulationẽ
quoq dictã arbitror. Ideo aũt hoc nomẽ elegiaco inditũ:ꝙ in funeribus:ſe
pulchriſq defunctoꝝ cani ſolebat:unde tractũ eſt ut epitaphia quoq ele/
gis uerſibus ſcribant. Recipit autẽ hoc metrũ in prĩo & ſecũdo pede dacti
lum ſiue ſpondæũ indifferẽter:poſt quos ſyllabã unam ꝓductã habet:poſt
hanc duos dactilos. poſtremo item ſyllabam unam:quæ breuis an ꝓducta
ſit minime intereſt.

¶ Heroicorum diuerſa genera ſunt. ¶ Alia enim æq̃temporea dicunt:cũ
& pedes omnes idem ſint. & eadẽ quantitas ſyllabarũ:ut ſi omnes ſpõdei
ſint:ſicut eſt illud homericum τῶ δ' ἐν ὠέσσ' ἦν νοῦτ βοῖ τοῖν ἄλλ ἤλοι/
οιυ hic enim omnes pedes uſq ad ultimũ iiſdem conſtat quantitatibus ſil
labarum. Alia perfecta cum ſententia uno metro concluditur ut Dixit:&
ardentes audio bibitore fauillas. ¶ Alia acephala:cum uerſus a breui inci/
pit:ut Italiam dix lle ducis de nomine gentem: quanquam tãtum potuit
ueterum auctoritas:ut omnes fere primam italiæ producant: uitiumque
ſit futurum. ſi quis aliter utatur. ¶ Alia laxa:cum debitam rationem com/
poſitionis in medio non ſeruant. ut Omnia uincit amor. & nos cedamus
amori. ¶ Alia truncata ſiue minuta:cum eandem rationem in fine nõ cu
ſtodiunt:ut ſi penultimam ſyllabam correptam habeant:quale eſt illud.
τρῶεσ ὀερρίγησαν ἐπεὶ ἴδον αἰόλον ὄφιν.
Item mortem contemnunt laudato uulnere getæ. ¶ Alia aſpera : quum
frequentium uocalium cõiunctio prolationem eorum exaſperat:ut Tri/
bulaq trahæq & iniquo pondere raſtri. ¶ Alia mollia:quæ molli er auri/
bus incidunt:ut Cæſariem nato genitriy:lumenq iuuentæ purpureum:
& lætos oculis afflarat honores. ¶ Alia cacophona:cum multæ uocales
dehoneſtate eorum ſonum uidentur:ut Stant & iuniperi & caſtaneæ hir/
ſutæ ¶ Alia ſoluta:ut quum proſæ quæ metro ſimiliora uidentur:ut Do/
no ducite:doq uolentibus cum magnis diis. ¶ Alia procephala:quæ ĩ pri
mo pede ultra quattuor habent tempora:ut Cornua uelatarum ſubuerti/
mus antennarum. ¶ Alia grauida:quæ uel in medio:uel ĩ fine ſyllabam
ſuperantẽ hẽt. πατρόκλου προθέω ναορότητά τε χαί ἐνοσῆο:& hic

finis fandii folioꝝ Iuppiter aureo.illic.n.λ ꝓo:hic o ſyllaba ſupat:ac ueluti uẽtrem facit ꝑgnãtis metri.ꝑter hæc alia quoq; notantur metroꝝ genera.

¶Catenopiũ quod binos dactylos hẽt & ſpondæũ: ut an fuga ſoboles ſi quis mihi paruulus aula.

¶Periodicum qd uiciſſim dactilũ habet & ſpondæũ:ut Troia p undoſum peteret claſſibus æquor:& illud.Ferte citi flãmas date tela ĩpellite remos.

¶Bucolicum cui poſt tres pedes ſyllaba ſuperat in partem orationis deſi- nens:ut Tityre tu patule recubans ſub tegmine fagi.

¶Saphicũ qđ in prima atq; ultima ſede ſpondæum habet in reliquis da- ctylum:ut Pars in fruſtra ſecant:uerubuſq; trementia figunt.

¶Hyporrhythimium in quo ſinguli pedes partẽ orationis terminant:ut hæc tria ſunt quæ tu mea nunc mihi munera mitis.

¶Abſolutum quod omnes partes orationis habet:ut Heu ſi tunc flentẽ rapuiſſet in æthera mauros.

¶politicum:quod omnis paſſiõis ac figuræ expers eſt:ut O crudelis ale- xi nihil mea carmina curas.

¶Aſcendens quod cũ ab una ſyllaba incipiat in ſingulis dictionibus una augetur ſyllaba:ut O nymphe faciles dulciſſima de inopea.& rem tibi cõ- feci doctiſſime ſardanapalle.Sunt alia quoq; metrorum genera a diuerſis auctoribus.quæ nos in præſentia quia ſuperuacua uidebantur:omiſimus eã tantummodo collegiſſe cõtenti:quæ uel neceſſaria cognitu.uel digna annotatu iudicauimus.nunc ad dactylici ſpecies tranſeamus.

¶Dactylicorum igitur.xix.ſpecies numerantur.

¶pima Adonium conſtans dimetro catale.ut brachia curuant.

¶Secunda hymenaicum q̃ cõſtat dimetro acatalectico:ut uiſcer condita.

¶Tertia archilochium conſtans dimetro hipercatalectico: ut arboribuſ- quæ comæ.

¶Quarta alcmãiũ cõſtãs trimetro catalectico:ut tundite pectora palmis.

¶Quinta ſimonidiũ cõſtans trimetro acatalectico:ut indue pallia ſerica.

¶Sexta alcmanium conſtans trimetro hypercatalectico:ut turgida bra- chia cur detegis.

¶Septima archilochium conſtans tetrametro catalectico:ut candida mũ do ſidera currunt.

¶Octaua alcmanium cõſtans tetrametro acatalectico:ut luminibuſque prior rediit uigor.

¶Nona alcmanium conſtans tetrametro hypercatalectico:ut uita quie- ta bonum parie ingenium.

¶Decima ſteſicorium conſtaus pentametro catalectico: ut ſi tua reſpi- cas mala carmina flebis.

¶Vndecima ſimonidium conſtans pẽtametro acatalectico:ut Parteno pe us erat puer arcadiæ dæcus.

¶Duodecima tyribliũ conſtans pentametro hypercatalectico ut pulchra

puella comas ambit ſibi palmitibus.

¶ Tertiadecima heroicum conſtans hxametro cata.ut Ducite ab urbe domum mea carmina ducite daphnim.

¶ Quartadecima bucolicum conſtans hexametro cata.ita ut quartus pes dactylus ſit & terminet partem orationis: ut eſt Nos patriæ fines & dulcia liquimus arua.

¶ Quintadecima ibicium conſtans hexametro acatalectico: ut ſidera diffugiunt titubantia ſolis acumine.

¶ Sextadeima alemanium cõſtans hexametro hypercalectico: ut Alma uenus paphum ingreditur roſe liceant ex aditis.

¶ Decimaſeptima ſteſicorium conſtans heptametro cata.ut

¶ Aeacides iuuenis trahit hectora plangite pergama troes.

¶ Decimooctaua ibicium conſtans heptametro acata.ut Carmina doctalia canit properantius huc ades o puer.

¶ Decimanona ibicium conſtans heptrametro hypercatalectico: ut Verſiculos dabo dactilicos tibi ſi modo das bona uina mihi.

Metra anapeſtica in oibus ſedibus recipiũt anapeſtũ & ſpondeũ raro proceleumaticumque: apud comicos etiã iambum & dactilum: ſuntq; anapeſticorum deſinentiæ ſex hypercatalecticum indiſſilabũ: hypercatalecticũ in ſyllabam: acatalecticũ catalecticũ in ſyllabam catalecticũ indiſſyllabum: brachicatalecticum.

Species anapeſticorum quas frequenter in uſu comperimus ſũt duodecim. Penicum dicitur prima conſtans monometro acatalectico: ut calidum iubar eſt.

¶ Secunda pyndaricum cõſtans monometro hypcatalectico ut animus male fortis.

¶ Tertia ariſtophanium conſtans dimetro brachicalect ico: ut uenit optima caliope.

¶ Quarta parteniacũ conſtans dimetro catalectico: ut fuge mœnia iam thelemoniadæ.

¶ Quinta alcmanium conſtans dimetro hypercatalectico: ut tremulum mare molliflua uiret aura.

¶ Sexta archilochium con ſtans dimetro acatal.& pallimbacchio: ut dea ſomnifero uaga curriculo prælucet.

¶ Septima pyndaricum conſtans trimetro. ut medium mare rapido tybris ab fluuio.

¶ Octaua alcmanium conſtans trimetro catale.ut date pierides mihi carmina doctiloquorum.

¶ Nona ſteſichorium conſtans trimetro acata.ut Iacet in thalamo tibi uigo decens Veneris ſpecie.

¶ Decima ſimonidium cõſtans trimetro hypercatale.ut tuba terribili procul ære ſonat clypeum cape miles.

¶ Vndecima alcmanium cõſtans tetametro brachicatalectico:ut ſua mu nera fert uenus alma manu nitido cynirae.
Duodecima ariſtophanium conſtans tetrametro acatale.ut.
Date uina mihi date ſerta iuuat:dat tempora nunc dominæ Veneri.
¶ Notando in hoc metro ultimam ſyllabam cum ſola ſupereſt in duas ſolui breues:nunc ad proceleumaticum ueniamus.

PRoceleumaticum metrum non in metro anapeſticum:ſequit̃ cum & temporib' par ſit:& ſi extremam anapeſti reſolueris ſyllabam proceleumaticum facies Cõſtat autẽ proceleumaticũ me trum ex ſolis proceleumaticis quale eſt illud:facile morit̃.Eſt.n. dimitrum catalecticum pyndaricum.
¶ Metra trochaica imparibus qdem ſedibus hos recipiunt pedes troche um:tribrachum:dactylum:Sedibus uero paribus eoſdem & ſpondæum atque anapeſtum.Sed illud animaduertendum ꝙ quãdo catalecticum ẽ hoc metrum trochæum potius in fine recipit.inter dum etiam tribrachũ Si uero brachycatalecticũ fit:nullo modo diadicum tetraſemum ĩ fine pa titur:ut exemplis facile colligetur. Trochaicorum.xiii. ſpecies in præſen tia ſubiiciendas putauimus
¶ Prima pancratium dicitur conſtans monumetro hyparcatalectico:ut auctor optimus.
¶ Secũda it phalicum cõſtãs dimetro brachicatalectico:ut bacchæ iunge tygres.
¶ Tertia euripideũ cõſtans dimetro catalectico:ut uultur altius uolat.
¶ Quarta alcmenium conſtans dimetro acatalectico:ut quos uides ſyde re cæliſo.
¶ Quinta bãchilidium conſtans dimetro hypercatalectico:ut rex pater que iuppiter deum.
¶ Sexta ſapphicum cõſtans trimetro brachicatalectico:ut o creator audi as precantem.
¶ Septima archilõchium conſtans trimetro acatalectico:ut nox nemoro ſo & quietis conſcia.
¶ Octaua ſotadicũ conſtans trimetro acatalectico.ut Itẽ poma ferte uina ferat alter.
¶ Nona ſapphicum conſtans trimetro hypercatalectico:ut ſplendet aurum.gemma fulget.forma ſed placet.
¶ Decima ſothadicum conſtans tetrametro brachicata.ut Ni ſe quid iu uat pari nece ulciſci amicum.
¶ Vndecima archilochium conſtans tetrametro catale.ut Tollet hircos aerem pulſans iam tempus aduenit.
¶ Duodecim hipponactiũ conſtans tetrametro acatale.ut parceiam camoena uati.parce iam ſacro furori.xiii.anacreontium cõſtans tetrametro hypercatalectica.ut pelle tonſis terga põti:uela tende iamq; pergamus.

¶ Chorîābicorū alia pura ſunt q̃ ſolis conſtāt coriābis.alia mixta.q̃ in fine amphibrachū aut bacchiū recipiūt.hoꝝ ſpēs numerant̄ quattuor.
¶ Prima ariſtophāium cōſtat monometro & amphibracho.ſiue bacchio ut Virgilius.Mantua quem creauit.
¶ Tertia ſapphicum conſtans trimetro & amphibracho.ſiue bacchio.ut dulciſonæ pierides uerſifico fauete.
¶ Quarta callimachiū conſtans tetrametro & amphibracho.ſiuē bacchio ut Armipotens mars genitor da ueniam precamur.
¶ Libet hoc loco admonere te Iacobe cæteroſq̃.ſi q tamē erunt q hoc noſtrum opuſculū legēt Seruii grāmatici artem corruptam fuiſſe. nullumq̃ me hactenus librum cum plus q̃ ducentos legerim ſine menda reperire potuiſſe:ſiquidem ſemper pro amphibracho & bacchio antibacchius legitur:cum tamen exempla de amphibracho:bacchioq̃ ſubiiciantur:quo factum eſt:ut Beda poſterioreſq̃ qui de metris ſcripſere: hoc in loco ineptiſſime errauerint.Etenim cum Seruii exempla haud reſpondere præceptis eius animaduerterent:nequaquam ītelligentes præcepta apud hunc auctorem non exempla corrupta eſſe:ipſa quoq̃ exempla dum emendare ſe putant corrupere.Sed utinam duntaxat hoc loco falleretentur:neceorum ſcripta uariis ubique erroribus ſtarent. Nunc uero ad antipaſticum ueniamus.

ANtipaſtica metra conſtant præcipue Antipaſto. Aliquando tamen in prima particula:in qua iambus eſt.Spōdæum recipiūt: horum ſpecies referuntur quattuor.
¶ Prima appellatur pænicum conſtans trimetro brachicatalectico:ut Fauni ſemideum numen adeſt.
¶ Secunda anacreontium conſtans trimetro acatalectico.ut Curas mirificant fila lyræ dulcis.
¶ Tertia alcaicum conſtans tetrametro brachicatalectico:ut o fortuna uiris inuida fortibus neni.
¶ Quarta alomanium conſtans tetrametro acatalectico:ut Infandum tetigit ſidera carmen magici uatis.

IOnicorum a minori alia ſimplicia ſunt.alia trochaicis mixta recipiunt etiam paribus ſedibus moloſſum duab⁹ breuibus.quæ in ionico ſunt in unam longam coeūtibus.Et etiam quādo pæonem primum in iiſdem ſedibus capiant. Horum de pluribus ſex ſpecies referemus.
¶ prima di timocratiū conſtās dimetro catalectico ut roſa ueris ſpecimē.
¶ Secunda anacreontium conſtans dimetro acatalectico.ut Sapiens deus audit.
¶ Tertia anacreontium conſtans trimentro catalectico.ut fuge uirgo.fugemnnus ueneris.

¶Quarta ſapphicum cōſtans trimetro acatalectico:ut Miſerarum eſt nec amori dare ludos.
¶Quinta phaleciu m conſtans tetrametro catalectico:ut Tibi ueris ſeto donum ſola quod dat ueneri.
¶Sexta alemanium cōſtans tetarmetro acatalectico:ut timor omnis docet:artes timor auget bona mentis.

ITem ionicorum a maiori alia ſimplicia ſunt:alia diiambis & ditrochæis:mixta hoꝝ ſpecies tris in pn̄tia mēorandas putauim⁹. ¶Prima dicitur hipponactium conſtans dimetro brachicatalectio:ut Palmam cape uictor.
¶Secunda lechitium conſtans timetro brachicatalectico:ut bellum pete pacem fuge fortis.
¶Tertia ſothadicum conſtans tetrametro brachicatalectico:ut ſal.pinx:cane tempus fugit:intende dolorem.

PAenicorum tria genera ſunt:cretenſe: bacchium : & palimbacchium illud luctibus:hæc cantibus magis conueniunt.cōſtant præcipue ex pæonibus:tamē epitritos quoq; nonnunq̄ recipiunt.horum tris in præſentia notauimus ſpecies.
¶Prima aſclepiadicum dicitur conſtans dimetro catalectico:ut fulmine⁹ impetus.
¶Secunda pindaricū cōſtans dimetro acatalectico:ut cornuaq; nūerabis.
¶Tertia anacreontium conſtans trimetro catalectico:ut metet enim ſegentem omnis impius.

ANacreonta metra dimetra ſunt:conſtantq; anapæſto duob⁹iambis & ſyllaba.Sunt tamen qui iiſdem trimetris utuntur ponuntq; in prima ſede trochæum.in ſecunda iambum.in tertia & quarta pyrrichiū:in quarta ſpondeum:in ſexta quemlibet indifferenter horum tres ſpecies ſubieci.
¶Prima eſt dimetrum anacreontium ſuperantem ſyllabam in principio retinens:ut exiguiruunt tori.
¶Secunda dimetrum anacreontium catalecticū:ut mēotē docet loqui.
¶Tertia dimetrum anacreoncium ſuperantem ſyllabam fine habens : ut miſera eſt humana uita.
¶Liæ duoq; infinitæ metrorum ſpecies ſunt:q̄ ſupradictis generibus nō ſubiiciuunt:ex qb⁹ dūtaxat tres &.xx.q̄ magis i uſu erāt ſubicimus.
¶prima dicitur ithyphallicum:quod tetrametrrum ē cōſtās tribus dactylis & phrthichio:ut qui ſerere ingenium uoler agrum.
¶Secunda pherecratium quod eſt trimetrum cōſtan s ſpondæo dactylo & ſpoudæo:ut reges purpura monſtrat.
¶Tertia gliconium quod eſt trimetrum cōſtans ſpondæo choriambico pyrrhichio:ut odi parthenium nemus.
¶Quarta aſclepiadū cōſtans ſpōdeo duobus coriābis & pyrrhichio ut o &

ut o & ꝓſidium & dulce decus meum.

Quinta alcaicum con. ſpondeo & trib' coriambus & pyrrichio ut tu ne quæſieris ſcire nefas quem mihi quem tibi.

Sexta elegiacū conſtās pētimemere duplici prima heroica: ſecunda dactylica: ut mœret diffuſis flens elegia comis.

Septima eulogicū cōſtās: primo pede diſſyllabo qlibet ſint & quattuor dactylis: ut Sappho cōpoſuit male caſta poemata.

Octaua ſapphicū cōſtans trocheo ſpōdeo dactylo: & duobus trochei: ut integer uitæ ſceleriſq; purus.

Nona priapum conſtans gliconio & pherecīaco: hoc ē ſpōdeo choriambo pyrrichio ſpondeo dactylo & ſpondeo: ut helleſpōtiacum tuos num ē protegat hortos.

Decima phabæcium conſtans ſpondeo dactylo & tribus trocheis: ut Quiſquis compoſito ſerenus æuo.

Andecima ſaturniū cōſtans dimetro iambico catalectico anacreontio & dimetro iambico brachicatalectico & ityphatico: ut Iſis perterat orbem omnibus profuſis.

Duodecima archilochium conſtans anapeſtico dimetro catalectico ſpheniaco: & dimetro trochaico brachicatalectico ityphalico: ut remeat uir ab arce tyranni uultibus cruuentis.

Tertiadecima encomilogium conſtans pentimemeri dactylica archilocha: & pentimemeri iambica ariſtophania: ut carmina bella magis uelim ſonare.

Quartadecima iambilogiū cōſtans pētimemeri iambica ariſtophonia pentimemeri dactilica archilochia: ut Fontes ligabūr gramina lætificos.

Quintadecima alchaicum conſtans pentimemeri dactylica & duobus trocheis: ut Luna rubens zephyro comminatur.

Sextadecima alchaicū cōſtans pētimemeri iambica & iambis: ut Vides ut alta ſtet niue candidum.

Decimaſeptima archilochiū conſtās tetrametro bucolico & tribus trocheis: ut q̄ uariis terras animalia perbeant figuris.

Decimaoctaua ſoliiambicū conſtās dimetro iambico catalectico archilochio & anapeſto uel ſpondeo & duob' iambis: ut fundens refundit unda tremulos ſinus freti.

Decimanona archilochium conſtans pentimemeri dactylica & dimetro iambico acatalectico archilochio: ut ſcribere uerſiculos amore precuſſum graui.

Vigeſima archilochiū conſtans dimetro iambico achatale. archilochio & pentimemeri heroica archilochia ut niueſq; deducunt iouem nūc mare nunc ſyluæ.

Vigeſimaprima equiuocū extremæ ſyllabæ metri ſūt alioqn heroicum: id metrū eſt: ut Exercet mentes fraternas grata malis lis.

¶ Vigeſimaſecunda reciprocum heroicum in ſothadicum id fit quoties heroicum conuerſas ſcanſione in ſothadicum mutatur: quod ut ſupra diximus eſt trimetrũ acatalecticum trochaicum: ut ire cupis ſi rus mala uitem ſomnia quæſo: hoc enim ſi a fine ſcãdere incipias trimetrum trochaicum facies hoc modo.

¶ Quæſo ſomnia uites ſi rus cũpis res.

¶ Vigeſimatertia reciprocũ iambicũ in elegiacum quoties iambicũ mutato ordine ſcãſionis elegiacum facit: ut micant nitore ecta ſublimi aurea. Muta ordinem ſcandendo Aurea ſublimi tecta nitore micant.

POſtq̃ metrorũ ſpecies executus ſum: ſupereſt ut te admoneã carmen qd ex huiuſmodi metris pficit̃ tripharia diuidi: aut enim monocolon eſt ideſt unimembre: aut dicolõ: ideſt bimembre aut tricolon ideſt trimẽbre. Monocolon dicit̃ qd uno genere metri conſtat: ut tota æneis Virgiliis. Dicolon qd duplici metri genere: ut Naſonis epiſtolæ amatoriæ: quæ heroicis atq; elegiacis uerſibus conſtãt. Tricolon triplex habet metri genus ut cõplures odæ Horatii Fit etiam alia diuiſio carminis eius dũtaxat: qd uariis metrorũ generibus cõponit̃. Dicim⁹ enim huiuſmodi carminũ aliud eẽ diſtrophon cũ poſt duo metrorũ genera ſtatim ad primum reuertimur. Aliud tetraſtrophon cũ poſt quattuor id facimus: unde fit ut carminũ: quæ ex diuerſis cõſtãt metris aliud ſit monocolon. aliud dicolon diſtrophon alid dicolon tetraſtrophon: aliud tricolõ tetraſtrophon. Monocolon cũ genus metri uniforme eſt: ut prima odæ: Horatii: ẽ enim uno metri genere cõpoſita ideſt choriãbico trimetro: quod aſclepiadeum dicit̃: ut Mœcenas atauis edite regibus O & præſidiũ & dulce decus meum. Dicolon diſtrophon qñ carmen duobus generibus conſtat: & poſt duos uerſus ad primũ reuertit̃. qualis eſt tertia odæ Horatii in quo primũ metrum ẽ gliconium choriãbicum trimetrũ: ſecundum aſclepiadeum: tertiũ item gliconium. ut ſic te diua potens cypri Sic fratres Helenæ lucida ſidera Ventorũq; regat pater. Dicolon tetraſtrophon cũ duobus generibus conſtat: & poſt quartũ uerſum ad primũ reuertit̃ qualis eſt ſecũda odæ Horatii: an qua primi tres uerſus ſunt dactyli pentametri ſapphici: quartus adonius tres itẽ ſequentes ſapphici: ut iam ſatis tetris niuiq; diræ Grandinis miſit pater: & rubente: Dextra ſacras iaculatus arces terruit urbem Terruit gentes graue ne rediret. Tricolon tetraſtrophon unde tribus generibus conſtat & poſt quartũ uerſum ad primum reuertitur: ut ẽ odæ Horatii: in qua primi duo uerſus aſclepiadei ſunt tertius pherecratius: quartus gliconius: duo item ſequentes: ut Quis multa gracilis te puer in roſa perfuſus liquidis unget odoribus. Grata pyrra ſub antro. Cui flauam religas coma ſimplex munditiis heu quoties fidem mutatoſq; deos flebit & aſpera & reliqua. Fieri põt ut plurium ẽt quam trium metrorũ mixtionem reperiri contingat: ſed nos ea tantum notaſſe cõtenti ſumus: quæ maxime in uſu erant.

HAec ſũt mi Iacobe quæ de metris ad te in pſentiarũ cõſcripſim⁹: ubi q̃tum in me fuit ſeruato ordine cuncta digeſſi:quo & in præſens tempus tam tibi cognitu dilucidam redderem & in futurũ ſi qñ uſus ueniret:aut alicuius rei te repens obliuio teneret: oĩa inuentu atq; de ꝓmptu q̃ facillima forent ſupereſt ut tu hæc aſſiduæ & diligenter plegas:& fideliter memoriæ commendes.Iterim etiam componẽdis uerſiculis mẽtem exerceas.Ita enim fiet ut nec te accepti beneficii: Nec me laboris pœniteat mei.Vale.

¶FINIS.

¶NICOLAVS PEROTVS CELIO PEROTO FRATRI CHARISSIMO. .S.

EX OMNIBVS Immortalis dei erga me beneficiis duo ſunt q̃bus maxime gloriari ſoleo. Vnum ꝙ Beſſarionẽ mihi principẽ:alteꝝ ꝙ te fratrem preſtiterit.Nam ſi mihi data eẽt facultas oĩa ꝑ arbitrio meo eligendi: qđ cogitane dicã ſperare amplius potuiſſem.Vt enim a principe incipiã nactus ſum pium beneficũ:humanum:liberalem inaudita æquitate:ſumma iuſticia:ſingulari fide: diuina ſ pie:ia:adeo preterea omni genere ſtudioꝝ eruditũ:ut mihi interdũ de eo cogitandi nõ tã unus hõ litterat⁹ q̃ lĩæ ipſe oẽſq; bonæ artes in uno hoĩe eẽ uideanť.Nulla res ẽ tã difficilis:tã abolita:q̃ ex huius aĩo ueluti quodã theſauro nõ liceat exprimere q̃ peritus ẽ diuinaꝝ lĩaꝝ:q̃ doct⁹:& ciuilis & põficii iuris Quid ẽ adeo ĩ pħia abſurdũ atq; reconditũ:qđ huic nõ ſit penitus familiare qs: in mathematicis excellẽtior:q̃ſ exẽplorũ q̃tũ hiſtoriæ q̃tum antiq̃tatis tenet?Num ſermo eius cũ græce loq̃tur:plãe atticus eſt cũ ſcribit latinæ muſæ ipſæ romanæ loq uideť.Orationẽ ipſius platonicã putes:crebra ẽ aſſidua copoſa & hibernis:niuib⁹ ſimilis ĩ uerſib⁹ tm̃ leporis dulcedinis ſuauitatis ĩſerit ut nihil dulcius ſit:nihil cœleſti⁹. Quid epigrãmata que nup in temiſtũ platonicũ cõpoſuit:quæq; ſubito cũ latina rediđiſti: nonne reddere ꝓbatiſſimã illã antiquitatẽ uideńť: diſputatiões eius ſubtiles: ornatæ:graues:ut facile quẽlibet quo uelit ĩpellat & trahat:ita ex tpe loquiť q̃ ſi iampridẽ ſcripſerit:uideńť ad manũ ſenſus oẽs ĩſtructi.Tanta pterea humanitate erga oẽs expoſitus eſt:ut q dignitate ſummũ locũ tenet facilitate moꝝ pene infimus uideať.Liberalitatẽ eius cũ ĩfiniti ex latinis:tũ maxime hoc tpe ĩfœliciſſimi græciæ populi ex periunť: q ꝓpriis expulſi ſedibus ad hunc ueluti unicum refugium confluunt.Adde ꝙ me adeo amanter:benigne clementer amplexus eſt:ut octauũ iam annũ nõ ſolũ domi:ſed intra ſecretiora cubilia ad curã caſtiſſimi corpis ſui tenuerit teneatq;: apud quẽ q̃tum gratia & auctoritate ualuerim:in ꝓpinquoꝝ atq; amicorum honoribus expertus ſum.Quæ noſtra familia:q pater:qui nos oẽs:que nĩæ fortunæ eẽnt:niſi princeps noſter fuiſſet. Nota hæc oĩbus ſunt quicq̃d ſumus principis noſtri ſumus beneficio:humãitate clementia:huic uni bona for

tunæ:ipſam deniq animã debemus.Merito itaq me puto immortale beneficium a deo cõſecutum q talem nactus ſum principẽ.quẽ niſi ſumma integritate:fide obſeruantia colam:uenerer:adorem:ſceleratus:facinoroſus:nefarius ſim:e cõſpectu hominũ fugãdus eiiciendus exterminandus. De te uero mi frater qd loquar?an mihi ſecundo loco euenire aliqd dulci⁹ poterat q̃ te talem habere germanũ q mihi ut aſpectu ac liniamentis corporis ita & moribus & natura ſim lis euaderes?qui iiſdẽ qbus ipſe ſtudiis dedit⁹ a me erudireris:docereris:inſtruereris:quem ego ueluti imaginem quandã meis manibus formarẽ atq confingerẽ. De cuius indole tãtã aio ſpem cõcepi ut nõ mediocre decus allatu te familiæ noſtre:niſi te nobis fata inuiderint exiſtimẽ.At quorſum hæc de me inquies(nam de pricipe noſtro nõ miror quẽ ubiq laudare:extollere: pdicare ſaciari nõ põt) Nẽpe qa tuis quoq laudibus ſaciare nõ poſſum optime & ſuauiſſime frater:ita me ingeniũ tuũ:ita ſtudiũ:ita mores delectãt:preſertim in hoc lubrico ætatis in quo multi adoleſcentes piclitari ſolẽt.Quãta me nuper uoluptate affectũ putas cũ me rogaſti ut una epiſtola oĩa genera metrorum quæ apud Horatiũ Flaccũ reperiunt breuiter cõprehenderem.& unde ryrici poetæ dicti fuerint ad te ſcriberem.Ex his enim intelligo nõ cõteutum te heroicis atq elegiacis uerſibus.ut ceteri noſtræ ætatis adoleſcentes ſed ad cætera quoq metrorũ genera aſpirare.Quod te optimi ingenii tui exactiſſimæ in ſtudiis diligẽtiæ teſtimoniũ eſt.Ego uero in honeſtiſſimo deſiderio tuo morem gerã.& inſtar liberaliſſimi hominis plus ẽt q̃ a me quæratur pſtem hac tibi epiſtola oĩa metro genera.qbus nõ ſolũ Horati⁹ uerũ ẽt Boetius uſus breuiter annotabo.Si tñ prius quid lyrico uetuſtiſſimũ nomen ſibi uelis oſtendero.Dicti igitur lyrici ſunt a lyra.qm̃ ueteres huiuſmodi carminũ ſcriptores.ad lyram poemata ſua canere conſuuerunt.hi apud græcos quidẽ octo feruntur.Alcmania quo alcmaniũ metrũ dictum eſt.Steſichorus a quo ſteſichoriũ.Alcæus a quo alchaicum.Ibicius a quo ibicium Anacreon a quo anacreontiũ.ſimonides a quo ſimonidiũ.Pindar⁹ a quo pindaricum.Bacchilides.a quo bachilidum.Horum.ut Quintilianus inquit longe pindarus princeps ſpiritus magnificentia figuris beatiſſima rerum uerbo copia uelut quodã eloquentiæ flumine propter quod Horatius merito eũ credidit nemni imitabileẽ.Additur ſupradictis Saphõ.quã magiſtram fuiſſe Platonis nonnulli tradunt a qua ſaphicum metrum appellatum eſt:ita lyricorum numerus nouem muſarum numerum imple tiquaæ inuocationibus cantus ſuos ordinabant.Apud latinos uero tres precipue memorant lyrici Hora ius Ceſius Baſſus & Valerius Martialis. Inter hos palmam optinet Horatius.Solus fere ut idem Quintilianus.inquit legi dignus: nam & inſurgit aliqñ & plenus eſt iocunditatis & gr̃æ: & uariis figuris fœliciſſime audax.Secundus.Valerius Martialis: quem intellexiſſe Quintilianum arbritror: quum ait ſiquem adiicere. Horatio uelis erit Ceſius Baſſus: quem nuper uidimus. Sed cum longe præce

dunt ingenia uiuentium. Martialem quippe Quintiliani ætate fuiſſe manifeſtum eſt: ac Ceſii Baſſi uix hac tempeſtate ſupeſt nomen: Vſus aūt eſt Horatius in eo libro: q odæ iſcribitur unde uiginti metroꝶ generib'. Primum eſt genus monocolon: diciturq; choriambicū aſclepiadeum tetrametrum cōſtās ſpondeo duobus choriambis & pyrrichio ſic enim ſcanditur Mœce:nas atauis:edite re:gibus.

Scripſit hoc metro dūtaxat tis odas.

Mæcenas atauis edite re:gibus.

Exegi monumentum ære perennius.

Donarem pateres grataq; commodis.

¶Secūdum genus ē dicolon tetraſtrophon: primi tres uerſus ſunt dactylici pētametri ſapphici: conſtans: enim trocheo ſpōdeo dactylo: & duob' trocheis hoc mō Iā ſa:tis ter:ris:n uis:atq; diræ: q̄rtus adonius conſtās dactylo dimetro catalectico hoc eſt dactilo & ſpōdeo ſiue trocheo hoc mō. Terruit urbem ſcripſit hoc metro tres & uiginti odis.

Iam ſatis terris niuis atq; dire.

Quem uirū aut heroa lyra uel ac ri.

Vile potabis modicis ſabinū

partius iunctas quatiunt feneſtras.

O Venus regina gaidi paphiq;.

perſico odi puer apparatus.

Nullus argento color eſt auaris.

Septimi gades aditure mecum.

Illa ſi uiris tibi peierati.

Ocium diues rogat in patenti.

Martiis cælebs quid agam calendis.

Mercurii nam te docilis magiſtro.

Herculis ritu modo dictus o plebs.

Faune nympharum fugientium amator.

Non uides quanto moneas perilco.

Montium cuſtos nemorumq; uirgo.

Impios ſpartæ retinentis omen.

Pindarum quiſquis ſtudet æmulari.

Diues quem proles niobæ a magne.

Eſt mihi nonum ſuperantis annum.

Phœbe ſyluarumq; potens diana.

Mercuri facūde nepos Atlantis.

Integer uitæ ſceleriſq; purus.

Poſcimus ſiqd uacui ſub ūbra.

Ne ſit ancillæ tibi amor pudori.

Rectius uiues licini neq; altum.

¶Tertium dicolon diſtrophon. primus uerſus eſt choriambicus glyconius trimeter conſtans ſpondeo choriambo & pyrrichio hoc mō Sic te diua potens: cypri: ſequens eſt aſclepiadeus hoc modo. Sic fra. tres helenæ. Lucida ſi:dera: ſcripſit hoc metro odas. xii.

Sic te diua potens cypri.

Mater ſæua libidinum.

Cum tu lydia telephi.

Et thure & fidibus iuuat.

Donec gratus eram tibi.
Quantum diſtat ab inacho.
Feſto quid potius die.
Intermiſſa Venus diu

Vxor pauperis ibici.
Intactis opulentior.
Qui me bacche rapis tui.
Quē tu melpomene ſemel.

¶ Quartum dicolon diſtrophon. Primus uerſus eſt dactylicus. archilochius tetrameter conſtans tetrametro bucolicho & tribus trocheis: ut Soluitur: a cris hy: ems gra: ta uice: ueris: & fa: uoni: ſequens item archilochius conſtans ex pentimemeri iambica: & trib⁹ trocheis hoc modo Trahūt: q; ſic: cas machi: ne: cari: nas: ſcripſit hoc metro duntaxat hanc odem.
Soluitur acris hyems &c.

¶ Quintum tricolon tetraſtrophō. primi duo uerſus ſunt aſclepiadei hoc modo. Quis mul: ta fragilis: te puer in roſa. Tertius pherecratius conſtans ſpondeo dactylo & ſpondeo hoc modo: grato: pyrra ſub antro. Quartus gliconius: de quo ſupra dyctum eſt hoc modo. Cui fla: uant religas: comam: ſcribit hoc metro ſeptem odas.
Quis multa gracillis te puer in roſa.
O nauis referent in mare te noui.
Dianam teneræ dicitæ uirgines.
Vitas uileo me ſim ilis cloe.
O fons blanduſiæ ſplendidior uitro.
Audiuere lice dii mea uota dii.
¶ Quid fles aſterie quem tibi candidi.

¶ Sextum dicolon diſtrophon. Tres primi nerſus ſunt aſclepiadei hoc modo ſcribe: ris uario: fortis & ho: ſtium: quartus eſt gliconius hoc modo Miles: te duce ges: ſeris: ſcribit hoc metro odas nouem:
Scriberis uario fortis & hoſtium.
paſtor cum traheret per freta nauibus.
Quis deſiderio ſit pudor aut modus.
Albine doles plus nimio memor.
Nolis longa fere bella numanitiæ.
Extremum tanaim ſi biberes lyce.
Incluſam danaem turris & ænea.
Diuis ore bonis optime romule.
am ueris comites quæ mare temperant.

¶ Septimum dicolon diſtrophon. Primus uerſus eſt heroicus hoc modo Lauda: bant ali: i cla: ram rhodon: aut myti: lenem. Secundus eſt dactylicus alcmani⁹ tetrameter acatalecticus: quattuor enī pedes heroici habet. ſiue dactylos omnes ſiue ſpondeos ſiue mixtos: frequētiſſime tamē in tertio pede dactylum hoc modo.
Aut ephe: ſum bi ma: ris ue co: rinthi.
Scribit hoc metro quattuor odas.
Laudabunt alii claram rhodon mytilenem.

Albis ut obſcuro detergit nubila cœlo.
Te maris & terræ numeroq; carentis hatene.
Quis tibi uis mulier nigris digniſſima barris.

¶ Octauum dicolon diſtrophon. Primus uerſus eſt coriambicus monometer ariſtophanius conſtans choriambo & amphibracho ſiue bacchio: hoc modo. Lydia dic:per omnes. Sequens eſt choriambicus trimeter ſapphicus cōſtās epytrito ſecundo:duobus choriambis & amphibraco ſiue bacchio:hoc modo Te deos o:ro ſibarim:cur pperas amando:ſcribit hoc metro duntaxat hanc oden.

Lydia dic omnes.
Te deos oro ſibarim cur properas amando.

¶ Nonum tricolon tetraſtrophon. Primi duo uerſus ſunt dactylici alchaici trimetri catalectici:conſtant enim pentimemeri iambica: & duobus dactylis:hoc modo. Vides:ut al:ta:ſtet niue candidum. Tertius eſt iambicus archilochius dimeter hypercatalecticus ſi quidem in primo pede recipit iambum uel ſpondeum: in quarto iambum ut pyrrichiū: deinde ſupeſt ſyllaba hoc modo:ſyluæ:labo:rantes:gelu:q;: quartus uerſus eſt dactylicus alcmanius tetrameter. de quo pauloante diximus: recipitq; in tertio pede frequentiſſime trocheum hoc modo flummina cōſtite:rint a: cuto. ſcribit hoc metro.vii.&.xxx.odas.

Vides ut alta ſtet niue candidum.
O mater & pulchra filia pulchrior.
Velox amœnum ſæpe lucretilem.
Muſis amicus triſticiam & metus.
Natis iu uſum lætitiæ ſcyphis.
Acti beatis non arabū in uides
Parcus deoꝝ cultor & frequēs
Nunc ē bibendū nūc pede libero
Aequā memēto rebus in arduis
O ſæpe mecū tēpus in ultimum
Quid dedicatum poſcit apolline.
O diua gratum quæ regis antium.
Motum ex metello cōſule ciuium.
Nondum ſubactata ferre iugū ualet
Nō ſemp imbres nubibus hiſpidos.
Quid bellicoſus cantaber & ſcythes.
Ille & nefaſto te poſuit die.
Heu fugaces poſtume poſtume.
Iam pauca aratro iugera regiæ.
Cur me quærelis examinas tuis.
Bacchum in remotis carmina rupidus.
Non uſitata nec tenui ferar.
Odi prophanum uulgus & arceo.
Anguſtam amice pauperiem pati.
Deſcende cœlo & dic age tibia.
Iuſtum ut teneacem propoſiti uirum.
Cœlo tonantem credimus Iouem.

Dilecta maiorum immeritis lues.
Heli uetuſto nobilis albano.
O nata mecum conſule Manlio.
Cœlo ſuppinas ſi tuleris manus.
Dixi puellis nuper idoneus.
Tyrrhena regum progenies tibi.
Qualem miniſtrum fulminis alitem.
Ne forte credas interitura quæ.
Quæ cura patrum quæ ue quiritum.
Phœbus uolentem prælia me loqui.

¶ Decimũ monacolon uerſus eſt choriãbicus pẽtameter alcaicus cõſtans ſpondeo tribus choriãbis & Pyrrichio hoc modo Tu ne queſieris:ſcire nefas quem mihi quem tibi. Scribit hoc metro tris odas.

Tu ne quæſieris ſcire nefas quem mihi quem tibi.
Nullam uarre ſacra uitæ prius ſeueris arborem.
O crudelis adhuc & Veneris muneribus potens.

¶ Vndecimũ dicolon diſtrophon:primus uerſus eſt dimeter iambicus archilochius acatalecticus:cõſtat enim amphimacro:q metrũ facit:& duobus iambis:ſiue altero ſpondeo:hoc mõ. Non eburne:queat:reum. Sequens trimeter iambicus hipponactiuus catalecticus. habet.n. qnq; iambos & ſyllabam:recipit tñ imparibus ſedibus etiã ſpondeum hoc modo Me:areni:det in domo:lacu:nar. Scribit hoc metro duntaxat hanc oden.

Non ebur neque aureum.

¶ Duodecim monocolon uerſus eſt ionicus ſapphicus a minori trimeter acatalecticus:hoc eſt tribus ionicis a minori conſtat hoc modo. Miſerarum eſt:nec amori:date ludum. Scribit hoc metro tantum hanc oden. Mirarum eſt nec amori &c.

¶ Tertiumdecimum diſtrophon dicolõ. Primus uerſus eſt heroicus hoc modo:diffu:gene ni:ues rede:untiom:gramina campis. Sequens eſt dactylus archilochius dimeter catalecticus: hoc eſt conſtans duobus dactilis & ſyllaba hoc modo. Arboribuſq; comæ. ſcribit hoc metro hanc oden. Diffugere ni &c.

Quartumdecimum dicolon diſtrophon. Primus uerſus eſt iambicus hipponactius trimeter acatalecticus cõſtãs ſex iambis recipieſq; etiam ſpondeũ imparibus ſedibus hoc modo:ibis:libur:nis in ter al:tana:uium. Sequẽs eſt iambrcus archilochius dimeter acatalecticus cõſtans quattuor iambis admixto iterim iparibus ſedibus ſpondæo hoc mõ A mi:ce pro:pugnacula. ſcripſit hic metro odas decem. Ibs liburnis inter alta nauium.

Beatus ille qui procul negotiis
parentis olim ſiquis impia manu
Lupis & agnis quanta ortitu obtigit
At o decorum quicquid in cælo regis

Quid immerentes hoſpites uexas canis.
Quoquo ſceleſtiunitis aut cur dextris.
Rogare longo putidam te ſæculo
Quando repoſtum tecum ad feſtas dapes.
Mala ſoluta nauis exit alite.

¶Quintumdecimũ dicolõ diſtrophon Primus uerſus ẽ iambicus hipponactius trimeter acatalectic⁹ de quo pauloante diximus hoc modo Pecti. nihil:meſi:cu tan:tea:iuuat Secnndus eſt ſaphicus conſtans pentimemeri heroica & dimetro iãbico hoc modo. Scribere:uerſiculos : amo:re percuſſum:graui ſcribit hoc metro duntaxat hanc odem. Pecti nihil me ſicut aurea iuuat.

¶Sextumdecimũ dicolon diſtrophon:prim⁹ uerſus eſt heroicus hoc modo Horrida:tempe:ſtans cæ:lũ con:traxit &:ignes. Sequẽs eſt archilocius cõſtans dimetro iambico acatalectico:& pentimemeri heroica hoc modo niues:ꝗ de:ducum:iouem:nunc mare:nunc ſiluæ. ſcribit hoc metro tantum hanc oden. Horridarempeſtas &c.

¶Decimumſeptimum dicolon diſtrophon prim⁹ uerſus eſt heroic⁹ hoc modo Molis i:ertia.cum tan:tam diſ: fuderit:imis ſecundus iambicus archilochius dimeter acatalecticus de quo ſupra dictum eſt hoc modo oblinio:nem ſen:ſibus. ſcribit hoc metro duas odas Molli inertia cum tantũ ĩmis. Nox erat & cælo fulgebat luna ſereno.

¶Duodeuigeſſimũ dicolon diſtrophon:primus uerſus eſt heroicus hoc modo Altera iam bel:lis terei:tur ei:uilibus ætas. Alter iambicus hipponactius trimeteracatalecticus:de quo ſupra dictum eſt hoc mõ ſuis:& i:pſa ro:manæ uiribus:ruit ſcribit hoc metro hanc oden duntaxat. Alteram iã bellis territus &c.

¶Vndeuigeſimum monocolũ. uerſus ẽ iambicus hipponactius trimeter acatalẽcticus:ꝗlis ſuperior hoc modo Iam ief.fica. cido . manus ſcien:tiæ. hanc tantummodo oden hoc carmine ſcribit. Iam iam efficaci &c.

¶Habes igiť mi frater omnia metrorus genera:quibus Horatiuis Flacc⁹ uſus eſt modis:nũc promiſſi noſtri memores boetiana metra exequemur primum eſt dicolon diſtrophon:duo eni carminum genera compræhẽdit. primum eſt heroicum hoc modo. Carmina:qui quon:dam ſtudi:o florente per:egi. Secundum eſt alegiacum hoc modo Elebilis heu mœ: ſtos cogor in.ire mo:dos. uſus eſt hoc metro bis tantum.

Carmina qui qunodam. ſtudio florente peregi.
Flebilis heu mœſtos cogor inire modos.
Puppis. achimeniæ ſcopulis ubi merſa ſequentum.
Pectoribus figit ſpicula pugna fugax.

¶Secundum eſt monocolon uerſus ẽ dactylicus alcmani⁹ tetrameter hypercatalecticus conſtans pentimemeri dactilica. Item dactilo & ſpondæo ſiue trochæo hoc modo. Heu quam præcipi.ti mer ſa pro.fundo . uſus eſt

hoc metro bis.
Heu quam præcipiti merſa profundo.
Si quis arcturi ſidera neſcit.

¶ Tertium metrum dicolon diſtrophon. primus uerſus eſt dactilicus hoc modo Tunc me diſcuſ.ſa li.querunt.nocte te.nebre. ſequens eſt alcmanius dactilicus tetrameter acatalecticus quattuor intregis dactylis conſtans hoc modo lumini.buſque pri.or redi.it uigor. uſus eſt hoc metro ſemel tantum hoc loco.
Tunc me diſcuſſe liquerunt nocte tenebre.
Luminibuſq; prior rediit uigor.

¶ Quartum monocolon uerſus eſt dactilicus phalæcius. pentameter hē decaſyllabus. conſtat enim ſpōdæo dactilo & trib' trochæis hoc mō. Quiſquis compoſi.to ſe.renus.æuo. uſus eſt hoc metro duobus locis.
Quiſquis compoſito ſerenus æuo.
Huc omnes pariter uenite capti.

¶ Quintum monocolon uerſus eſt anapæſticus pindaricus dimeter acatalecticus conſtans anapæſto recipiens tamen frequenter etiā ſpōdæū raro proceleumaticum apud comicos dactylum quoq; frequēter capit & ſæpenumero ultimam cum ſupereſt ſillaba in duas breues diuiditur. ſcandit hoc modo Oſtel.liferi.conditor.orbis. utitur hoc metro bis.
Oſtelliferi conditor orbis.
Quantas rerum flectat habenas.

¶ Sextum monocolon uerſus ē gliconius choriambicus trimeter acatalecticus conſtans ſpondæo choriambo & pyrrichio hoc modo Cum phœbi radiis graue. utitur hoc metro quinquies.

Cum phœbi radiis graue.
Fœlix qui potuit boni.
Quondam porticus attulit.
Quod mundus ſtabili fide.
Vela Naricii ducis.

¶ Septimū monocolō uerſus ē dactilicus adeo nius dimeter catalecticus cōſtans dactilico & trochæo. i. duobus dactilis. deficiēte una ſillaba hoc mō. Nubibus atris. utitur hoc metro tantum.
Nubibus atris. Condita nullum.

¶ Octauum monocolon uerſus eſt iambicus hiponactius trimeter acatalecticus de quo ſupra cum de horatianis metris tractaremus. expoſuimus hoc modo Hæc cum.ſuper.ba.uer.terit uices.dextra. Illud ſæpius memorandum iambica metra imparibus quidem locis poſſe recipere iambum tribrachum ſpondæum dactylum anapeſtum paribus tantum iambum. & tribrachum apud comicos frequēter & anapeſtum. Vtitur hoc metro bis duntaxat.
Hæc cum ſuperba uerterit uices dextra.
Quiſquis profunda mente ueſtigat uerum.

¶ Nonum eſt dicolon diſtrophon. prim' uerſus ē aſclepiadeus choriam-

bicus tetrameter catalecticus conſtans ſpōdæo duobus coriambis & pyrrhichio hoc modo. Si quantas. rapidis flatibus incitus: ſequens ē dactylicus pherecratius trimeter acatalecticus: conſtans ſpondæo dactylo & ſpōdæo hoc modo pontus uerſat harenas. uſus eſt hoc metro ſemel tātum.
Si quantas rapidis flatibus incitus.
pontus uerſat harenas.
¶Decimus dicolō diſtrophō primus uerſus ē dactylicus ſapphicus pentameter acatalecticus cōſtās trochæo ſpōdeo dactylo & duob⁹ trochæis hoc mō Cū po:lo phæ:bus:roſe:is qua:drigis. Sequēs ē gliconi⁹: de quo ſupra dcm̄ eſt hoc mō Lucē:ſpargere cœ:pit. uſus eſt hoc metro ſemel tantum.
Cum polo phœbus roſeis quadrigis.
Lucem ſpargere cœperit.
¶Vndecimū dicolon diſtrophon primus ē uerſus iambicus anacreonticus dimeter catalecticus conſtans tribus pedibus & ſyllaba hoc mō. Quiſquis: uolet. perent: nem. ſequens eſt pherecratius: de quo ſupra dictum eſt: hoc modo Cautus: ponere: ſedem.
¶Duodecimum monocolon uerſus eſt anapeſticus partheniacus dimeter catalecticus. primi duo pedes recipiunt anapæſtum: uel ſpondæū. Tertius ſemper ſpondæum: deinde ſupereſt ſyllaba hoc modo. Fœlix nimiū: prios ætas: uſus eſt hoc metro bis.
Fœlix nimium prior ætas. Qui ſe uolet eſſe potentem.
¶Tertiumdecimū monocolon uerſus eſt dactylicus pentameter acatalecticus: de quo paulo ante diximus hoc modo. Nouimus quantas dederit ruinas. uſus eſt hoc metro bis. Nouimus quanta: dederit ruinas.
Bella quiſquiu's operatus annis.
Hoc tamen dimetro adonio terminauit in hunc modum Sidera: donat.
¶Quartūdecimū dicolon diſtrophon. primus uerſus eſt iambicus archilochius. trimeter acatalecticus: imparibus ſedibus ſpondæum recipiens. Interdum etiam Anapæſtum in fine Pyrrhichium: uel Spondæum hoc modo quam Quicum ꝗ: ſo: lā: mē: te: ꝑ: cipiti: petit. Sequens eſt iambicus archilochius dimeter acatalecticus hoc modo Summum ꝗ: cre: dit glo: riam. uſus eſt hoc metro ſemel.
Quicunq; ſolam mente præcipiti petit.
Summumq; credit gloriam.
¶Quintūdecimū monocolō uerſus dactilicus ithyphalicus tetrameter. acatalecticus conſtans tribus dactylis & pyrrhichio hoc modo.
Qui ſere: rin geni: um uolet agrū. uſus eſt hoc metro ſemel tatnum.
Qui ſerere ingenium uolet agrum.
¶Sextumdecimū dicolō diſtrophon primus uerſus ē iābicus trimeter acatalecticus de quo ſupra mēorauimus hoc mō. quis ſluen: ti: di: ues au: ri: gurgite. Sequens elegiacus hoc modo. Nō exple turas cogat auarus opes uſus eſt hoc metro ſemel. quamuis fluente diues auri gurgite.

Non expleturas cogat auarus opes.

¶ Decimūſeptimū dicolō diſtrophō prim⁹ uerſus ē dactillicus phalæcius pētameter hēdecaſyllabus:de quo ſupra mēorauimus hoc mō Quāuis ſe/tyri.o.ſu.perbus.oſtro.ſequēs eſt dactylic⁹ archilochius tetrameter catale/cticus hoc mō Comeret.& niue is:la pillis.uſus eſt hoc metro ſemel.

Quanuis ſe tyrio ſuperbus oſtro.

¶ Comeret & niueis lapillis.In quo ſæpe ꝓ ſpondæo ſiue dactilo impari/bus locis trochæum reperies.

¶ Duodeuigeſimū dicolō diſtrophon primus uerſus eſt dactylicus alcma nius trimeter hypercatalecticus.nāpoſt tres pedes ſuper ſyllaba hoc mō. Omne homi:num.genus:i ter.ris. Sequēs eſt pherecratius:de quo ſupra memorauimus tñ in prima ſede cōtra uſum anapeſtū recipit hoc modo Simili:ſurgit ab:ortu utit͂ hoc metro ſemel tantum Omne hominum ge nus in terris. Simili ſurgit ab ortu.

¶ Vndeuigeſimū monocolō uerſus ē iambicus anacreontius dimeter ca talecticus conſtans anapæſto.duobus iābis:& ſyllaba:hoc mō.Hēt hoc uo lu.ptas oīs uſus ē hoc metro ſemel.habet hic uoluptas oīs.

¶ Vigeſimū dicolon diſtrophon.primus uerſus ē aſclepiadeus.de quo ſu pra dictum eſt hoc mō.Heu heu quæ miſeros.trā te de:uio. Sequēs ē iam/bicus archilochius dimeter acatalecticus hoc mō. Abdu:cit i: gnoran:tia uſus eſt hoc metro ſemel.

Heu heu quæ miſeros tramite deuio. Abducit ignorantia.

¶ Vigeſimū primū monocolon uerſus eſt heroicus hexameter.O q̄ui per petua mūdum rōne gubernas &c. Vigeſimuſſecūdus dicolō diſtrophō primus uerſus ē dactilicus alcmanius tetrameter acatalecticus:de quo ſu/pra dcm̄ ē hoc mō.Sūt eteni pē:ne uolu:cres mihi.ſequēs ē iābicus archi/lochius dimeter acatalecticus:cuius paulo añ mētionem fecimus hoc mō quæ cel:ſa:cō ſcendāt:poli.uius eſt hoc metro ſemel tantum.

Sunt etiam pennæ uolucres mihi Quæ celſa conſcendant poli.

XXIII.dicolon diſtrophon:primus uerſus eſt trocaichus aclmanius di meter catalecticus hoc modo:quos.ui:des ſe.dere.cælſo Vbi animaduer tendum ē trochaica locis īparibus ſuſcipere trochæum:& nonnunquam dactylum.paribus uero cum ſupradictos tum ēt ſpōdæū & anapeſtum : de quo nuper a nobis diligēti⁹ diſputatum ē in libro:quē nup de metris edi dimus.ſequens ē pherecratius cui⁹ ſupra mentionem fecim⁹ hoc modo ſoli culmine.recipit.n.hic pro ſpōdeo anapeſtū uſus eſt hoc metro ſemel Quos uides ſedere cælſo ſoli culmine.

¶ Quartum &.xx.dicolon diſtrophon.primus uerſus eſt dactylicus pha/læcius pentameter hendecaſyllabus hoc modo.Quid tantos iuuat:exci.ta re.motus ſequens eſt elegiacus hoc modo.Et propria fa.tum. ſolici.tare. ma.nu.uſus eſt hoc metro ſemel.

Quid tantos iuuat excitare motus.

Et propria fatum ſollicitate manu.

Quintum & uigeſimum monocolon.uerſus eſt dactylicus archilochi' us tetrameter catalecticus.primi duo pedes poſſunt eſſe dactyli uel ſpon dæi:tertius tantum dactilus. quartus ſpondeus hoc modo.ſi uis. cælſi.iu. ra to:nantis.uſus eſt metro ter.

Si uis cælſi iura tonantis. Quæ nam diſcors fœdera rerum.

Puro claro lumine phœbum.

Sextum & uigeſimum monocolon uerſus eſt dactilicus archilochi' cõ ſtans tetrametro bucollico & trib' throchæis hoc modo.quam uari.is ter. ras ani.malia perme.ant fi.guris.uſus eſt hoc metro ſemel.quam uariis ter ras animalia permeant figuris.

Hæc ſunt mi frater que de Horatii Flacci: ac Seuerini Boetii metris ad te perſcripſi.ſupereſt ut ipſe mihi non ſolum agas gratias:uerum etiã gra tiam referas.quod accumulatiſſime factum exiſtimabo:ſi ex lucubratione noſtra tantum quantum ſuperamus ſimul atq; optamus cœpiſſe te fructũ intellexero.

Finis.

OMNIBONI LEONICENI VINCENTINI LIBELLVS DE AR TE METRICA.

ES IN MEtro dicitur:q; pedis officio fugatur. Metra enim per pedes quodammodo incedunt.Pedes alii dicuntur le gitimi.alii uero nothi. Legitimi pedes metri cuiuſque no minantur hi: qui ſunt naturales in uerſibus: Nothi uero qui per corruptelam ſolutionis accedunt. Solutio autem dicitur in metro quotienſcunque pro una longa ponim' duas breues.Igitur heroicus uerſus: de quo non nihil dicere ſtatuimus legitimus eſt ſpondæus:accedunt autem dactilus atque trochæus:par ſpõ dæo reputatur quia in fine tantum ponitur: ubi ultima ſemper indiffe rens habetur.Dactilicus uero quattuor tempora ſillabis complet tribus:& ſpondæus totidem complectitur duabus. Syllaba enim longa duo tẽpo ra habet breuis unũ & tantũ duas proferendo breues tẽpus cõſumit:quan tum dum una profert cũ enim illa curſim: hæc tractim & cum quadã mo ra pronuncietur Quo circa in heroico uerſu ſpõdæus pes.(ut dixi)legitim' ſibi oẽm uendicat locum: ſic etiam dactylus qui ſpondæum temporibus æquat.In quinto tñ loco ſpõdæum raro:dactylum frequẽtiſſime inuenies: ut diſcedens chlamydemq; aureo dedit intertextã:hic enim quintum ſpõ dæus locũ poſſidet:trochæus ut dictũ eſt nunquã niſi in ſexto locatur.Is enĩ uerſus heroici poſtremus eſt locus ubi ultima ſyllaba ſit liberior: alioquin uno foret tempore minor:nec tamen pro ſpondæo dactylus tantũmodo ponitur:ut Arma uirumque cano troiæ qui primus ab oris: uerum etiam anapeſtus nõunquã ut fluuiorũ rex eridanus capoſq; per omnes.Aliquan do proceleumaticus:ut tenuia nec lanæ per cælum uellera ferri.Animad

uertendũ eſt aũt in ſcanſione ſineræſim pleruncꝫ fieri uel colliſionem. Syneræſis dicitur quotienſcũcꝫ duæ uocales in unam coguntur ſyllabam:ut Hictamen ille urbem patauí ſedeſcꝫ locauit.& Dii quibus imperiũ hoc eſt terat.& ſolio tũ iuppiter aureo. Coliſio aũt fit cũ ſola uocalis a biicit̃:uel ẽt cõſonans cũ ſua uocali ſola uocalis abiicit̃ ſi dictio ꝓcedẽs uocali terminet̃ & ſequens uocali incipiet:ut Carthago Italiã cõtra. Itidem ſi in his cõpoſitis aduerbiis. Deinde deinceps de hinc & ꝓinde:ut æneas quo deinde ruis & redde age quæ deinceps riſiſti.& Eurum ad ſe zephirũcꝫ uocat:dehĩc talia fatur & proinde tona eloquio. Cõſonates uero cũ ſum uocali abiciũtur ſi dictio præcedens deſinat ĩ m:& ſequẽs incipiat a uocali:ut Littora multum ille & ter.iacta alto.& Ter ſcopuli ciamorẽ inter caua ſaxa dedere. Eadem rati eſt uerſus hipermetri. Hipermetrum appellamus ũerſum q una ſyllaba amplior eſt:itacꝫ ſequẽs uerſus a uocali ĩcipiat neceſſe eſt:ut poſſit fieri colliſio ſeu uocalis excludit̃ ſola ut Ecce furens animis aderat tyrinthius omnemcꝫ acceſſum luſtrans:ſeu conſonans cum ſua expellitur uocali: ut Aut dulcis miſti uulcano dequoquit humorem. Aut ſoliis undam:eſt etiam ubi s abiicitur ſola.ut ponite ſpes ſibi quiſcꝫ ſuas.uel cum ſua uocali ut Inter ſe coiiſſe uiros & decernere ferro. Illud quocꝫ admonẽdum uidetur u poſitum poſt s uocali ſequẽte in eadem ſyllaba uim amittere litteræ ut Suadet enim ueſana fames:& ſuaue rubens hiacynthus:& Quibus a ceteris in prælia ſuet᷑. Huic quocꝫ & cui monoſyllaba ſunt:ut Huic coniũx Sichæus erat:& cui pater intacttam dederat primuſque iugarat. Nonnunquam ſyllabæ diæreſis fit:ut aput Horatium Nunc mare nunc ſylue. Eſt enim pentimemeris heroica:& ſyluæ triſylabum eſt. Ouidii quoque tale eſt: Hæc quoque te ſaluo perſoluẽda mihi. A e quoque diphthongus latina in græcam ai uerſa diuiditur:ut Aulai in medio libabant pocula bacchi & diues opum diues pictai ueſtis:ώ auri:pro aulæ & pictæ.

De ſyllabis.

Ed quoniam ex ſyllabis conſtant: ſyllabæ autem uel breues ut longæ uel communes ſunt:quanam ratione quæcꝫ ſyllaba dignoſci poſſit breuiter dicemus. Syllaba dicta eſt ex græco uocabulo συλλαβη.n.acceptione litteraꝝ ꝓpria enim illa ſyllaba eſt:quæ de pluribus conſtat:ut eæ:poſt:ſtirpe . Quæ autẽ de una uocali perficitur abuſiue dicitur ſyllaba:ut ea. Oẽs autem ſyllabæ a uocalibus ſuis incipiunt habere tractatum atcꝫ exordium ſumunt. Cõſonantes etenim quæ ſequuntur ipſi ſillabæ imputant̃.præcedentes autem nõ ipſi:ſed aut uacabunt aut ſuperiorem breuem iuuabunt:ut putaglans. Ab a conſiderantes n & s damus ipſi ſillabæ.quia ſequntur uocalem. G.uero & l nõ ipſi imputamus.ſed ſeruamus ad auxilium ſuperioris breuis ſi forte precedat. ut iuglandes. Cõſonantes autem nõ hæ ſolum quæ ĩ eadem ſillaba ſunt ſed etiam in ſequenti poſite iuuant præcedentem uocalem.ut arma.

De breuibus ſillabis.

Syllabæ breues quattuor modis cōſiderandæ ſunt:primo ut ha-
beant uocalē breuē:deinde ut nō deſinãt in duas conſonãtes:
aut in unã duplicem:aut in unã.i.inter duas uocales cōſtitutã
qbus q̃ttuor modis e cōtrario aiaduerſis deprændimus lōgas.
nam ſi ſit uocalis naturaliter producta ſyllaba longa erit:ut duos ſi ēt duæ
cōſonantes ſequuntur breuē ſimiliter longa erit:ut ars aut una duples:ut
pix.uel ſi inter duas uocaler eſt r ut Troia.Plane diphtongi ſillabas lōgas
faciunt Sōt autē quattuor æ ut Aeneas:œ ut poema ſed diuiſa eſt.cōiūcta
ut mœtus fœdus au ut augę.eu ut eurus. Cæterū ei apud antiquos tm̄mō
deprændit̃:ut eitur:& in græcis nominibus diphthongus ē υι:ut αρπυια
Sed quoniam difficilis eſt depræhenſio circa ſillabas naturaliter breues.
aut longas:ſic breuiter conſideremus.

De primis ſyllabis.

Omnis ſyllaba uel primū uel medium uel ultimum locum tenet
Quæ in primo loco poſita eſt:octo depræhendimus modis.po-
ſitione:uocali ante alteram uocalem :deriuatione:compoſiti-
one:præpoſitione diphthongo:regula & exemplo.Poſitio ubiq̧ producit
ſyllabam.Eſt autem poſitio de qua ſupra diximus cum duæ cōſonātes uo-
calem ſequūtur:uel una duplex ut dux:uel ſi inter duas uocales eſt i:tunc
enim pro duplici conſonante accipitur:ut Pompeius.

Vocalis ante alteram uocalem in latinis dictionibus ſemper breuiatur
ut luo præterquã in hoc uerbo fio ſis producitur i niſi poſt e ſequatur r:ut fi
erem fieri:in quibus breuiatur i.nam in græcis dictionibus plerunq̧ ꝑdu-
cit̃:ut aer dius a um Chius a um.Vir Dia Camilla:& tūc ſciat aeries alpes.

Deriuatio poſitiui naturam ſapit:ut amor corripit primum :quia deri-
uatur ab amo:cuius prima ſillaba corripitur. ſed fallit in pleriſque: ut hu-
mo as leges uires:Reges ſedes uoces iucundus ſtaturus :pedor uomer
ſeculum nequam laterna regula Italia.quæ primam producunt :quum a
primitiuis eãdē corripiētibus deriuent̃.Littera aūt & littus geminarunt.tt.
Nam quod nōnulli dicūt oportunū deriuari ab oportet falſum eſt:quos ñ
ſcriptura tantū arguit:ſed ēt ſignificatio uerbi.Eſt.n.oportunus ille qui eſt
oībus accōmodatus ueluti portus.nō ergo deriuat̃:ſed componitur ex ob
& portus componitur oportunus.Econtrario correpta ſunt alia q̃ a produ
ctis deriuant̃:ut dux ducis ſopor acerbus dicax aruſpex ariſta uadū:ſtabu-
lum ſtabilis omaſus arena lacerna nota noto nato fides titulꝰ.Et fides nō
ab eo uenit quod ē fido.ſed qa fiat quod eſt dictū.Iccirco nuncupata eſt fi-
des.ut ait Cicero.Titulus uero nō a titane.ut iſti uolunt.ſed a tuẽdo dici-
tur:ut Varroni placet:quod & ſcriptura ãtiquorꝫ probat.Titulus enim in
codicibus antiquis ſcribebatur.

Cōpoſitio demōſtrat accentū ꝑduci uel corripi primā ſyllabā ſimplicis:
q̃ media ſit cōpoſiti:ut amat.ſi cōponat̃ eum ad ꝑfertur:adamat:media cor

tius B.
Dux ducis
Sopor
Acerbus
Dicax cis
Aruspex
Arista
Vadum:
Stabulum
Stabilis
Omasus
Arena
lacerna
Nota
noto
Nato
Fides
Titulus

rapta.ut clamat Si cōponatur cum in ꝑſcitur inclamat media ꝑducta.Ita illius qdem uerbi primā breuē huius uero inclamat longā eſſe dephendimus.Eadē ratio ē compoſitorū oīum.ut facit inficit.patē imparē.ducit inducit.lotus illotus. Excipiunť iſta quorum prima in ſimplicitate ꝑducta cōpoſitiōe corripiť.innuba.ꝑnuba.diero peiero.cauſidicus maledicus·cognitus agnitus.infio & ſuffio ſemiſopitus.Ecōtrario ambitus.comitiū mediam producunt.cum ſimplicia.eorum primam corripiant.

¶Præpoſitio quanta fuerit in appoſitione.tanta in cōpoſitione.

¶Notantur aliquat ad ab ob in & ſub.q̄ cum iacio cōpoſitæ producuntur.q̄uis per ſe poſitæ corripianť.Sed ratio compoſitiōis exigit ut a in i uertať prima i ꝑ cōſonāte ſeruata.Et ſicut facio officio dicimus.ſic iacio obiicio dicamus.Sic igiť rationabiliter in reiicio. Virgilius produxit re.ut Atque oculos rutulorū reiicit aruis. Sic alibi, Reiice ne maculis infuſcet uellera pullis.Sed tamen argumentať Seruius lōgam eſſe ſpe qua per deriuationem in præterito longa eſt futura.ut reici. ¶Denique εχέτασιν factam eſſe dicit.nam in re ibi corripitur.ut Tityre paſcentes a flumine reiice capellas.Eſt enim proceleumaticus.

¶De ubiq̧ producitur.ut deduco.niſi componatur cum dictione incipiente a uocali.ut dehiſco.

¶præ etiam diphthongus correpta efficitur.ſi cum dictione incipiente a uocali componatur.ut præuro præibis.

¶Di quoq̧ ubiq̧ ꝑducitur.niſi in dirimo & diſertus.

¶Re uero oībus in locis breuiať.niſi ī reiicit.ut diximus & refert.cū dicta re ſignificat aut ꝑdeſſe.nā in reppuli & r̄ttuli reppi cōſonātes geminanť.

¶Pro qdem ꝑduciť.ut ꝑmere.Sed pleraq̧ excipiunť. ut ꝓteruus ꝓcella.pronepos profugus profanum profundum propero ꝓfiteor profeſſus ꝓficiſcor ꝓfecto in quibus corripiť ꝓ.Et ſi cōponatur cum dictione incipiēte a uocali.ut ꝓhibeo. prohibeta uero græcum eſt ϖροφητησ.Propheta Sicuti σουηστ & ſophiſta.

¶Diphthōgus qdē ſemp ut dictū ē ſyllabā ꝑducit niſi cū uocalis ſequitur.tū Regula primā ſyllabā docet hoc mō.Omne ꝑteritū biſſyllabum ꝑducit primā ut emi/ ꝑter pauca bibi fidi ſcidi ſteti tuli dedi.Et q̄ uocalē hn̄t añ alterā uocalē ut uni ſui.In oībus aliis q̄ta fuerit in pn̄ti tāta erit in ꝑterito.Vt amo amaui.Excipiunť genui & poſui.q̄ primā corripiūt contra poſitionē ſuā iam in ntō ꝑduciť.cū in obliqs correpta uideatur.Idem fieri ēt fine inflexione notaui ut leuis tps cū ſignificatiōe mutauit.nam ſi nitidū ſignificat ꝑducitur. ut Virg.Ille iter ueſtes & læuia pectora lapſus.Tum leuis ocreas electro.alioqn uero corripiť.neq̧.n.leue nomē amatæ & par leuibus uentis.q̄re diligēter attēdēdus ē uſus poetaꝝ.nec nō & geminata ꝑterea primā corripiūt.ut momordi peperi.felli. Pari rōne oē ſupinū biſſyllabū ꝑducit ꝑmā ut motū.ꝑter itū quitū citū ſcitū ſatum tutū ratū litū cum ſuis cōpoſitis Exēplū hoc ſpectata poetaꝝ auctoritas ualet ad mōſtrādā q̄titatē ſyllbarum

oim primæ.ut uirg. Arma uirumq̧ cano ui breuis eſt:media:ut latinæ:Illo
q̃rat̃ cõiunx Lauinia cãpo ui eſt lõga ultimæ:ut daphni. Daphni tuũ poæ
nos ẽtiueniſſe leones:ni breuis eſt.Proderit igr̃ plurimũ ꝓbatoꝝ poetarũ
uerſus tenuiſſe:nã qa regulis oĩa cõplecti nõ pñt:ſupeſt ut ad exempla cur
ramus:q̃ apud poetas ꝑ lectionẽ facile deꝑhendem⁹:& hæc de primis ſyl-
labis dicta ſufficiant

De mediis ſyllabis.

Væ uero ſyllaba in medio cõſtiterit iiſdẽ ferme cõprehẽdet̃ mo
dis. poſitiõe:ut capillus:diphtõgo:ut ptolæme⁹:exẽplo ut ſupra
diximus:uocali ante alterã uocalẽ ut iulius curia: & ferme ſemp
in latinis dictionib⁹ breuiat̃ uocalis ante alterã uocalẽ:i mediis
quoq̧ breuiat̃:ꝑter q̃ in genitiuis terminantibus in ius:ut unius ullius : ubi
mõ lõga i mõ breuis inuenit̃:alius tñ ſemper ꝑducit̃:alterius uero ſemper
breuiat̃.Genitiui quoq̧ & datiui qntæ declinatiõis e purã ante i ꝑducunt:
ſpes ſpei:canities canitiei:dies diei:unũ etiã apud Statiũ inuenies i ante us
ꝑduxiſſe licius:ut Tẽpla liciæ dabis.Nã apud græcos aliquando fit hoc:ut ſi
dius ſperchi⁹ aruis.Ei qdẽ diphthongũ græcã ante us uel a uel um modo
in i mõ in e longã conuertimus in i:ut argia
lampia ni comedia in e ut deiopẽia calliopeã
medea platea:& huiuſmodi poſſeſſiuis:ut achileus alpheus.
Nam q̧ Virg.tiphœa e correptã protullit.Qui tela tiphœa tennis Dori-
cum eſt illi.n.de ei diphthongo i abiiciũt:& e ſola breuis remanet tiphœa
Regula mediã deprehẽdim⁹ ſyllabã & ꝑcipue in deriuatiuis ſiue penultia
ſit illa ſiue añpenultima : nã in primitiuis accẽtu facile cognoſcit̃ correpto
ut dñs.Producto:ut caminus.Iccirco debem⁹ conſiderare etiã in deriuatiuis
queãdmodũ naturaliter ꝓfert̃ ut Victorinus. Nã ſi neſcis q̃ta ſit agnoſcens
in genitiuo primitiui qm̃ longa ẽ:apte.n.ꝑducit̃:ut Victoris .Deĩde etiam
inflexiones cõſiderare debemus:ut tellus ſi neſcis q̃ta ſit in noĩatiuo agno-
ſces in genetiuo q̃a longa eſt.Rurſus ſibilorũ : ſi neſcis q̃ta ſit bi in plurali:
ãgnoſces i ſingulari qa breuis eſt ſibilus enim facit.Sic relegerunt le ne du-
bites q̃ta ſit.ſingularis pronunciatio ſignificat relegit.

De penultimis ſyllabis.

Enultimã igit̃ in deriuatiuis hoc modo deprehendimus.
Ante la ꝑducit̃ e:ut cautela ſuadela.Ante na ſimiliter ut cantile
na leena excipit̃ aduena cõuena:q̃ penultimã coripiũt a uerbis
ſuis ſicut ꝑfuga aſſecla.collega tñ ꝑducit̃ a lego. Notantur ẽt q̃ a gigno de
riuãt̃.ut indigena & alienigena.I quoq̧ ꝑduct̃ ante na.officina tonſtrina.
excipit̃ mutina pagina fuſcina turtina ſarcina.ſed hæc magis primitiua
ſunt.Sucina uero eſt plurale.Ante ra ꝑducit̃ u. ut cenſura ꝑtura. nam ſa-
tura primitiuũ eſt.purpura uero a græco uenit πορφύρα.
Ante le producitur i:ut monile ſedile.
Ante go penultima ſemper producitur : ut ut Carthago uirago caligo

erugo excipitur unum biſſyllabum ligo.
¶ Ante do ſimiliter:ut dulcedo:libido fortitudo hirundo.
¶ Ante ar producitur:ut lacunar lupanar:niſi ſit uocalis ante alteram uo/calem:ut laquear.
¶ Ante nas.ut Rauenas:Arpinas.
¶ Ante ris uel re:ut militaris uel militare.Iuuenalis. Et pegma & pueros: inde adualeria raptos.
¶ Ante tis quoq;:ut ſamnitis & tiburtis ueſtratis quorũ nominatiui non ſunt in uſu excipiunt ceretis ſiue ceritis in quo nõ mõ ꝓducit:ut q cerete domo qui ſunt minoris in aruis:ſed etiam corripitur : ut eſt ingens geli/dum lucus prope ceritis amnem.
¶ Ante nus producit a : ut romanus troiãus:nã dardan⁹ primitiuũ ẽ. E ut terrenus. I ut iugurtinus: excipit diutinus craſtinus ornotinus ſerotinus priſtinus mediaſtinus oleaginus fagin⁹ & fraximus : qd primitiuum eſt.
¶ Ante rus producitur o:ut decorus ſonorus.
¶ Ante ſus quoq;:ut ſaxoſus mœticulos a mœtu.
¶ Ante tum ꝓducit e:ut oliuetum myrtetum:excipitur temetum.
¶ Ante tas.penultima corripitur:ut bonitas integras niſi ſit poſitio ut li/bertas.
¶ Ante dus quoq;:ut herbidus floridus.candidus.Pandus uero pandid⁹ facere debuit.
¶ Ante lus uel la uel lum in diminutiuis breuiatur : ut urceolus unciola luceolum.
¶ Ante al ſeruatur penultima primitiui producta : ut ceruix ceruical tri/bunal correpta.ut animus animal.
¶ Ante men a prima & quartæ coniugatione producitur.ut oblectamẽ munimen.A ſecunda uero & tertia corripitur.ut regimen monimen: ni/ſi in uo deſinat uerbum tunc producit.ut flumen lumen numen.Sed in compoſitis a cano ſemper corripitur.ut tubicen & fidicẽ.Excipitur tibicẽ quod ſolum penultimam produxit propter ſyneresin duarum uocalium: nam tibicen debuit eſſe.
¶ Ante lis in denominatiuis ꝓducit.ut Martialis:fidelis herilis: excipitur equalis:parilis:qd a paro deduci uidet:nam in uerbalibus ſemp corripit ut fertilis utilis ſterilis quoq; & ſtrigilis penultimam corripit.
¶ Ante tus in uerbalibus ſeruat penultia participiorũ.ut ornatus.territus In aliis uero ꝓducitur a ut togatus i. ut aiutus u. ut cornutus.ueritus autẽ primitium magis eſt.at de penultimis quidem ſatis.

¶ De ante penultimis ſyllabis.

ANte penultiama uero ita dignoſcitur.
Ante bilis producitur a ut tractabilis.
Ante bundus ut erabundus.
Ante bulum ut conciliabulum. Ante cundus ut iracundus.

Diutinus Craſtinus Ornotinus Serotinus Priſtinus Mediaſtinus Oleaginus Faginus. Fraxinus

¶Ante ceus ut ordeaceus:ſiue cius ut gallinacius.
¶Ante culum ut miraculum. Ante mẽtrum ut ornamentum.
¶Vnte rius uel rium:ut ſagittarius armarium ſalarium:excipiuntur que a numerorum nominibus deriuantur:ut denarius.
¶Aate cula in diminutiuis producitur e:ut uulpecula diecula.
¶Ante mentum.ut incrementum.
¶Ante facio uero breuiatur:ut calefacio.
¶Ante bilis corripitur i ut ſenſibilis. Ante bundus ut ludibũdus.
¶Ante cundus unũ rubicũdus alternitatis cã:nã rubibũdus debuit eſſe.
¶Ante bulum ut turibulum.
¶Ante cies ut canicies. Virg. Canicies inculta iacet ſtant lumine flãmæ.
¶Ante cius:ut tribunitius. Ante cia:ut pudicitia.
¶Ante culus cula uel culũ i diminutiuis : ut igniculus:anicula : reticulũ.
¶Notatur cuticula: q̄d ſolum ĩ hac forma diminutiuoꝝ antepenultimã ꝓduxit. Iuuenalis. Combibit æſtium contracta cuticula ſolem. Nam periculum ſeruat penultimam ſui uerbi productam perior periris. Vnde experior experiris periculum.
¶Ante lius quoq; penultimam ſeruat ſui primitiui correptam:ut uirgul ta Virgilius Productam:ut ſeruilis ſeruilius.
Similiter ante mentum modo corripit̃ ſi breuis fuerit penultima primitiui:ut monuĩ monitus:monumentũ modo ꝓducitur:ſi ecõtrario lõga ſit ut munio munitus munimentũ incremẽtũ quoq; eadẽ rõne antepenultimã produxit:ut magnum Iouis incrementum .In iunctura uero compoſitionis ſemper breuis eſt:ut uerſificor:bellipotens:quadriiuges.
¶Ante nius mõ ꝓducit̃ o:mõ breuiat̃ ſecũdum penultimam primitiui productã:ut Iuno iunonis iunonius. Calidon calidonis calidonius:correptã:ut hemon hemonis hemoni⁹:ſtrimõ ſtrimons ſtrimonius. Inuenit̃ tñ poetã in eiuſmodi añpenultimã latẽter ꝓduxiſſe: Virg. Obſtipuit primo aſpectu ſidonia dido:ſidonia ꝑfert̃ producta:q̃ alibi corripit̃:ut ſidonia q; oſtẽtat opes:& Sidonio ẽ iuectus equo. Sed hoc metri neceſſitate fieri uidet̃ in eiuſmodi noĩbus ſi ultima producitur antepenultima correpta proferatur aliter in heroico uerſu ſtare non poteſt.
¶Ante rius uel riũ ſimiliter ꝓducit̃ o: ut uxorius : p̄torius pretoriũ. Vero añpenultĩa in oĩbus a luẽdo cõpoſitis corripit̃:ut diluuiũ:illuuies:ꝓluuies ficiẽt ingluuies.¶In um p̄terea deſinentiũ deriuatiuoꝝ ſiue ẽt cõpoſitoꝝ p̄ter ſupradictas formas diuerſæ ſunt aliæ:ut palladiũ remediũ preſidium cõnubiũ ſalaciũ ſuauiũ officiũ iudiciũ cõſiliũ exiliũ cõſiliũ augurium municipium conuiuiũ regimiũ faſtigiũ:quoꝝ añpenultima a primitiuis dignoſcit̃:ut a palladis palladiũ:a mederis remediũ:a p̄ſidis p̄ſidiũ añpenultima correpta. Rurſus a nubit cõnubiũ:a ueſtis ueſtigium:a faſtidis faſtidium: & faſtigiũ antepenultima dignoſcit̃. Nam q̄d Virg. ait Cõnubio iungam ſtabili:ꝓpriãq; dicabo, Siſtolem fecit:Alibi ſecundũ artẽ ꝓducit : Cuiq; le-

ges loci dedimus connubia noſtra reppulit.

¶De mediis dixim⁹ q̄ nobis memoriæ occurrerūt: Si q̄ ꝑterea ſunt mul/ta ēt nō negauerim in eis iuare poterunt nos exēpla poetaꝝ: neq͂.n.tam breuib⁹ ſpatiis imenſa uerboꝝ copia cōprehendi potuit: q̄re de ultimis iā dicere pergamus.

¶De ultimis ſyllabis.

Finita caſualia p rectos & accuſatiuos caſus corripiuntur: ut ſyllaba muſa illa: p ablatiuos uero ꝓducunt: ut a ſyllaba a muſa abilla: p uocatiuos quoq͂ ſi a græcis uenerint as ꝓductā terminātib⁹ ut Aeneas o ænea. Soſias o ſoſia Illud quoq͂ ſciendū eſt licet oīs uocatiu⁹ in a deſinēs corripiat ēt ſi ſit apud græcos product⁹: ut Syria phrygia. In paucis tñ græcis inueniť poeta ſeruaſſe morē græcū: Statius. Non tegea nō ipſe deo uacat alite fœlix. Cylene: & alibi. Te plangeret argos. Te ne mea tibi lerna comas lariſſa ue ſupplex poneret.

¶Numeralia uero in ginta finalē habēt indifferentē: ut triginta: uerba ꝓducuntur: ut ara memora: & monoſyllaba ut da.

¶Aduerbia quoq͂ ꝓducunť: ut ultra: ꝑter ita puta: & qa coniunctio q̄ tñ fit aduerbium. Virg. Heu qanam tanti cinxerunt æthera nimbi.

¶E terminata monoſyllaba ꝓducunť: ut me te ſe: excipiunť q͂ ue ne pro an. & ſyllabica adiectio pte: ut ſuapte q̄ breuiantur: poliſyllaba uero corri/piuntur: ut cubile ꝑneſte: niſi ſint a græcis tranſformata: ut ελενη Helene: χυρινη cyrene tunc uertitur η in e longam.

¶Vocatiu⁹ quoq͂ a græcis trāſformat⁹ i es uel i e lōgam deſinētibus ſilr ꝓducuntur: ut αγχιση anchiſe πηλειδη pellida: αϖολήξενη pollixene.

¶Ablatiui ēt q̄ntæ declinatiōis: ut die cum ſuis cōpoſitis: ut pridie tertiæ quoq͂ unus ut famæ. In græcis inueniť e ꝓducta finire ablatiuus tā primæ q̄ tertiæ declinationis primæ: ut Lucanus ſignaq͂ ab euphrate cum Craſ/ſo capta ſequentes. Tertiæ ſimiliter ut Demoſthene. Sed datiuus magis græcus pro ablatiuo poſitus eſt latino: ut ἐυφράτη eufrate: δημοσθενη: Domoſthene: ei diphthongo in e longa uerſa.

¶In uerbis ēt imperatiui modi ſecūdæ coniugationis numeri ſingularis ꝓduciť e: ut mone ſede: uale: niſi ſequēs dictio a uocali incipiat: tūc corripitur aliquando ſyllaba longa Virg. Et longum formoſe: uale uale inquit Iolla: hoc enim in' communibus ſyllabis admonebimus.

¶In aduerbiis rurſus producunť que a datiuis tranſfigurant: ut a docto docte: fero fere: pulchro pulchre: exceptis bene & male que breuiantur.

¶I ꝑ finita ꝓduciť: ut ſcripſi exceptis niſi & q̄ſi: & datiuis & uocatiuis græ/cis: quoꝝ nominatiuus in is correptā definit: ut daphnis daphnidi daphni: amaryllis amarillidi amarilli: quæ breuiantur: nam ſi ab alio ſint nominatiuo nō ēt in i uocatiuum mittunt: ſed datiuum tantūmodo: ut arcas arcadi: pallas palladi. Si uero ſyneresis fiat uel diphthōgus apud græcos tūc in i uertiť lōgam apud latinos: ut ορφει Orphei. Virgil. Orphei calliopea lino formoſus Apollo: notantur etiam mihi tibi ſibi & ubi ibi quæ indif/

ferentur ponuntur.

¶ O terminata monoſyllaba ꝓducunť:ut do ſtc:polliſyllaba indifferen/
ter ponuntur:ut lego. Excipiuntur græca: in o productam deſinentia:ut
μάντο manto. λίλο σαφο ſapho. Datiui quoq; & ablatiui in o terminā/
tes:ut populo lectio illo qui producuntur. Gerundia uero indifferēter po/
nunť:ut legendo. Aduerbia quoq; modo producuntur:ut tanto ſubito:
modo breuiantur:ut cito ſero.

¶ V finita producuntur:ut gelu cornu tonitru.

¶ L litera terminata corripiuntur latina ac barbara:ut ſal animal mel pu/
gil tanaquil & exul. Excipiuntur duo latina:ut ſol & nil: & barbara in el:ut
daniel & michael.

¶ N littera finita latina & græca producunť:ut pæan titan lien & ren. De
græcis excipiunť accuſatiui terminantes in in:ut capin parin procrin & in
on neutra:ut illion pellion. Et accuſatiui tam maſculinoꝝ atq; cōmuniū
in os correptā deſinentium:ut Menelaos Menalon:epodoos epodō: hia
cynthos hiacynton:eutrapelos eutrapelon.

¶ De latinis uero excipiuntur corripientia penultimam creſcentis geni
tiui ut nomē nominis. Præterea an forſan forſitan in & an cum ſuis cōpo
ſitis & eiuſmodi dictiones quæ p apoſtrophen ꝓferuntur: ut uiden. ſatin:
egon pro uides ne ſatis ne egone.

¶ R littera terminata corripiuntur latina & græca. ut Cæſar nectar. De
græcis excipiunť in er deſinētia: ut αἰθήρ æther κρατήρ crater ρηα aer
η enim ut diximus ſemp in e lōgam uertiť. de latinis uero excipiunť mo
noſyllaba ut lar far par:cum ſuis compoſitis uer cur & fur.

¶ As ſyllaba finita producūtur latina & græca:ut ciuitas tis pallas antis
de græcis excipiuntur mittētia genitiuū in diis ut arcas arcadis pallas dis
Accuſatiui pluras nominū per os formantium gtūm breuiātur ut phylis
phylidos phyllidas tros troos troas.

¶ Es ſyllaba finita producūtur tam græca q̄ latina ut chremes chremeris
uerres ris:hæres dis:de græcis excipiūtur nōiatiui plurales ut iliades gara
mantes:de latinis uero corripiētia penultimā genitiui creſcētis:ut hebes
tis:abies tis:tn̄ ceres & pes cum ſuis cōpoſitis producuntur.

¶ Is ſyllaba terminata corripiuntur græca & latina:ut paris collis:de græ/
cis pariter & latinis excipiuntur ꝓducentia penultimā creſcētis genitiui:
ut delphis:ut delphin delphinis telchis telchin telchinis ars arinis ſoteris
ſoterinis:ꝓpria ſamnis·ſamnitis. Ruſus excipiūtur de latinis accuſatiui
& datiui cum ablatiuis:ut dominus omnis:& uerba ſecūdæ cōiugationis:
ut munis & unum anomalum ut uelis cum ſuis cōpoſitis ut nolis & ma
uis. Monoſyllaba & ꝓducūtur:ut dis uis cum ſuis compoſitis:ut q̄uis. No·
tantur is mis tis quis bis quæ breuiantur.

¶ Os ſyllaba finita producūtur græca: atq; latina:ut heros herois: nepos
nepotis:de græcis excipiuntur neutra in os deſinentia:ut ἄργοσ argos.

χητοσ cetos:& maſculina quæ per ου formant genitiuum.ut typos ου τυϖοσ μονοοσ.De latinis autem unum os oſtis notantur apud quoſdam compos & impos.

¶Vs ſyllaba finita latina tãtum corripiũtur:ut lepus leporis:dignitus digiti:excipiuntur monoſyllaba:ut ſus ſuis:mus muris:thus thuris: deniq; oia producentia penultimam creſcẽtis genitiui producuntur:uirtus uirtutis:tellus telluris:notatur palus quæ ẽt corripitur apud Horatium.Regis op9 ſterilisq; diu palus aptaq; remis.Genitiui quoq; quartæ declinationis nominatiui accuſatiui uocatiui plurales eiuſdem declinationis producuntur:ut huius manus o manus hæ manus has manus.Cræca ſimiliter producuntur:ut melampus panthus.

¶C litrera terminata ꝑducuntur:ut alec:excipiuntur lac donec nec:quæ breuiã ut:nam hic hæc hoc indifferenter ponuntur:quãuis corripi magis debere Priſcianus quodãmodo oſtẽdit dicẽs:hocce uocali ablata per ſynalœpham manentibus duabus.cc.ſolere produci.Virgilius.Hocce erat alma parens:nam ſi manentibus duabus.cc producitur:igitur una remota corripitur.

¶D uero & t litteras terminata corripiuntur:ut aliud caput niſi diphthõgo terminetur:ut haud & aut:uel poſitione ut legunt: uel ſyncopa:ut fumat pro fumauit.

¶Quẽadmodum breues ſyllabæ aut longæ ſeu primæ ſeu mediæ ſeu poſtremæ fuerit deꝑhendantur:breui ꝑſcripſimus.nũc qđ ſupeſt de cõibus deinceps dicemus.

¶De cõmunibus ſyllabis.

COẽs ſyllabæ modis fiunt octo.primus modus eſt ſi correptam uocalem duæ conſonantes ſequuntur:quarũ prior muta eſt & ſequens liquida & quidem eſt in hoc longa.uaſto cyclopas ĩ antro breuis in hoc.Vaſtoq; a rupe cyclopas.

¶Secundus modus eſt cum correpta uocalis in unam deſinit conſonantem ſequente h:quæ nota aſpirationis eſt:longa eſt enim in hoc:Terga fatigamus haſta:breuis in hoc Quiſquis honos tumuli.

¶Tertius modus eſt cum correptam uocalem duæ cõſonantes ſequunt quarum prior s littera:eſt enim longa in hoc.unde ſpiſſa coma breuis in hoc.ponite ſpes ſibi quiſq; ſuas.

¶Quartus modus cum correpta uocalis partem terminat orationis quæ in unã deſinit cõſonantẽ:eſt enĩ longa in hoc.nã tibi timbre caput euandrius abſtulit enſis.Breuis in hoc:Hic per caput o ciues Hoc tñ pẽtimemeri & eptimemeri datur:ut ſi pars orationis in breuem deſinat:produci poſſit.Eſt autem pentimemeris poſt duos pedes & ſemis ut in ſuperiori exẽplo Nam tibi timbre caput euandrius abſtulit enſis.Eptimemeris autẽ fit poſt tres pedes & ſemis : ut Cum muros arcemq; procul & rara domorũ nam etiam ſi in unã deſinant conſonantẽ Pẽtimemeris uel eptimemeris uidet exemplo probari poſſe:ut Dona dehinc auro grauia ſectoq; elephã

to.Sed ſciendum ꝙ breuis ſyllaba pōt pro longa poni Tunicaqꝫ induit artus:econuerſo longa pro breui:ut Obſtupui ſteteruntqꝫ comæ.

¶Quintus modus eſt cum diphthongū uocalis ſequitur. eſt enim lōga in hoc Muſæ aonides: breuis in hoc inſulæ ionio in magno.

¶Sextus modus eſt cum nūdam uocalem uocalis ſequitur: eſt enim longa in hoc: o ego infœlix: breuis in hoc: ſub Ilio alto.

¶Septimus modus eſt cum pronomē. e. littera terminatum uocalis ſtatim ſequitur eſt enim lōga in hoc. Hoc erat alma parens. breuis in hoc ſolus hic inflexit ſenſus. ſed hic pro duobus conſonantibus ponitur Cur dixi. unde etiam apud antiquos ita ſcribebatus hocce erat.

¶Octauus modus eſt cum breuem uocalem ſequitur. z. eſt enim in hoc longa. Mezentii ducit exuuias breuis in hoc Nemoroſa zacynthos.

¶Omniboni Leoniceni Vicentini de Arte metrica libelli.

¶MARII SERVII HONORATI GRAMMATICI CENTIMETRVM.

CLARISSImo uiro Albino Marius Seruius grāmaticus S. Tibi hunc libellum prætextator uidelicet decus urbis Albine deuoui. Nam licet patris autqꝫ (quib⁹ maximam reuerentiam litteræ debēt) quottidie urgearis exemplo ibiqꝫ: pubeſcas quo uelut ad muſarum ſacra uenitur. nō tamen cælo ſuo tantum numina proferuntur: ſed ſæpe humiles uicos ac uilia pauperum tecta ſubierunt Quare laboris mei uelim faueas uoto. īdulgeas audaciæ: quod ſi ſecus ceſſerit in cupiditatem deuotionis interpretabor euentum placendi: licet audacter non tamen indignanter hunc libellum qui uoluerit centimetrum nominabit. Tot enim metrorum genera digeſſi quanta potui breuitate rationem omittens. Quo quidem quod naſcatur ex genere: qua ſcanſionum diuerſitate cædatur: que res plus confuſionis quam utilitatis habet. Sed lectori hæc generaliter ſunt ſcienda: finalem ſyllabam in omnibus metris indifferenter accipi. Solutionem eſſe: cum pro una longa ſyllaba duæ breues ponuntur: loca imparia dici primum: tertium: quintum & deinde patia ſecundum quartum ſextum. Et deinde pentimemerim eſſe: cum poſt duos pedes ſequitur ſyllaba que partem orationis terminat. ¶Eptimemerim uero cum poſt duos pedes ſimiliter ſequitui ſyllaba. Terti⁹ trochaic⁹ cū poſt duos pedes pfectos finita pte oratōis trocheus remāet. Quart⁹ trochaic⁹ cū diffinitione eadē tenet q̄rtū locū trochæus Gatale. uerſū dici: cui una ſyllaba deeſt. Brachica. cui duæ. hypca. cui una ſyllaba ſupeſt. Achatalecticū ubi nihil plus minuſue e in uerſu q̄ legitimo ſine claudit᷑. Monometrū dimetrū timetrū uel tetrametrū uerſum dici a numero pedū, In iābicis trochaicis anapeſticis metris uerſus per pedes du

plicēs cōputari.In cæteris metris p pedes ſimplices.Metra uel a pedib⁹ nomina accepe:uel arebus q̄ deſcribunt̃:uel ab inuētoribus: uel a frequentatoribus:uel a nūero pedū.Eaq̧ octo eē principalia metra:iābicḥū trochaicū dactylicū:anapeſticū: coriābicū:antipaſticū ionicū a maiore; ionicum: mioř.d qb⁹ carpti tractabim⁹ eligētes ea q̄ ad palmā lyræ ꝓducit uoluptas.

Metra iābica locis iparib⁹ qnq̧ recipe pedes pñt.Iābū.tribrachum ſpōdæū dactylū anapeſtū locis aūt paribus tātū iābū uł tribrachū & apud comicos frequēter anapeſtū.ita tamē ut multaꝝ breuiū iūctura uitet̃.ſed ex plurimis metris.xiii.uſui tradēda ſubieci.

¶Ariſtophaniū metrū conſtat monometro hypercatalectico: ut eſt hoc nalles per imas.

¶Euripydiū conſtat dimetro catalectico:ut ē hoc:Diſſolue bacche crines.

¶Anacreōtiū cōſtat dimetro brachicatalectico:ut ē hoc:Aiax furit dolēs.

¶Archilochiū cōſtat dimetro acatalectico:ut ē hic:Serēa lux micat polo.

¶Alcaicū cōſtat dimetro hypcatalectico:ut ē hic Amāt uenena particidæ.

¶Alcmanicum conſtat trimetro brachicatalectico:ut eſt hic.Spernis decoræ uirginis choros.

¶Hipponatium conſtat trimetro catalectico:ut eſt hoc:Doctis thalia uatibus fauebat.

¶Archilochium conſtat trimetro acatalectico:ut eſt hic. Martem fatigat prodigus uitæ furor.

¶Anacreontium conſtat trimetro hypercatalectico:ut eſt hic Amor puellæ pectus improbe fatigat.

¶Ariſtophaniū cōſtat tetrametro brachicatalectico:ut eſt hoc.Marcebūt lucernæ ſol ꝓpinquat.nunc uero uacas.Itē de ariſtophāio.Ariſtophāium cōſtat tetrametro acatale.ut ē.Hic finis ē iambe:ſolue uindicis dolor meli.

¶Hipponacticum conſtat trimetro acatalectico ut eſt hoc Pauper poeta neſcit antra muſarum.

Metra trochaica principaliter cōſtat trochæo locis tñ īparib⁹.hos recipiūt pedes trochæū tribrachciū & nōnunq̄ dactylū.i locis uero pibus cū his quos ſupra meorauimus ſpondæū:anapeſtū dactilum.ſed ex pluribus.xiii.uſui tradenda ſubieci.

¶Pancratiū cōſtat monometro hypcatalectico:ut ē hoc: Auctor optim⁹

¶Ityphalicū cōſtat dimetro brachicatalectico:ut ē hic Bacche iūge tigres.

¶Euripidium conſtat dimetro catalectico:ut eſt hoc uultur altius uolat.

¶Alcmanicū cōſtat dimetto acatalectico:ut ē hic phiſtula canit ſubulc⁹.

¶Bacchilidium cōſtat dimetro hipercatalectico:ut eſt hoc Floribus coronatexitur.

¶Saphycum conſtat trimetro brachycatalectico:ut eſt hoc Rex pater Iuppiter & deorum.

¶Archiliochū cōſtat trimetro catalectico:ut ē hoc:nox amoris & q̄etis cōſcia Sotadiū cōſtat trimetro acatalectico:ut ē hoc Arua ſic cāib⁹ itra ire læti.

¶Saphicum conſtat trimetro hypercatalectico:ut eſt hoc. Splendet au/rum gemma fulget:forma ſed placet.
¶Sotadicum conſtat tetrametro brachicatalectico:ut eſt hoc Thraceum nefas renarrat catulus hirundo.
¶Archilochium conſtat tetrametro catalectico:ut eſt hoc Tollet hircos æra pulſans iam lyæus aduenit.
¶Hipponacticum conſtat tetrametro catalectico.claudo:ut hoc Pelle ton ſis in terga ponti uela tende pergamus.
¶Anacreontium conſtat tetrametro catalectico.ut eſt hoc parce iā cam æ na uati:parce iam ſacro furori.

Metra dactilica pricipalit̃ cōſtāt dactilo:īcipiūt tamē ſpōdæū & iter dum ultio loco trochæū.Sed ex pluris.xviii.uſui tradēda ſuieci.
Adonium conſtat dymetro catalectico:ut eſt hoc Findite ſluct.
Hirminachiū cōſtat dimetro acatalectico:ut ē hoc Tibia pſonet
¶Archilochiū cōſtat dimetro hipercatalectico : ut ē hoc Cartula ueit auis
¶Alcmanicū cōſtat tetrimetro catalectico:ut ē hoc Tōdite pectora palmis
¶Simonidium cōſtat trimetro acatalectico.ut eſt hoc Indue pallia ſetica.
¶Alcmanium conſtat trimetro hipercatalectio:ut eſt hoc Lurida brachia curretegis.
¶Archiloicū cōſtat tetrametro catale.ut ē hoc Arent ſolſticia ſolo terræ.
¶Alcmanicum conſtat tetrametro acatalectico:ut eſt hoc Virgo deces cu mulas reliqua tibi.
¶Alcmanium cōſtat tetrametro hypercatalectico ut eſt hoc Vita icta mi nus caret ingenio.
¶Steſycorium conſtat pentametro catalectico ut eſt hoc.
¶Marſya cede deo ſua carmina phœbi.
¶Simonidium cōſtat pentametro acatalectico ut eſt hoc phattenopeus erat puer arcadiæ decus.
¶Chirilium conſtat pentametro hipercatalectico:ut eſt hoc pulcra puel la comas ambit ſibi palmitibus.
¶Heroicum conſtat exametro catalectico:ut eſt hoc Vulnera bella tubæ numero conduntur homeri.
¶Bucolicum cōſtat exametro catalectico ita ut quartus dactilus partē ter/minet orationis ut eſt hoc Ruſtica ſilueſtri reſonat bene phiſtula cantu.
¶Iphicum conſtat exametro acatalectico ut eſt hoc Sydera pallida diffu/giunt face territa luminis.
¶Alcmanicum conſtat exametro hipercatalectico:ut eſt hoc Alma uen us paphum ingreditur roſa luceat ex additis.
¶Steſicorium conſtat eptametro catalectico ut eſt hoc æacides iuuenis trahit hectora plangite pergama troes.
¶Iphicum conſtat eptametro acatalectico ut eſt hoc Verſiculos tibi dacti los cecinit puer optime quos facias.

Metra anapeſtica principaliter cõſtãt anapæſto. Recipiunt tamẽ frequẽter & ſpondeum raro proceleumaticum. apud conicos autem habent dactylum: ſæpiſuqꝫ ultima cum ſupereſt ſyllaba ĩ duas ſoluitur breues. Sed ex pluribus. xii. uſui tradenda ſubieci

Tirinicium conſtat monometro acatalectico ut ẽ hoc. Galiadum iubar eſt

Coricũ cõſtat monometro hypcatalectico: ut eſt hoc. Vẽit optia calliope.

parteniacum conſtat dimetro catalectico ut eſt hoc Huius eſt fœlix nimium prior ætas.

¶ Pindaricum conſtat trimetro brachicatalectico. ut eſt hoc Medium rapidum mare tiberis adit fluuio.

¶ Alcmaniũ cõſtat trimetro acatalectico ut eſt hoc Date pierides mihi carmen dactilorum.

¶ Steſicorũ conſtat trimetro acatalectico ut eſt hoc Latet in thalamo tibi uirgo decens Veneris ſpecie.

¶ Simonidicum cõſtat trimetro hipercatalectico: ut eſt hoc. Tuba terribili procul ære ſonat clipeum quate miles.

¶ Alcmanicum conſtat trimetro brachicatalectico: ut ẽ hoc Sua munera ferre uenus alma roſas iuueni cineri adelete.

¶ Ariſtophanium cõſtat trimetro acatalectico ut ẽ hoc date uina mihi: date mihi ſerta. iuuat dare tempora tot alto Ioui.

Metra coriambica principaliter conſtant coriambo uerum qa ut ſuo pede claudant accipiunt in fine amphibrachum & bacchiũ: Sed ex multis metris hæc quattuor uſui tradenda ſubieci

¶ Ariſtophaniũ cõſtat dimetro & amphibraco ut ẽ hoc Purpureus tirinus

Sapphicum conſtat trimetro & ãphibraco: ut eſt hoc. Dulci ſonæ pierides uerſifico fauete.

¶ Anacreontium conſtat dimetro & amphibracho ut ẽ hoc Virgilii. Mantua qũem creauit.

¶ Callimachum cõſta tetrametro & amphibracho: ut eſt hoc A rimpotẽs mars genitor romuli da ueniam precamur.

Metra anapeſtica principaliter conſtant antipaſto. uerum ſæpe prima pte qua iambum tenent ſpondæum libenter accipiunt. Sed ex plurimis q̃ttuor uſui tradenda ſubieci.

¶ panicum conſtat dimetro brachicatalectico: ut eſt hoc. Fauni emideũ numen adeſt.

¶ Anacreontium conſtat trimetro brachicatalectico: ut eſt hoc Coras mitigant dona lyræ.

¶ Alcaicum conſtat tetrametro brachicatalectico: ut eſt hoc. Infandum tetigit ſidera carmen magorum.

Metra iõica a maiore pĩcipaliter cõſtare ionico ſuo: ac raro alterĩ pedis patiunt acceſſu. Sed ex pluris ſex uſui tradẽda ſubieci.

Timocratiũ cõſtat catalectico: ut ẽ hoc Sapiẽtes amor dei.

¶A actcontiũ cõſtat dimetro:ut ẽ hoc. Fuge uirgo:fuge munus Veneris. Sapphicũ cõſtat trimetro catalectico:ut eſt hoc Son at alta trabe fixus tibi molus. ¶Phriniciũ cõſtat tetrametro catalectico:ut ẽ hoc Tibi ueris fero donum ſola quæ dant ueneris.

Alcmanium conſtat tetrametro catalectico:ut eſt hoc. Timor omnis docet artes. Timor auget bona mente.

MEtra ionica a malore pricipaliter cõſtant ionico ſuo ueꝝ & diiãbum & dytrochæũ ñ recuſãt:ſolutionẽ patiẽter admittunt. Sed ex plurimis tria uſui tradenda ſubieci.

¶Hipponacticũ cõſtat dimetro brachica.ut ẽ hoc. Palmã cape uictor.

¶Praxilũ cõſtat dymetro brachicata.ut ẽ hoc. Fortis iuuẽis ſume coronã.

¶Sotadicum cõſtat tetrametro:ut eſt hoc. Sal pix iam tempus fugit:intẽde dolo laborem.

REliqua deinceps metra non ea lege qua ſuperiora reperimꝰ. Illa eni uelut cõfuſa digeſſi:hec uelut diſperſa collegi. Sed ex plutimis. xxv. uſui tradenda ſubieci.

¶phali cum cõſtat tribus dactylis & Pyrrhichio:ut eſt hoc. Docta phaliſca ſerene paras. ¶Pherecratium conſtat Spondæo dactylo & trochæo:ut eſt hoc. Reges purpura monſtrat.

¶Glyconiũ cõſtat ſpondæo coriambico pyrrhichio ut eſt Hic odi pteniũ.

¶Aeſclepiadæum conſtat ſpondæo & duobus coriambis & pyrrhichio: ut eſt:hoc Vitæ pars melior q̃ cito labitur.

¶Alciacum conſtat ſpondæo tribꝰ coriãbis & pyrrhichio:ut eſt hoc. ꝓfuſa æacides procubuit ſub qaridis manum.

¶Elegiacum conſtat pẽtimemeri prima heroica ſecũda dactilica:ut ẽ hoc mœret diffuſis flens elegia pomis.

¶Eulogiciũ conſtat pede diſſillabo quolibet & quattuor dactilis:ut ẽ hoc ſappho compoſuit caſta poemata.

¶Murum cõſtat ita ut heroicum ſed pyrrichio clauditur ut eſt hoc Mortem contemnunt laudato uulnere getæ.

¶priapum conſtat de gliconio & ferratio ut eſt hoc Heleſpõticum tuum numen protegit horros.

¶Phalleutium cõſtat ſpondæo dactilico:tribus & trochæis hoc Iſthmos diuitibus ſuperbit undis.

¶Sapphicum conſtat trochæo:ſpondæo dactilo & trochæis duobus ut eſt:hoc Faune nymphaꝝ metus & uoluptas.

¶Saturnium conſtat dimetro iambico:& itiſallico ut eſt hoc iſis peterrat orbem cum crinibus profuſis.

¶Archilochium conſtat parthemaco & itiphallico ut eſt hoc Remeabat abarce tyrannus cruentus.

¶Aenitologium conſtat dactilo & iambico & pentimemeri ut eſt hoc Fontes ſigna gramina lætificos.

¶ Alcaicum conſtat pentimemeri dactilica & duobus dactilis ut eſt hoc Carmen relaxat tædia pectoris.

¶ Archilochium conſtat tetrametro bucolico acatalectico typallico trib' trochæis ut eſt Linea paſtor tibi cōcidit in profnnda ponti.

¶ Galliambicum cōſtat dimetro iambico acatalectico & anapæſto uel ſpō dæo cum duobus iambis:ut eſt hoc Tenera rectiſpat aura tremulo ſinu freti Archilochium conſtat pentimemeri dactilica & dimetro iambico:ut eſt hoc Sydera cuncta micant decore lucis aureo.

¶ Archilochium conſtat dimetro iambico & pentimemeri dactilica: ut eſt hoc.

¶ In lyæo dediti tympana iam quatiunt.

¶ Heroicum quotiens ſonus ultimæ ſillabæ ſimilis eſt præcedentis:ut eſt hoc.

¶ Exercet mentes fraterna gratia malis.

¶ Reciprocus heroicus in ſotadico quotiens ad finem ſcanſus ſotadicum facit:ut eſt hoc

¶ Ire cupis ſirus mala nites ſonnia queſo. Quæſo ſonnia uites mala ſirus cupis ire.

¶ Reciprocus iambicus in elegiaco eſt quotiens a fine ſcanſus elegiam facit ut eſt hoc Micant nectore tecta ſublimi aurea:aurea ſublimi tecta nitore micant.

¶ Eurypalicus uerius eſt cum uerba prout ſequuntur ſillabis creſcunt ut eſt hoc Rem tibi conceſſi doctiſſime dulcis honorem. Habes lector manualem in compendio diſcendi libellum quem magis probabis ſi tibi uſus ſcribendi uoluntas exoluat.

¶ F I N I S.

¶ Impreſſum Venetiis per Criſtoforum de penſis. M. CCCCC. II. die. xvii. Maii.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE